

KAMIITHARI ÑAANTSI JOSANKINATAKIRI LUCAS

Jiwithaitari Teófilo

1 ¹Ojyiki kowawitainchari josankinatiromi okaatzi awijyimotakairi. ²Ikowaitaki jothotyitiro okaatzi jiyotaayitakairi ñaayitajaantakirori owakiraini tsika itzimi kamantakairori ñaantsi. ³Ari nokimitakari iijatzi naaka Teófilo. Tima naakowintakawo iintsikiryoini tsika okanta opoñaantanakari, irootaki nosankinatantzimirori iiroka okaatzi awisayitaintsiri. ⁴Ari onkantya piyotakotantyaawori tyaaryoopiroini okaatzi jiyotaawitaitakimiri.

Ikinkithatakoitziro itzimantakari Juan

⁵Pairani, ipinkatharitantari Herodes janta Judea-ki, ari isaiki Ompiratasorintsitaari jiita Zacarías, icharini Abías-ni jinatzi. Irooma iina oita Elisabet, isawo Aarón-ni inatzi iroori. ⁶Kamiithashiri ikantayani apitiroiti ipinkathatziri Pawa. Imonkaatziniri okaatzi ikowakairiri, tikaatsi inkinakaashitapaintya. ⁷Tii itzimimaita jowaiyani, tima maanirothaki inatzi Elisabet. Jantaripirodashitapaaka apitiroiti. ⁸Okanta pashini kitiiyyiri, monkaataa jantapiintantawori Zacarías jompiratasorintsitantari. ⁹Tima iro jamitapiintaiyarini Ompiratasorintsitaari, ikimitakaantziro iñaaritaita, ari iñaitakiro iri Zacarías tyaatsini tasorintsipankoki intainiri Pawa kasankainkari. ¹⁰Piyotaiyachani atziri jikokiroki jamanaiyani, itagaitzirowa kasankainkari. ¹¹Ari joñaagakari Zacarías imaninkariti Awinkathariti, ikatziyimotapaakari jakopiroriki itayirowa kasankainkari. ¹²Antawoiti ithaawanaki, iyokitzi ikantanaka jiñaawakirira. ¹³Ipoña iñaawaitanaki maninkari, ikantzi: “Zacarías, iiro pithaawi. Tima ikimaitakimiro pamanani. Ari piñaakiro piina Elisabet, owaiyanti. Iri piitiri Juan. ¹⁴Aririka intzimaki pitomi, owanaa pinkimoshiriwintiri, ari inkimitsityaari iijatzi atziripaini. ¹⁵Tima ñaapirori inkantakaiyaari Pawa. Iiro poitziri kachoyitatsiri ishinkiiitari.

Tima inampishiritantakari kitziroini Tasorintsinkantsi intzimakirika. ¹⁶Inkinkishiritakaiyaari Israel-mirinkaiti inkimisantairi Awinkathariti Pawa. ¹⁷Iritaki iiwatapaakirini Awinkathariti. Inkantakaatyaari ishintsinkani Elías, ari jaapatziyashiritakaiyaari owaiyantzinkariiti maawoni jowaiyaniiti. Ari jowamiithashiriyitairi katsimashiriri, ari onkantya jiwitsikashiritantaityaari inkimisantaitiri Awinkathariti”. ¹⁸Jakanakiri Zacarías maninkari, ikantziri: “¡Ari! ¿Tsikama onkantya niyotantyaawori jiroka? Tima antaripirotopaakina naaka, iijatzi okimitsitakari noina”. ¹⁹Ikantzi maninkari: “Naakataki Gabriel, poñaachari Pawaki. Jotyaantakina nonkamantimiro Kamiithari Ñantsi. ²⁰Iro kantzimaitacha, okantakaantziro pithainkañaanatakina, kisopaanti pinkantya iroñaaka, irojatzi imonkaantantyaari okaatzi nokantakimiri”. ²¹Saikaiyatsini pashini jikokiroki joyaawintaiyarini Zacarías, ipoña ikantawakaiyani: “¿Iitama josamanitantari Zacarías tasorintsipankoki?” ²²Ikanta ishitowawitapaa Zacarías, tii okantzi iñaawaitapai, jookojookowaitashitapaaka. Ari jiyotaitanakiri tzimatsi jiñaakiri tasorintsipankoki. Jashi jowanakiro ikisopaantitanaki. ²³Irojatzi imonkaantawori kitiijiyiri jantawaitzi tasorintsipankoki, jatai ipankoki irirori.

²⁴Okanta Elisabet iina Zacarías, motzitaki. Antawoiti okinkishiritaka, tii oshitowai opankoki ikaatzi 5 kashiri omairintaka, okantashiriwaitzi: ²⁵“Irootaki inintakaakinari Pinkathari naaka, ari onkantya iiro imanintawaitaitantana”.

Ikinkithatakoitziro intzimantyaari Jesús

²⁶Okanta, awisanaki 6 kashiri, jotyaantairi Pawa maninkari Gabriel nampitsi iitachari Nazaret saikatsiri Galilea-ki, ²⁷iñiiri mainawo kaari ñiirini shirampari, iitachari María, tima irootaki iinantaari iitachari José, icharinini David. ²⁸Ikanta ityaapaaki maninkari osaikira María, ikantapaakiro: “¡María! Niwithatzimi. Itsipataimi iiroka Awinkathariti. Panaakoyitakiro pashini tsinaniyatsiri inishironkapirotaimi Pawa”. ²⁹Okanta oñaawakiri maninkari, iyokitzi okanta okimiri ikantapaakirori jiwithatapaakawo. ³⁰Ipoña ikantziro maninkari: “María, iiro pithaawi, tima inishironkataimi Pawa. ³¹Ari piñaakiro pimotoziti, intzimi piintsiti. Iri piitiri JESÚS. ³²Iritaki matironi iñaapirotya, jiiyiitiri Itomi Jinokijatzi. Tima Pawa Awinkathariti, iriitaki pinkatharitakairini ikimitaakiri pairani icharinini David ipinkatharitakaakiri. ³³Irijatzi pinkathariwintairini ikaatzi ichariniyitari Jacob-ni, ari inkantaitatyaani impinkathariwintantai irirori”. ³⁴Ari osampitanakiri María, okantziri: “¿Tsikama onkini nomotziti, tii noñiiri shirampari?” ³⁵Jakanakiro maninkari, ikantziro: “Iriira kantakaiyaawoni Tasorintsinkantsi. Tima ipamankantakimiro ishintsinka Jinokijatzi, oiyapaatyaawomi

opamankantzi aamparyaantsi. Irootaki jiiyantyaari powaiyani Tasorintsi Itomi Pawa. ³⁶Ari okimitsitakari iijatzí pirinthori Elisabet, jiiwiitari maanirothaki, okantawitaka antawopirowitaka iroori, motzítai. Tzimakotaki 6 kashiri. ³⁷Tima tikaatsi kompitzi motyaarini Pawa”. ³⁸Opoña okantanaki María: “Naakataki jompiratani Pinkathari, jantinawo okaatzi pikantakinari”. Irojatzí ipiyantanakari maninkari.

Iyaataki María ariityaawo Elisabet

³⁹Opoña pashini kitijiyiri, shintsiini iyaatanaki María, jataki tonkaariki Judea-ki osaiki nampitsi, ⁴⁰irojatzí ariitantakari ipankoki Zacarías, iwíthatapaakawo Elisabet. ⁴¹Okanta okimawakiro Elisabet iwíthatapaakawo María, ijyiwatanaka omotzítakiri. Tima ikantakaanakityaawo Elisabet Tasorintsinkantsi, ⁴²oñaawaitanaki shintsiini iroori, okantanaki: “Irokataki anairori pashini tsinaniyitatsiri itasonkawintaimi. Ari inkimityaari iijatzí powaiyani. ⁴³¿Oitama pipokashítantanari inaanatityaari Nowinkathariti? ⁴⁴Tima nokimawakimi piwíthatapaakina, ijyiwatanaka nomotzítakiri naaka, ikimoshiritanaki. ⁴⁵Kimoshiri pinkantaiya iijatzí iiroka pikimisantaki, tima aritaki imonkaataiya okaatzi ikowakaakimiri Awinkathariti”.

⁴⁶Opoña okantanaki María:

Antawoiti nowishiryaawintaiyaari Nowinkathariti,

⁴⁷Kimoshiri nonkantawintaiyaari Pawa tsika itzimi
owawisaakoshiritainani.

⁴⁸Tima iñaakiro jompiratani ashironkaawaitaka,
Aripaiti inkantayíitai: Antawoiti itasonkawintaitakiro.

⁴⁹Tima antawoiti jantzimotakinari matzirori otzimi ishintsinka.
¡Tasorintsi inatzi iwairo!

⁵⁰Ari inkantaitayíiyaani inishironkayitairi inkaati inchariniyitaiyaari
paata,

Tsikarika inkaati pinkathayitairini.

⁵¹Iro ishintsinka imatantayitakari.
Japirotsitairi ikinkishiriwitari jantirimi kantakaapirowaitachari.

⁵²Ikaatzi pinkathariwitachari, ikantakaantakiro Pawa iiro
jiyaatakaantawo impinkathariti,

Iri jiñaapirotookaiya ikaatzi tsinampashiryaawitachari.

⁵³Jajyaagantakaayitaari ikaatzi tajyaaniintawitachari,
Iriima ikaatzi ajyaagantawitachari jaapithayitairi tzimimowitariri
jomishitowakiri.

⁵⁴Inishironkatairi Israel-mirinkaiti, tima jompiratani jinayitaki.

Tii ipiyakotziri inishironkayitziri,

⁵⁵Tima iro ikantayíitakiriri pairani achariniyitakari,
Jitakari Abraham-ni irojatzí inkaati inchariniyitaiyaari.

⁵⁶Ari osaikimowaitapaintziro María jiroka Elisabet ikaatzi mawa kashiri, irojatzi opiyantaari opankoki iroori.

Itzimantakari Juan owiinkaatananiri

⁵⁷Ikanta imonkaataka ontzimaanitantaari Elisabet, tzimaki otomi. ⁵⁸Ari ipokaiyakini ojyininkapaini ikimoshiriwintaiyironi, tima jiyotaiyakini antawoiti inishironkatakiro Pawa. ⁵⁹Aritaki maakotapaaki 8 kitiiyiri iintsi, jagaitanakiri intomishinataanitiri, ari ikowawitaka jiitaitirimi Zacarías, tima iwairo inatzi iwaapati. ⁶⁰Irojatzi okantantanakari inaanati: “Iro jiita Zacarías, jiitya Juan”. ⁶¹Ari ikantaitanakiro: “¿Iitaka? Tima tikaatsi pijyininka iitachani Juan”. ⁶²Ipoña jookotaitakiri iwaapati josampiitzi, tsika inintzi jiiitiri. ⁶³Jookotaki Zacarías inchakota jamaitiniri, ari josankinatakiri, okantzi: “Juan jiitya”. Iyokitzi ikantanaka jaminanakiri ikaatzi osampitakiriri. ⁶⁴Jomapokashitanaa iñaawaitanai Zacarías. Antawoiti ipinkathatanakiri Pawa, ipaasoonkitanakiri. ⁶⁵Pagaanka ikantaiyanakani ijyininkapaini Zacarías. Tima ithonka ikimakoitakiro tonkaariki Judea-ki okaatzi awisaintsiri. ⁶⁶Pampithashiri ikantaiyanakani ikaatzi kimakowintakiriri, ikantaiyini: “¿Tsikama jiityaaka paata jirika? Tima kimpoyaawinta jowanakiri Awinkathariti jirika iintsi”.

Ikamantantakiri Zacarías

⁶⁷Ikanta Zacarías, ashitakariri iintsi, ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, ikamantantanaki, ikantzi:

⁶⁸Kamiitha jinaki Awinkathariti Pawa, Iwawanitari Israel-mirinkaiti, Ipokaki impinakowintayitai.

⁶⁹Jotyaantakairi matzirori jowawisaakoshiritantzi, Iriitaki icharinitakari David-ni, jompiratani.

⁷⁰Iro iñaawaitakaakiriri pairani tasorintsitatsiri Kamantantanani.

⁷¹Iri owawisaakoyitaini itzimawita kisaniiintawitairi.

⁷²Tima inishironkatairi ikaatzi achariniyitakari, Iiro imaijantairo tasorintsitatsiri ikajyaakaawakaakari.

⁷³Irootaki jiroka ikajyaakaakiriri pairani acharinini Abraham, Onkaati jantzimotairi.

⁷⁴Jookakaawintai itzimawita kisaniiintayitairi, Tikaatsi anthaawantaiya ankimisantairi.

⁷⁵Kitishiri ankantayitaiya. Kamiithashiri ankantawintaiyaari kitiiyiriki.

⁷⁶Irooma iiroka notomi, jiiyiitimi iyamantaniriti Jinokijatzi. Tima iirokatakai iiwatirini Pinkathari, piwitsikaantiri tsika inkinayitanaki.

⁷⁷Iiroka kamantairini ajyininkapaini, iro jiyotantaari iriitaki owawisaakotantaniri.

Iri piyaakotairini ikaaripiroshiriwaiwitaka.

⁷⁸ Tima antawoiti okantaka inishironkatai Pawa,

Jotyaantakairi poñaachari inkitiki ikimitakotapaakawo okantaranki owakiraa okitijiyitamanai.

⁷⁹ Ikitainkatakotairi ikaatzii saikayitatsiri otsinirikitzi.

Ikitainkatakotairi otsimankakowitari jaamparyaa ashitawori sarinkawini.

Iri oñaagantaironi tsika ikantaita isaikaitzi kamiitha.

⁸⁰ Kamiitha ikimotatzi iintsi, ñaapiroshiri ikanta. Ari inintziro isaikawaitzi otzishimashiki, irojatzi imonkaantakariki joñaagaiyaari Israel-mirinkaiti.

Itzimantakariki Jesús

(Mt. 1.18-25)

2 ¹ Ikanta Pinkathari César Augusto, ikantakaantakiki josankinatakotya maawoni atziri. ² Aripaiti omapokaka josankinatakotya ijiwatantari Cirenio janta Siria-ki. ³ maawoni atziri jiyaataiyakini josankinatakotya inampiki tsika ipoñaayita pairani icharinini. ⁴ Irojatzi itonkaantanakariki José irirori, ipoñaanaka Nazaret saikatsiri janta Galilea, jiyaatiro nampitsiki tsika itzimakiki pairani Pinkathari David, oita Belén saikatsiri janta Judea-ki. Tima jirika José icharini jinatzii David-ni. ⁵ Ari josankinatakotyaari irirori intsipatyaawo iinathori María, tsika otzimi ikajyaakariki jayiro. Aritzimaitaka motzitakiki iroori. ⁶ Ikanta jariitaiyakini Belén-ki, irootaintsi ontzimaaniti María. ⁷ Ari itzimakiki itanakawori otomi. Oponatakiki, omaryaakiki jowamintokiki piratsi, tima tii oñaapaakiki tsika omaapaakiki.

Maninkariitiki ipoña aamaakowintariki oijya

⁸ Okanta jantyaatsikiini nampitsi, tzimatsi kakiwintziriki tsiniripaiti joijyati jaamaakowintari. ⁹ Ari joñaagakari imaninkariki Awinkathariki. Okitijiyiinkatakotapaakiki jowaniinkawo Awinkathariki, antawoiti ithaawaiyanakini. ¹⁰ Iñaanataapaakiki, ikantziri: “Iiro pithaawashiwaita. Tima namatziimi Kamiithari Ñaantsi, iro oimoshirinkairini atziriiti. ¹¹ Tzimataiki iroñaaka owawisaakotantaniriki inampiki pairani pinkathari David-ni, iriitakiki Cristo Awinkathariki. ¹² Jiroka piyotantyaariki: Ari piñaakiki imponaitiriki iinchaaniki jomaryaitakiki jowamintokiki piratsi”. ¹³ Iñaitatziki ikoñaatapaakiki oiyiki inkitiwiriki itsipatapaakiki maninkariki, ipampithaawintapaakiki Pawa, ikantaiyini:

¹⁴ ¡Iro kamiithapirotatsiri otzimimotziri jowaniinkawo Pawa nampitawori ojinokiprotziki inkiti!

¡Isaikayitai kamiitha inishironkataniitiki kipatsiki!

¹⁵ Ikanta ipiyaiyanaani maninkariitiki inkitiki, ikantawakaanaka aamaakowintariki joijyati: “Thami aati Belén-ki, aminakitiro

oita awisaintsiri. Ari añiuro ikamantajaantakairi Awinkathariti".
¹⁶Shiyaiyanakani, irojatzi jiñaantapaakawori María otsipatakari José, omaryaakiri iinchaanikiti jowamintoki piratsi. ¹⁷Ikanta jiñaapaakiri, ikamantantapaakiro okaatzi ikantakiriri inkaanki maninkari. ¹⁸Iyokitzi ikanta jaminaitziri aamaakowintariri oijya ikimaitziri ikinkithawaitzi. ¹⁹Irooma María, antawo okinkishiritakotawo okaatzi ikantaitapaakirori. ²⁰Ipoña ipiyaiyanaani aamaakowintariri oijya, thaaminta ikanta ipampithaawintanairi Pawa, tima jiñaayitakiro okaatzi ikamantaitakiriri inkaanki.

Jagaitanakiri Jesús tasorintsipankoki

²¹Ari maakotapaaki 8 kitijiyiri iinchaaniki, jagaitanakiri intomishitaaniitiri. Irojatzi jiitaitantakariri JESÚS tima ari jiitsitakari maninkari tikiraamintha omotzitiriita María.

²²Okanta jimonkaatakiro kitijiyiri jomairintaiyani onkantantyaari inkitiwathayitai, tima iro ikantakaantakiri Moisés-ni. Ari jagaitanakiri Jesús Jerusalén-ki jashitakaiyaari Awinkathariti. ²³Iro jimonkaatantyaawori Osankinarintsipirori ikantakaantziri Awinkathariti, kantatsiri:

Iriirika shirampari omapokani tsinani,
 Jashitakaiyaari Pinkathari, itasorintsiti jinatyi.

²⁴Imatantyaawori jimonkaatiro ikantakaantani Pinkathari, ontzimatyii intainiri Pawa:

Apiti konthawo, iirorika apiti iryaani shiro.

²⁵Tzimatsi janta Jerusalén-ki shirampari jiita Simeón. Tampatzikashiri jinatzi jirika shirampari, pinkathatasorintsitaniri jinatzi, tima iri inampishiritantakari Tasorintsinkantsi. Iriitaki oyaawintawori inkimoshiritakaitairi Israel-mirinkaiti. ²⁶Jiyoshiritakaakiri Simeón Tasorintsinkantsi, iiro ikamita irirori irojatzi jiñaantatyaariri Isaipatziitotani Awinkathariti. ²⁷Ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, pokaki tasorintsipankoki. Ipoña ashitariri Jesús jaanakiri tasorintsipankoki jimonkaatantyaawori ikantakaantaitani, ²⁸ithomaawakiri Simeón jirika iinchaaniki, ipaasoonkitanakiri Pawa, ikantzi:

²⁹Monkaatapaaka Pinkathari okaatzi pishinitakinari,
 Pishinitaina iroñaaka nonkami, tima pompiratani powakina.

³⁰Tima noñaakiri owawisaakotantaniri.

³¹Iriitaki potyaantakiri owawisaakotairini atziripaini.

³²Iri kitainkatakoyitairini atziri kaari ajyininkata.

Iri kantakaiyaawoni impinkathaitantyaariri Israel-mirinkaiti.

³³Iyokitzi ikanta ashitariri, ikimakowintziri jiñaantsikowintaitziri Jesús. ³⁴Ikanta Simeón itasonkawintakiri, ikantanakiro inaanati Jesús:

“Jirika iinchaaniki iri kantakaiyaawoni jaminaashiwaitantaiyaari ogyiki ajyininka Israel-mirinkaiti, kimiwaitaka imparyaatyimi. Iri kantakaiyaawoni iijatzi jawisakoshiritantaiyaari ogyiki, kimiwaitaka intzinagaatyimi iparyaawitaka. Tima ogyiki inkantaiti: ‘Kaari iroopirori ñaantsi iñaaniyitakari’.³⁵ Tima jirika iinchaaniki iri oñaagantironi okaatzi inkinkishiritaityaari. (Iro kantzimaitacha antawoiti powashiritanatyia iiroka kimiwaitakimi jowathagaitatyimi.)”

³⁶Ari osaiki iijatzi tsinani iitachari Ana, kamantantaniro inatzi iroori, irishinto Fanuel icharinitanakari Aser. Antawokipirotoaki iroori. Aitsiwitaka oimi owakiraa omainawotapaaki, 7 osarintsi otsipawitakari oimi. ³⁷Ikamakira oimi, tzimakotaki okaatzi 84 osarintsiti. Ari ashi owatziro osaiki tasorintsipankoki, aakowintawo kitiiyyiri iijatzi tsiniripaiti amana, otziwintakawo iijatzi. ³⁸Ari opokapaakiri jiroka tsinani, opaasoonkitapaakiri Pawa. Opoña okinkithatakotanakiri iinchaaniki, irojatzii ikimantaiyakarini ikaatzi oyaawintawori impinakowintaitiri Jerusalén-jatzi.

Ipiyantaari Nazaret-ki

³⁹Aritaki jimonkaatakiro okaatzi ikantakaantziri Pinkathari, piyaa Galilea-ki osaikira inampi Nazaret. ⁴⁰Thaaminta ikanta ikimotatzii iinchaaniki, iikiro jiyaatatzi ishintsitzi, yotaniri ikanta. Aamaakowinta jowakiri Pawa.

Isaiki Jesús tasorintsipankoki

⁴¹Ari ikantapiintatya osarintsiki ashitariri Jesús jiyaatzi Jerusalén-ki joimoshirinkiro Anankoryaantsi. ⁴²Ikanta Jesús aritaki tzimakotaki 12 josarintsiti, jataiyakini Jerusalén-ki tima iro jamitapiintari joimoshirintya. ⁴³Aritaki kaataki joimoshirinkaiyani, piyaiyaani ashitariri, irojatzii isaikanaki Jesús Jerusalén-ki, tii jiyotzi ashitariri. ⁴⁴Iñaajaantaki iiwataki Jesús itsipatanaari ikaataiyini. Anitaki apaani kitiiyyiri, ari ikowawitaari, josampiwitakari iyyininkapaini ikaatzi jiyaataiyini. ⁴⁵Tii jiñiiri, ipiyaa Jerusalén-ki jaminaminatakiri. ⁴⁶Mawa kitiiyyiri jiñaantaariri isaiki tasorintsipankoki, ikinkithawaitakaayitzi yotakotzirori Ikantakaantaitani, josatikaitakiri niyanki, josampiminthatziri. ⁴⁷Iyokitzi ikanta jaminaitziri jiñaitakiri imapiro jiyotanitzi, jakayitakiro kamiitha okaatzi josampitakiriri. ⁴⁸Ikanta jiñaapairi ashitariri, iyokitzi jaminapaakiri, okantapaakiri inaanati: “Notomí, ¿tsikama pinkantinaka? Ogyiki naminaminatakimi notsipatari piwaapati, antawoiti pominhaawaniintakina”. ⁴⁹Ipoña jakanaki irirori, ikantanaki: “¿Iitama paminaminatantanari? ¿Tiima piyotzi iro kowapirotachari nantiniri ikowakaanari Ashitanari?” ⁵⁰Iro kantacha tii ikimathatziro ashitariri okaatzi ikantakiriri. ⁵¹Jaanairi, jataiyaini

Nazaret-ki. Jantziro maawoni okaatzi jompiratariri iwaapati. Iro kantacha pampithashiri owakotakiri inaanati.

⁵²Iikiro ithaamintatya Jesús ikimotatzi, yotani ikanta. Kimpoyaawinta jowiri Pawa. Ari ikimitsitari iijatzi atziripaini inishironkatani jowiri.

Ikamantantziri Juan owiinkaatananiri

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

3 ¹Aritaki monkaataka 15 osarintsi ipinkathariwintantzi Tiberio César. Ari ijiwatziri Poncio Pilato janta Judea-ki. Iriima Herodes ijiwatziri Galilea-ki. Iriima Felipe iririntzi Herodes, ijiwatziri Iturea-ki iijatzi Traconite-ki. Ipoña Lisanas, ijiwatziri Abilinia-ki. ²Iriima Anás itsipatakari Caifás ijiwatziri Ompiratasorintsitaari. Aripaiti iñaanashiritakiri Pawa itomi Zacarías iitachari Juan janta otzishimashiki. ³Irojatziri ikinantanakari Juan intatsikironta Jordán, ikinkithatakotziro owiinkaataantsi, ikantzi: “Powiinkaawintaiyaari Awinkathariti, powajyaantairo pantayitziro kaaripirori, ari impiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwaiwitaka”. ⁴Tima iro josankinatakiri pairani Isaías Kamantantaniri, ikantaki:

Ikaimakaimatapaaki otzishimashiki, ikantantaitzi:

Powamiithatainiri Pinkathari tsika inkinapaaki,

Pinkimitakaantiro jotampatzikaitziro aatsi.

⁵Onkamiithapathayitai otinkanaayitzi,

Owintiniyitai otzishi.

Tampatzika onkantayitaiya aatsi okaatzi tzipiwitachari,

Mamiripankaa onkantaiya.

⁶Ari jiñiuro maawoni atziri tsika ikanta Pawa jowawisaakotantzi.

⁷Ikantayitawakiri atziri pokayitaintsiri jowiinkaatya: “Tii pikamiithashiritaiyini iiroka, pikimitashitakari maanki. ¿Piñaajaantzi iiro jowasankitaitzimi? ⁸Imapirorika powajyaantairo tsika pikantawita pairani, pinkamiithashiriyitai, pinkimityaawo pankirintsi kithokitatsiri. Iiro pikantashiriwaitashita: ‘Aña naaka icharinini Abraham, tii okowapirotzi nowajyaantairo nokaaripiroshiriwaitzi? Pinkimi nonkanti: ‘Iiro pikantakaapirowaita piñaajaanti iiroka ikowapirotani Pawa, aña kantatsi jatziritakairo mapi, iro impoyaataimini incharinitaiyaari Abraham-ni’. ⁹Iirorika pikimitawo pankirintsi kithokitatsiri, ichikakaitawo chacha pankirintsi ponkitziki kaari kithokitatsini, ompoña jagaitiro intagaitiro”.

¹⁰Ikanta atziripaini josampitanakiri, ikantziri: “¿Iitama nantairi?”

¹¹Ari jakanakiri, ikantzi: “Tzimatsirika apiti piithaari, pimpiri apaani kaari otzimimotzi. Tzimatsirika powanawo, ari pinkimitaakiro iijatzi”.

¹²Ipoña ipokaiyakini kowakotziriri iyyininka kiriiki ikowi jowiinkaatya, ikantapaakiri: “Pinkathari, ¿iitama nantairi naaka?” ¹³Ikantakiri: “Iiro

panaakairo ikantaitakimiri onkaati pikowakotantziri”. ¹⁴Ikanta owayiriiti Roma-jatzi, josampitakiri iijatzi, ikantziri: “Naaka, ¿jiitama nantairi?” Jakanakiri, ikantzi: “Iiro pasaryiimatanta, iiro pithiyyakotantzi iijatzi onkantya paapithatantyaariri atziri tsikarika oitya. Pinkimoshiriwintiri ikaatzi ipinayiitzimiri iiroka”.

¹⁵Ojyiki atziri aamaakowintakariri Juan, ikantashiritaiyini: “¿Kaarima jirika Cristo?” ¹⁶Ari ikantanakiri Juan maawoni atziri: “Naaka apa nowiinkaantawo jiñaa. Iro kantzimaaitacha, aatsikitaki mapirotzirori ipinkatharintsitzi, nopinkathatsitataikari naaka. Tii onkantaajaiti inkimitakaantina naaka jimpiratani onkantya nonothopaitstantyaariri i-zapato-ti. Iriitaki kimitakaantironi jowiinkaantantayiiimiri Tasorintsinkantsi, iijatzi paampari. ¹⁷Tima aririka oyiipatiro awankiri, otikakitziro, ompoña atayiro opintakiiriki. Iro aaki okithoki, otikitakiro, owakoyitakiro. Ari inkimitagairi Awinkathariti iijatzi, jinashiyitaiyaari atziri. Inishironkayitairi inkaati kimisantanairini, iriima kaari owajyaantironi ikaaripiroshiriwaitzi, intagairi paampariki kaari tsiwakanitatsiri”.

¹⁸Ojyiki ikaminaantaki Juan ikinkithatakotziniri atziripaini Kamiithari Ñaantsi. ¹⁹Ari ikimitaakiri iijatzi Herodes pinkatharitatsiri, ikisawitakari, jaakiro Herodías iinawitari Felipe iririntzi. Tima tzimatsi iijatzi ojyiki pashini kaaripirori jantayitakiri. ²⁰Iro owatsipirotakirori jantakiri Herodes jomontyaakaantakiri Juan.

Jowiinkaata Jesús
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹Ikanta jowiinkaayitzi Juan ojyiki atziri, ari jowiinkaatakari Jesús irirori. Jamanaminthaita Jesús, kimiwaitaka ashitaryaanakityaami inkiti, ²²iñaitatzi ipokashitakiri Tasorintsinkantsi ikinapaaki jinoki ikimitapaakari shiro. Ikimaitatzi inkitiki ikantaitanaki: “Iirokatakari Notomi nitakopirotoni. Owanaa nokimoshiriwintakimi”.

Ichariniyitari Jesús
(Mt. 1.1-17)

²³Jitantanakawori Jesús jantayitakiri, ari tzimaki 30 josarintsiti. Ikantayiitzi iri tomintakariri José. Tomintanakariri José jiita Elí, ²⁴tomintanakariri Elí jiita Matat, tomintanakariri Matat jiita Leví, tomintanakariri Leví jiita Melqui, tomintanakariri Melqui jiita Jana, tomintanakariri Jana jiita José, ²⁵tomintanakariri José jiita Matatías, tomintanakariri Matatías jiita Amós, tomintanakariri Amós jiita Nahum, tomintanakariri Nahum jiita Esli, tomintanakariri Esli jiita Nagai, ²⁶tomintanakariri Nagai jiita Maat, tomintanakariri Maat jiita Matatías, tomintanakariri Matatías jiita Semei, tomintanakariri Semei jiita José,

tomintanakariri José jiita Judá, ²⁷tomintanakariri Judá jiita Joana, tomintanakariri Joana jiita Resa, tomintanakariri Resa jiita Zorobabel, tomintanakariri Zorobabel jiita Salatiel, tomintanakariri Salatiel jiita Neri, ²⁸tomintanakariri Neri jiita Melqui, tomintanakariri Melqui jiita Adi, tomintanakariri Adi jiita Cosam, tomintanakariri Cosam jiita Elmodam, tomintanakariri Elmodam jiita Er, ²⁹tomintanakariri Er jiita Josué, tomintanakariri Josué jiita Eliezer, tomintanakariri Eliezer jiita Jorim, tomintanakariri Jorim jiita Matat, ³⁰tomintanakariri Matat jiita Leví, tomintanakariri Leví jiita Simeón, tomintanakariri Simeón jiita Judá, tomintanakariri Judá jiita José, tomintanakariri José jiita Jonán, tomintanakariri Jonán jiita Eliaquim, ³¹tomintanakariri Eliaquim jiita Melea, tomintanakariri Melea jiita Mainán, tomintanakariri Mainán jiita Matata, tomintanakariri Matata jiita Natán, ³²tomintanakariri Natán jiita David, tomintanakariri David jiita Isaí, tomintanakariri Isaí jiita Obed, tomintanakariri Obed jiita Booz, tomintanakariri Booz jiita Salmón, tomintanakariri Salmón jiita Naasón, ³³tomintanakariri Naasón jiita Aminadab, tomintanakariri Aminadab jiita Aram, tomintanakariri Aram jiita Esrom, tomintanakariri Esrom jiita Fares, tomintanakariri Fares jiita Judá, ³⁴tomintanakariri Judá jiita Jacob, tomintanakariri Jacob jiita Isaac, tomintanakariri Isaac jiita Abraham, tomintanakariri Abraham jiita Taré, tomintanakariri Taré jiita Nacor, ³⁵tomintanakariri Nacor jiita Serug, tomintanakariri Serug jiita Ragau, tomintanakariri Ragau jiita Peleg, tomintanakariri Peleg jiita Heber, tomintanakariri Heber jiita Sala, ³⁶tomintanakariri Sala jiita Cainán, tomintanakariri Cainán jiita Arfaxad, tomintanakariri Arfaxad jiita Sem, tomintanakariri Sem jiita Noé, tomintanakariri Noé jiita Lamec, ³⁷tomintanakariri Lamec jiita Matusalén, tomintanakariri Matusalén jiita Enoc, tomintanakariri Enoc jiita Jared, tomintanakariri Jared jiita Mahalaleel, tomintanakariri Mahalaleel jiita Cainán, ³⁸tomintanakariri Cainán jiita Enós, tomintanakariri Enós jiita Set, tomintanakariri Set jiita Adán, tomintanakariri Adán iriitaki Pawa.

Inkaaripiroshiritaitirimi Jesús

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

4 ¹Ikanta ipiyaa Jesús ipoñagaawo Jordán, isaikashiritantakari Tasorintsinkantsi. Ikantakaanakari Tasorintsinkantsi, jataki otzishimashiki. ²Ari isaikakiri okaatzi 40 kitijiyiri, irojatzii ikowawitantakari kamaari inkaaripiroshiritakairimi. Tima tikaatsi jowaiya janta, owamaimatakiri itajyi. ³Pokaki kamaari, ikantawitapaakari: “Imapirotatyaarika Itomintzimi Pawa, pimpiyiro tanta jiroka mapi, poyaawo”. ⁴Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi osankinarintsi kantatsiri:

Tii apaniro okowityiimotari atziri joyaawo tanta, iro kowapirotajaantachari ankimisantairo maawoni ikantairi Pawa”.
⁵Ipoña kamaari jaanakiri Jesús tonkaariki otzishiki, jookotakiniri okoñaatapaintzi maawoni nampitsi ipinkathariyitzzi atziriiti. ⁶Ikantziri: “Ari nonkantakaatyawo impinkathayitaimi maawoni piñaayitakiri, ari nompakimiro iijatzi jowaniinkawo. Tima irootaki jashitakaitakinari naaka maawoni, ari onkantaki nompiri itzimirika nokowiri. ⁷Aririka potzirowashitakina pimpinkathatina, maawoni okaatzi piñaakiri, iirokara ashitanaiyaarini”. ⁸Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Tzimatsi osankinarintsi, kantatsiri:
 Ampinkathatiri Awinkathariti Pawa, iri ankimisanti apaniroini”.
⁹Ipoña kamaari jaanakiri nampitsiki Jerusalén, isaikakaakiri jinoki otawantoki tasorintsiipanko, ikantapairi: “Imapirorika Itomintzimi Pawa, pimitai isaawikinta. ¹⁰Tima tzimatsi osankinarintsi, kantatsiri:
 Jotyaantimiri Pawa imaninkariti aamaakowintimini,
¹¹Iri thomaawakimini,
 Iiro pontajantapaaka mapiki”.
¹²Ari jakanakiri Jesús, ikantziri: “Aritaki ikantaitaki pairani:
 Tii okamiithatzi piñaantashiwaityaari Piwinkathariti Pawa”.
¹³Ikanta kamaari tii ikitsirinkashitari Jesús inkaaripiroshiritakairi, jintainaryaapaintari.

Jitanakari jantayitziri Jesús

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴Ikanta ipiyaa Jesús Galilea-ki, otyaantanakari ishintsinka Tasorintsinkantsi. Othonka ikimakoitanakiri maawoni. ¹⁵Jiyotaantayitaki maawoni tsika japatotapiintaita. Thaaminta ikantawintaitari maawoni.

Ipiyaa Jesús Nazaret

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶Ikanta Jesús piyaa inampiki Nazaret tsika jantaritaki. Okanta kitiijyiri jimakoryaantaitari, jataki Jesús japatotapiintaita, tima iro jamitapiintakari irirori. Ari ikatziyanakari iñaanatiro osankinarintsi.
¹⁷Ipayiitakiri josankinari Kamantantaniri Isaiás-ni. Ikanta japinairyaakiro osankinarintsi, iñaatziro josankinaitakiro, kantatsiri:
¹⁸Isaikantana naaka Itasorinka Awinkathariti,
 Tima iri saipatziiotakinari okantantari nokinkithatakotainiri ashironkainkari Kamiithari Ñaantsi.
 Irijatzi otyaantakinari nowawisaakoyitairi
 okantzimoniintashiriwaitari.
 Nonkamantayitairi jaakaantaitziri tsika inkantaiya
 jookakaawintaitziri.

Impoña naminakaayitairi kaari aminatsiri,
Nosaikakaashiwaitaiyaari ikaatzi jompirayitairi.

¹⁹ Nokinkithatakoyitairo tsikapaiti jaapatziyantai Awinkathariti.
²⁰ Ipoña japinaitanairo Jesús osankinarintsi, ipanairi kinkithatakaantapiintatsiri, saikanaki. Iyokitzi ikanta jaminanaki maawoni atziri ikaatzi saikaintsiri japatotapiintaita. ²¹ Ari jitanakawo ikantanakiri: “Imonkaatzimoyitakimi iroñaaka jiroka osankinarintsi okaatzi pikimakiri”. ²² Iyokitzi ikanta jaminaitanakiri Jesús, tima kamiitha okanta ikinkithatakoyitziri. Ojyiki kinkithatakoyitanakiriri kamiithaini. Ikantayitzi iijatzi: “¿Kaarima jirika itomi José?”
²³ Irojatzzi ikantantanakariri: “Kimitaka ari pinkantakina: ‘Incha aawintantzinkari paawintya iiroka. Tima ojyiki nokimakowintakimi pantayitakiri Capernaum, incha pantapairo iijatzi pinampiki’ ”.
²⁴ Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Imapirotatya nonkantimiri, ‘jashi jowatzziro kamantantaniri tii ipinkathaitziri inampiki tsika isaikayitzi ijyininka’. ²⁵ Tima imapirotatya jiroka, pairani iinta isaikawitani Elfas, tii omparyaagairanki inkani Israel-ki anaaniintanakiro mawa osarintsi, antawoitzi itajyaaniintaitaki. Ojyiki kamatsiri oimi tzimawitachari janta,^a ²⁶ iro kantzimaitacha, tii jotyaantaitziri Elfas-ni jiyaatashitiro kamatsiri oimi, apa jotyaantaitakiri nampitsiki Sarepta saikatsiri Sidón-ki, osaikiranki tsinani kamatsiri oimi kaari ijyininkata. ²⁷ Ari okimitakari iijatzi iinta isaikawita Kamantantaniri Eliseo, tzimawitacharanki Israel-ki ojyiki mantsiyari pathaawaitatsiri. Iro kantzimaitacha tii jotyaantaitziri Eliseo joshinchagai apaani, apa jotyaantaitakiri isaiki Naamán kaari ijyininkata poñaachari nampitsiki Siria, joshinchagairi”.
²⁸ Ikanta ikimaiyakini ikaatzi saikaintsiri japatotapiintaita, antawoitzi ikisaiyanakani. ²⁹ Ikatziyaiyanakani, jagaitanakiri Jesús iwiyaathapita nampitsi, ikinakagaitanakiri tsika osaiki impiita jotziriyaitirimi. ³⁰ Iro kantzimaitacha Jesús, ishiyapithatanakari josatikantanakari niyankiniki, jatai.

Atziri piyarishitatsiri (Mr. 1.21-28)

³¹ Ikanta Jesús oirinkanaa nampitsiki Capernaum saikatsiri Galilea. Jiyotaantayitapai kitijyiriki jimakoryaantaitari. ³² Tima tii omaanta ishintsinka jiyotaantzi, iyokitzi ikanta atziriiti. ³³ Okanta janta tsika japatotapiintaita, ari isaikakiri atziri piyashiritatsiri, kaimanaki shintsini irirori, ³⁴ ikantzi: “Piñaashitina Jesús Nazaret-jatzi, niyotzimi naaka iirokatakiki itasorintsiti Pawa. Iro pipokantari jaka papirotaiyanani”.

^a 4.25 Kantakotachari jaka ‘anaaniintanakiro mawa osarintsi’ irojatzzi ikantaitziri mawa osarintsi ipoña awisaniintaki 6 kashiri.

³⁵Ikisanakiri Jesús, ikantanakiri: “¡Pimairiti piyari, piyaatai! Tyaanaki atziri jintainaryaanakari iwiyariti, tii jomantsiyiimaitari”.
³⁶Iyokitzi ikantaiyanakani, ikantawakaiyani: “¿Litayaakama jirika? Joitsinampairi jomishiyiri piyari jiñaashinchiinkatakakiri”. ³⁷Ari ithonka ikimakoyiitanakiri Jesús maawoni nampitsiki okaatzi saikatsiri janta.

Jesús joshinchagairo riyoti Pedro

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸Ipoña ishitowanaki Jesús japatotapiintaita, tyaapaaki ipankoki Simón. Okanta iroori riyoti Simón, imatakiro antawoiti saawakitaantsi. Ikowakoitakiri Jesús joshinchaapairo. ³⁹Joyotashitanakawo omaryaaka, kimiwaitaka iñaashinchiinkatatyiiromi saawakitaantsi. Kaatakotanaki osaawawita, piriintanaka aminayitawakiniri oitarika ompawakiriri.

Joshinchaayitziri Jesús mantsiyaripaini

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.31-34)

⁴⁰Okanta otsiniriityaanaki, jamaitapaakiniri Jesús ojyiki atziri kantashiwaiyitachari imantsiyari. Ikanta iñaawakiri Jesús, apa jotirotantawakari kapichiini jako, shintsiyitanai. ⁴¹Ojyiki jomishitowitakiri iijatzii iwiyariti, antawoiti ikaimayitzi piyari, ikantzi: “¡Itomi Pawa pinatzi!” Iro kantzimaitacha Jesús, ikisayitakiri piyari, tii ishinitziri iñaawaiti, tima jiyotzi irirori piyari iriitaki Cristo.

Jiyotaantzi Jesús maawoni Galilea-ki

(Mr. 1.35-39)

⁴²Okanta okitiijiyitamanai, ananinkanaki Jesús apaniroini ikinanaki otzishimashiki. Ojyiki aminaminatairiri tsikarika ikinaki. Ikanta jiñiitairi tsika isaiki, tii ishiniitzi jiyaatai. ⁴³Irojatzii ikantantanakari Jesús: “Ontzimatyii inkimaitiro iijatzii pashiniki nampitsi Kamiithari Ñaantsi kinkithatakotziriri ipinkathariwintantai Pawa. Timá irootaki nopokantakari naaka jaka”. ⁴⁴Iikiro jiyaataakanakitziiro Jesús ikinkithatanaki pankotsiitiki japatotapiintaita okaatzi saikatsiri Galilea-ki.

Kaari jiñaitapiintzi shiryaataantsi

(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

5 ¹Okanta kitijiyiri, isaiki Jesús inkaarithapiyaaki Genesaret. Jawitsinaimatakiri atziri ikaatzi piyowintakariri ikimisantziro iñaani Pawa. ²Ari jiñaaki Jesús apiti pitotsi opiryaatakotaki opaayaaki. Tikaatsi otitantyaawoni, tima ikiwaiyatziironi ishiryaminto. ³Otitapaaka Jesús pitotsiki. Timá iri ashitawori Simón jiroka pitotsi, ikantakiri jotyaantiro kapichiini niyanki. Ari isaikantanakawo Jesús pitotsi,

jitanaawo jiyotaayitanairi atziri. ⁴Ikanta ithonkanakiro jiyotaantzi, ikantzi: “Simón, paanakiro pipito niyanki inkaari, ari pishiryaatiri”. ⁵Ari jakanaki Simón, ikantzi: “Ari noshiryaawitaka tsiniripaiti, tikaatsi nayiri. Iiroka kantanari, aritaki nimatakiro”. ⁶Jimatakiro ishiryaaatzi, jaaki oiyiki shima, irootaki onthatyiimatimi ishiryaaaminto. ⁷Ikaimawakotairi itsipatapiintari ishiryaaatapiintzi jimitakotiri. Ikanta jiyaatashitanakiri, ikinakotaiyakini pashiniki pitotsi, ijaikitakiro apitiroiti, iroowitainchami intsitsiyakotaiyini. ⁸Ikanta jiñaakiro Simón Pedro awisaintsiri, jotzirowashitanakari Jesús, ikantanakiri: “Pintainkapithatina pinkatharí, kaaripiroshiriri ninatzi naaka”. ⁹Tima antawoiti ithaawanaki Simón jiñaaki jaaki oiyiki shima. Ari ikimitakari iijatzi maawoni itsipataiyarini. ¹⁰Jimatsitanakawo Jacobo iijatzi Juan, itomipaini Zebedeo, tima iri itsipatakari Simón. Iro kantzimaitacha Jesús ikantanakiri Simón: “Tiro pithaawashiwaita, onkimitaiyaawo iroñaaka iriimi atziri noshiryaatakgaimiri”. ¹¹Ikanta jaatakotaiyapaani, jookawintanakiro maawoni, joyaataiyanakirini Jesús.

Joshinchagairi Jesús imatziri pathaawontsi

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹²Okanta pashini kitiijyiri jariitaka Jesús nampitsiki, ari ipokakiri imatziri pathaawontsi. Ikanta jiñaapaakiri Jesús, jotzirowashitapaakari, ikantapaakiri: “Pinkatharí, pikowirika, poshinchagaina”. ¹³Ipoña jakotanaki Jesús, jantantakari kapichiini jako, ikantziri: “Nokowi, pishintsitai”. Ishitakotanaki ipathaawita. ¹⁴Ari ikantziri: “Tii nokowi pinkinkithatakotina. Apatziro powanakiro piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari, pimonkaatiro josankinatakiri Moisés-ni, paanaki pinkitiwathatantaiyaari, onkantya jiyotantaiyaari shintsitaimi”. ¹⁵Iro kantzimaitacha ikimakoyiitanakiri intaina Jesús. Oiyiki atziri piyowintakariri ikimisantziri. Ikowaiyini joshinchaayitainiri iijatzi imantsiyaritipaini. ¹⁶Iro kantacha Jesús joshitaapiintaka irirori otzishimashiki, ari jamanari.

Joshinchagairi Jesús kisopookiri

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷Okanta pashini kitiijyiri jiyotaantzi Jesús, ari isaikaiyakini Fariseo itsipayitakari Yotzinkariiti, poñaayitachari nampitsiki Galilea, Judea, iijatzi Jerusalén-ki. Tima otyaantakari Jesús ishintsinka Awinkathariti, kantatsi joshinchaayitiri mantsiyari. ¹⁸Ipoña jariitaiyapaakani atziri jinatakotakiri shitashintsiki apaani kisopookiri. Ikowawitaiyakani intyaakaapaakirimi pankotsiki, jomaryaakotirimi isaikaki Jesús. ¹⁹Tii okantatzi intyaakairi, tima oiyiki atziri piyotaincha. Jatiitakaanakiri jinoki pankotsiki, jimoontakiro pankotsi, jowayiitakotakiri

mantsiyari josatikantanakari piyowintakariri Jesús. ²⁰Ikanta Jesús jiyotakoshiritawakiri oiyiki jawintaakari, jiñaanatawakiri mantsiyari, ikantziri: “Ajyininká, ipiyakoitaimiro pikaaripiroshiriwitaka”. ²¹Ikanta ikimawaki Yotzinkariiti itsipayitakariri Fariseo, ikantashiritaiyanakini: “Ithainkatziiri Pawa jirikawí. Tima tikaatsi kantironi impiyakotantiro kaaripirori, apaniroini ikantakaawo Pawa”. ²²Iro kantzimaitacha Jesús jiyoshiritakotakiri, ari josampitziri: “¿Iitama pikinkishiriwaitashitantari? ²³¿Tiima okamiithatzi nonkanti: ‘Ipiyaakoitaimiro pikaaripiroshiriwitaka?’ Irooma pikowiri nonkantiri: ‘Pinkatziyi, piyaatai’. ²⁴Iroñaaka piyotiri Itomi Atziri otzimimotziri ishintsinka, ari impiyakotairi kaaripiroshiriwitachari”. Ipithokashitanakari mantsiyari, ikantziri: “Pinkatziyi, paanairo pishitashi, piyaatai”. ²⁵Piriintanaka kisopookiri, jaanairo ishitashi jomaryaantawitari. Iñaitawairi jiyaatai ipankoki, kimoshiri ikantawintanakari Pawa. ²⁶maawoni atziripaini iyokitzi ikantaiyanakani, ikimoshiriwintanakari iriroriiti Pawa. Ithaawankakiini ikantaiyini: “Tii añapiintziro kimityaawoni jiroka”.

Jaantaitanakariri Leví
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

²⁷Ikanta ishitowanai Jesús, jiñaapaakiri iitachari Leví isaiki irirori ikowakotziri kiriiki ijyininka, ikantapaakiri: “Poyaatina”. ²⁸Katziyanaka Leví, jookanakiro maawoni, joyaatanakiri.

²⁹Ipoñaashitaka Leví, jaanakiri Jesús joimoshirintya ipankoki itsipataanakari jiyotaani. Ari jiyaatsitakariri iijatzi oiyiki kowakotziriri kiriiki ijyininka, oiyiki jatayitaintsiri pashini. Ari ikaataiyakini jowaiyani. ³⁰Ikanta Fariseo itsipatakariri Yotzinkariiti, jiñaanaminthatakiri jiyotaani Jesús, ikantziri: “¿Iitama pitsipatantariri powaiyani kaaripiroshiriri, kowakotziriri kiriiki ijyininka?” ³¹Ipoña jakanaki Jesús irirori, ikantanakiri: “Aririka imantsiyati atziri, ipokashitziri aawintantzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tikaatsi inkowi irirori. ³²Tii apa nopokashitiri kamiithashiriri naaka nonkaimashiriyitairi, aña nopokashitziiri kaaripiroshiriri nonkaimashiritairi jowajyaantairo kaaripirori”.

Ikinkithatakotziro Jesús itziwintaita
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³Ipoña josampiitakiri Jesús, ikantaitziri: “¿Iitama kaari itziwintanta piyotaani? Iriima jashi Juan, ipoña jashi Fariseo-paini, owanaa itziwintapiintaiyani irirori, jamanaiyani iijatzi. Noñiiri piyotaani iiroka, tii itziwintanita, owawaiyitacha, irawaitatsi imiri”. ³⁴Ari jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka intsipataityaari aawakaachari, ¿arima jowashiriniintaitatya? ³⁵Aryaajaini paata, aririka jagaitakiri iimintaitari,

aripaiti intziwintaitya”^b ³⁶Ipoña jojyakaawintanakiniri Jesús, ikantziri: “Apaani pajjatori ikithaataitari, aririkami jowapatankaitantyaawo osapi owakiraari, ari imapirotanaty osagaanaki aririka amithatanaty owakiraari. Tii okamiithapirotakairo pajjatori ikithaataitari jowapatankaitantyaawomi owakiraari. ³⁷Tii inkamiithati iijatzi pajjatori mishinantsinaki jowantayiityaawo iiryaatatsiri imiritaitari. Aririka jowantayiityaawo, ari isanaryaanaki, apaawaitashitanaty imiritaitari, iijatzi inkimitaty mishinantsinaki irirori. ³⁸Iri kamiithatatsi owakiraari mishinantsinaki jowantayiityaawo iiryaari imiriitari. Iro iiro japaawaitanta apitiroiti. ³⁹Ikaatzi amitawori imiritawo poitatsiri, iiro jamitaawo imiritaiyaawo iiryaari. Inkantapiinti: ‘Iro kamiithatatsi amirityaawo poiri’ ”.

Ikinkithatakotziro Jesús kitijiyiri jimakoryaantaitari

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

6 ¹Okanta kitijiyiri jimakoryaantaitari, ikinaki Jesús pankirintsimashiki. Ikanta jiyotaanipaini joyiikitanaki okithoki, jamirokakitakiro onkini joyaawo. ²Tii inimotziri Fariseo-paini, josampitakiri ikantziri: “¿Iitama poyiikitantawori? ¿Tiima piyotzi tii oshinintaantsitzi kitijiyiriki jimakoryaantaitari?” ³Ari jakanaki Jesús, ikantanaki: “¿Tiima piñaanatakotziri iiroka ikanta pairani David-ni itsipayitakari ikaataiyini owamaimawitantakariri itajyi? ⁴Ityaaki tasorintsipankoki, jaakiro tasorintsitanta, jowakawo irirori, ipayitakiri iijatzi ikaatzi itsipayitakari. Tima tii oshinintaantsiwita jowaityaawo, apa jowapiintayitawo Ompiratasorintsitaari”. ⁵Ipoña ikantaki iijatzi: “Jirika Itomi Atziri ipinkatharipirotsi irirori, janairo jiroka kitijiyiri”.

Atziri kisowakori

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶Okanta pashini kitijiyiri jimakoryaantaitari, ityaaki Jesús japatotapiintaita, jiyotaantapai iijatzi. Ari isaikakiri atziri kisowakotatsiri jakopiroriki. ⁷Ikanta Yotzinkariiti itsipayitakari Fariseo, aamaani jowakiri Jesús jñiiri aririka joshinchagairi mantsiyari kitijiyiriki jimakoryaantaitari, onkantantyaari inkantakotiri. ⁸Iro kantzimaitacha Jesús, jiyotaki irirori iita ikinkishiriyitakari. Ikaimakiri atziri kisowakori, ikantziri: “Pimpoki, posatitya niyanki”. Pokapaaki kisowakori, ikatziyapaaka. ⁹Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi nosampitaiyimini: ¿Otzimikama shinitaantsitsiri antiri kitijiyiri jimakoryaantaitari?”

^b 5.35 Iriitaki Jesús ojyakaawintachari jaka. Iriitaki kimitakariri jaawakaayita atziri. Kantakotachari iijatzi jaka, aririka jaayitakiri iimintaitari, irijatzi kantakotacha aririka jowamaayitakiri, ojyiki jowashiriwaitanaty jiyotaanipaini.

¿Tiima okantzi anishironkatanti, irooma kamiithatatsi owamaanti?
 ¿Iroma okantzi antiro kamiithari, irooma kamiithatatsi
 ankaaripirowaiti?” ¹⁰Ikimpoyaanakiri piyowintakariri, ipoña
 jiñaanatanakiri mantsiyari, ikantziri: “Pinthaaryaawakotai”. Matanaka,
 akotsitanai kamiitha. ¹¹Iro kantzimaitacha jirikapaini, antawoiti
 ikisaiyanakani. Ikinkithawaitaiyakini tsika inkantiri Jesús.

Jiyoshiitaki Jesús 12 Jotyaaantapirotani

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹²Ipoña itonkaanaki otzishiki jamañari Pawa. Ari jaakowintakawo
 maawoni tsiniripaiti jamana. ¹³Okanta okitijiyitamanai, japatotakiri
 maawoni jiyotaani. Ari jiyoyaaki ikaatzi 12, iriitaki jiyitakiri
 Otyaantapiroiriti. ¹⁴Jirika ikaatzi jiyoyaakiri: Simón, iri jiiitakiri Pedro.
 Ipoñaapaaka Andrés iririntzi Simón. Ipoñaapaaka Jacobo itsipataakiri
 Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵Mateo, Tomás, Jacobo itomi Alfeo.
 Ipoñaapaaka Simón jiiitaitziri kisakowintantaniri, ¹⁶ipoñaapaaka Judas
 iririntzi Jacobo. Ipoñaapaaka iijatzi Judas Iscariote, pithokashitaiyaarini
 paata.

Ikinkithatakairi Jesús oiyiki atziri

(Mt. 4.23-25)

¹⁷Ipoña joirinkaiyaani Jesús itsipataari jiyotaani. Ari isaikaiyapaakini
 owintinipathatzi. Oiyiki atziri piyowintapaakariri, Judea-jatzi,
 Jerusalén-jatzi, Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi. Ipokaiyakini jirikapaini
 inkimiro ikinkithatakotziri Jesús, ikowaiyatziini iijatzi joshinchaayitairi
 imantsiyaritipaini. ¹⁸Tima ikaatzi piyarishiritatsiri, joshinchaayitairi.
¹⁹Ikowaiyakini atziri jantantawatyaari kapichiini jako, tima
 otzimimotziri Jesús itasorinka, joshinchaayitakiri maawoni.

Ikinkithatakoitziri kimoshiritaatsini iijatzi ashironkaachani

(Mt. 5.1-12)

²⁰Ipoña Jesús ikimpoyaanakiri jiyotaani, ikantziri: “Kimoshiri
 pinkantaiya ashironkainkari, tima iirokatakai ñagaironi
 impinkathariwintantai Pawa.

²¹Kimoshiri pinkantaiya piñaawitawo iroñaaka pitajyaaniintawaitzi,
 tima irootaintsi piñiuro pinkimaniintaiya. Kimoshiri pinkantaiya
 piñaayiwitawo piraaniintawaita iroñaaka, tima irootaintsi piñiuro
 pishirontawaitaiya.

²²Kimoshiri pinkantaiya onkantawitaya piñaawitawo
 iroñaaka inkisaniintayitimi, jookathaitimi, inkawiyawaitaitimi,
 imanintawaitaitimi, okantakaantziro poshiritaari Itomi Atziri.

²³Thaaminta pinkantayitaiya, pinkimoshiriyitai, tima Pawa pinayitaimini

inkitiki. Pinkinkishiritakotyaaowo tsika ikantayitakiri pairani itayitakawori Kamantantaniri, irootaki awijyimotimini iijatzi iiroka iroñaaka.

²⁴ ¡Inkantamachiitiri ajyaagantzinkariiti! Tima aritaki iñaayitakiro iroñaaka inintaawaiyitaka.

²⁵ ¡Inkantamachiitiri ikaatzi ñiirori iroñaaka ikimaniintayita! Tima ari iñiirori paata irirori intajyaaniintai. ¡Inkantamachiitiri ikaatzi ñaayitzirori iroñaaka ishironawaita! Ari iñiirori paata inkimaatsiwaitaiya, ari jiraawaitaiyaari iijatzi.

²⁶ ¡Inkantamachiitiri ikaatzi jasagaawintaitari iroñaaka! Tima ari ikimitaawitakari pairani kimitakowitariri Kamantantaniriiti”.

Pitakotyaaari kisaniintayitzimiri

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷“Iro kantzimaitacha pinkimi nokantzi naaka: Pitakotaiyaari ikaatzi kisaniintayitzimiri, paapatziyaiyaari. ²⁸ Iro pipiyatari kijyimawaitzimiri. Pamanakoyitaiyaari thiiyakowintzimiri. ²⁹ Aririka impajaitimi kajyitapooki, pishininyaari japitiroryaapootimi impajatimi. Aririka inkowaiti jagaitiro piithaari posaawantapiintari, pishinitiniri jaanakiro pikithaatakari iijatzi. ³⁰ Aririka inkantayitimi: ‘Pimpina’, kamiithatatsi pimpimantaniti. Aririka jayitaitimiro pashitari, kamiithatatsi iiro pikiñaanikowintziro. ³¹ Pikowirika jitakoyitimi, pitawatyaawo iiroka pitakotantya.

³² Iriirika pitakotashitatya ikaatzi itakoyitzimiri iiroka, ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri. ³³ Iriirika paapatziyashitatyaari ikaatzi aapatziyimiri iiroka ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintakiri kaaripiroshiriri. ³⁴ Aririka inkantaitimi: ‘Pimpawakinawo, ari noipiyaimi’, impoña pimpawakiri tima piyotzi ari jimataimi iiroka paata. ¿Kamiithatakima jiroka? Aña tii, tima iro jimatapiintziri kaaripiroshiriri. ³⁵ Pitakoyitaiyaari iiroka kisayitzimiri, iiro pipiyatari. Pimpimantaniti aririka inkamitayitimi, iiro poyaawinta jimayitaimi iiroka. Antawoiti impinayitaimi, itomitaimi Jinokijatzi. Imapiro jitakoyitakari irirori maawoni kaaripiroshiripaini. ³⁶ Ikimita Ashitairi jitakotanta, ari pinkimitanaiyaari iiroka”.

Ikinkithatakotziro Jesús ookimotaantsi

(Mt. 7.1-5)

³⁷“Iro pookimotantzi, jimaitzimikari iiroka paata. Iiro piyakowintantzi, jimaitzimikari iiroka paata. Aririka pimpiyakotanti, ari jimayitaimi iiroka paata. ³⁸ Pimpimantanitai, tima ari jimayitaimi iiroka paata, janaakaayitaimiro iiroka okaatzi pipimantakiri. Tzimatsirika pantakiri, ari inkimiyitaimi paata iiroka”.

³⁹Ipoña jojyakaawintanakiniri Jesús, ikantzi: “¿Kantatsima inkathatawakaiya kaari aminatsini? ¿Tiima ari imparyaaki apitiroiti omoonakiki? ⁴⁰Tii ñaitzi apaani iiniro jiyotaitziri janaakotiri yotairiri. Irooma paata aririka jiyotaapirotakiri ari inkimitaiyaari yotairiri pairani. ⁴¹¿Litama pikowantari pamininiri pashini tyaakitachari jokiki? Pitawatyaaawo iiroka paawairo antawo inchapitoki tyaakitakimiri. ⁴²Tima iiro okantzi pinkantiri pijyininka: ‘Pimpoki, nayimiro tyaakitakimiri pokiki’. Aña tzimataitatsi pokiki iiroka antawo inchapitoki tyaakitakimiri. ¡Thiiyinkarí! Pitawaiyaawo paawairo iiroka tyaakitakimiri pokiki, inkini pamininiri pijyininka tyaakitainchari kapichiini jokiki”.

Ari jiyoitzirori onkithokitanakirika

(Mt. 7.15-20)

⁴³“Inchato saankanatatsiri ojyooki, tii ñaitziro onkaaripiroti okithoki. Irooma inchato sampiyashitatsiri, tii kamiithaini ñaitiro onkithokiti. ⁴⁴Tima okaatzi kamiithayitatsiri chochoki, tii okamiithawaitashita apaniironi, aña iro kantakaawori owaato okamiithatzi iroori. ¿Añiiroma higo onkithokitantyaawo owaato kitochii? ¿Kantatsima uva okithokitantawo kitochii ijatzi? ⁴⁵Ari ikimiyitanaari kamiithashiriri ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okamiithatantari jantayitziri. Iriima kaaripiroshiriri tii ikinkishiritapiintawo kamiithari, irootaki okaaripirotantari jantayitziri. Tima okaatzi ikinkishiriyitari, irootaki ñaaniyitari ijatzi”.

Ikinkithatakoitziri apiti owatzikirori ipanko

(Mt. 7.24-29)

⁴⁶“¿Litama ikantantayitanaari: ‘Pinkatharí, pinkatharí?’ Tiimaita jantaitanawo okaatzi nokantayitziri. ⁴⁷Tzimayitatsi matanairori okaatzi nokantayitziri. Jiroka ikimiyitanaari: ⁴⁸Ikimitakari atziri witsikatsiri ipanko, ikiyashitakiro itzinkami okisopathatzi kipatsi, jowatzikakiro. Opoña opokaki antawoiti amaani, ookantapaakawo shintsiini pankotsi, tii iiwokiro. Tima jowatzikaitakiziiro kamiithaini okisopathatzi kipatsi. ⁴⁹Iriima piyakotzirori nokantayitziriri, kaari antanaironi. Ikimitakari atziri witsikawitachari ipanko, tiimaita ikiyashitziro inthomainta. Okanta opokaki antawoiti amaani, ookantapaakawo shintsiini, tyaanaki. Tii jiñaitairo”.

Joshinchagairi Jesús jotzikatani ijiwari owayiriiti

(Mt. 8.5-13)

7 ¹Aritaki ithonkanakiro Jesús ikinkithatakairi atziripaini, jatai nampitsiki Capernaum. ²Ikanta imantsiyataki jitakopirotoni

jotzikatani ijiwari owayiriiti Roma-jatzi, irootaintsi inkamimi. ³Ari ikimakowintakiri Jesús, jetyaantaki jantarikipiroti Judá-mirinkaiti, inkaimiri Jesús, joshinchagairiita jotzikatani. ⁴Ikanta jiyaatashitakiri Jesús, ikantapaakiri: “Okowapirotatya pimitakotiri ijiwari owayiriiti, ⁵tima jaapatziyapiintakina, jiwitsikakina pankotsi tsika napatotapiinta”. ⁶Ikanta Jesús, jonyaatanakiri. Iro jariitanyaarimi ipankoki, itonkiyotakiri ijiyininkathori ijiwari owayiri, iriitaki pashini jetyaantakiri, ikantapaakiri irirori: “Jesús, ikantakaantzimi jiwari, ikantzi: ‘Kaaripirori ninatzi naaka, iiro pityaapankotana.’ ^c ⁷Irootaki kaari niyaatashitantzimi noñiimi naaka. Apa nokowi piñaani pinkantakaantawakiri nompiratani, aritaki ishintsitai. ⁸Tima tzimatsi ompiratanari naaka, tzimatsi iijatzí owayiri nompiratari naaka. Aririka nonkantiri: “Piyaati”, aritaki jiyataaki. Aririka nonkanti pashini: “Pimpoki”, aritaki impokaki. Aririka nonkantiri nonampiri: “Pantiro jiroka”, jimatziro jantziro’ ”. ⁹Ikimawakiri Jesús, iyokitzi ikantanaka, ikantanakiri itsipatakari: “Iriitaki matakirori jirika ikimisantzi, tii itzimi jaka Israel-ki ajyininka kimityaarini jirika. Imapiro”. ¹⁰Ikanta ipiyaiyani pankotsiki jetyaantaitakiri, iñaapaatziiri jotzikatani, shintsitai imantsiyawita.

Jañaakagairi Jesús iintsiti kamatsiri oimi

¹¹Ipoña ikinanaki Jesús nampitsiki iitachari Naín, iri itsipayitaka jiyotaani. Ojyiki iijatzí atziripaini. ¹²Iro jariitzimataka nampitsiki, itonkiyotakotantaka jagaitziri kaminkari inkitañiri, apintzi jinatzí otomitari tsinani kamatsiri oimi. Ojyiki atziri oyaatakirori jiroka tsinani. ¹³Ikanta Jesús iñaawakiro tsinani, antawoiti jítakoshiritanakawo. Ikantziro: “Aritapaaki piraawaitaka”. ¹⁴Ipokapaaki okaakiini, jotirotopaakiro jowantaitakariri. Katziyaiyapaakani natakotziriri. Ikantzi Jesús: “Iwankarí, iiroka noñaanatzi, pimpiriintai”. ¹⁵Piriintanaa kamawitainchari ñaawaitanai. Ikathatanairi Jesús irojatzi inaanatikí. ¹⁶Antawoiti ithaawaiyanakini ikaatzi ñaakiriri. Ikimoshiriwintanakiri Pawa, ikantaiyanakini: “Pokataiki ñaapirori Kamantantaniri”. Ipoña ikantaiyini iijatzí: “Pokataiki Pawa iri nishironkayitaini aaka”. ¹⁷Ithonka ikimakoyiitanakiro jantakiri Jesús maawoni Judea-ki, iijatzí pashiniki nampitsi okaatzi saikanampitatsiri janta.

Jetyaantakiri Juan jiyotaani

(Mt. 11.2-19)

¹⁸Ikanta Juan ikimaki irirori okaatzi awisaintsiri, ikamantakiri jiyotaanipaini. Ari jiyoshiitaki apiti jiyotaani, ¹⁹jetyaantakiri

^c 7.6 Jirika ijiwari owayiri kaari Judá-mirinka, pashinijatzí atziri jinatzí. Tima pairani Judá-mirinka, tii ityaapankotziri kaari ijiyininkata.

josampitiri Jesús, inkantiri: “¿Iirokama jiitaitziri ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini naamaiyaari?”²⁰ Ikanta ipokaiyakini, iñaapaakiri Jesús, ikantapaakiri: “Jotyaantakina Juan owiinkaatananiri nosampitimi: ¿Iirokama jiitaitzi ‘Pokatsini?’ Kaaririka iiroka, ¿Tzimatsima pashini naamaiyaari?”²¹ Tima iikiro joshinchaayitatzí Jesús kantawaiyitachari mantsiyari, ikaatzi piyarishiritatsiri, jokiryaakaayitai oiyiki kaari aminatsini iijatzí. ²²Irojatzi ikantantanakariri pokaintsiri: “Aririka piyaatai, pinkamantapai Juan maawoni okaatzi piñaayitakiri iiroka nantakiri, okaatzi pikimakinari iijatzí. Tima naminakaayitairi kaari aminatsini, naniitakaayitairi kisopookiri, nokimakaayitairi ashikimpitari, noshinchaayitairi imatziri pathaawontsi, nañaakaayitairi kaminkari, nokinkithatakoyitainiri ashironkainkari Kamiithari Ñaantsi. ²³Irootaki inkimoshiritantaiyaari inkaati kaari kisoshiriwintainani”.

²⁴Ikanta ipiyaiyanaani jotyaantani Juan, josampitanakiri Jesús ikaatzi apatowintakariri, ikinkithatakotziri Juan, ikantziri: “¿Iitama pikinkishiritakotariri piñaakiri chapinki janta otzishimashiki? ¿Iriima piñaaki apaani kimitawori sawoo ojiyiwatonkitakaawo tampiya okantakaantziro tii ithaamintashirita?”²⁵ ¿Piñaakirima jowaniinkatya ikithaataka? Tima maawoni ikaatzi nintaawaitachari, owaniinkapirowaitachari ikithaata, isaikapankotziri pinkatharintsi. ²⁶Aña iro piyaatashitantakariri piyotaiyakini Kamantantaniri jinatzí. Tima jimapirotatziro irirori janaakiri Kamantantaniripaini. ²⁷Iriitaki josankinatakoyiitaki pairani, iñaanatziri Pawa itomi, ikantzi:

Notomí, ari notyaantaki ityaawoni inkinkithatakotimi,

Iriitaki witsikaantimini tsika pinkinapaaki iiroka.

²⁸Nokantzi naaka: Atziriiti ikaatzi tzimawitainchari, tikaatsi apaani Kamantantaniri anairini jiyotanitakari Juan. Iro kanzimaitacha inkaati ipinkathariwintairi Pawa inkitiki, tsinampashiritaatsiri janta, janaakotairi irirori Juan”. ²⁹Jirika atziriiti jowiinkaayitakiri Juan itsipataakiri kowakoyitziriri iyyininka kiriiki, jiyotanairi tampatzikashiriri jinatzí Pawa. ³⁰Iriima Fariseo-paini itsipatakari Yotzinkariiti tii jishinita jowiinkaayitiri Juan, ari japaatziro okaatzi jantzimotantiri Pawa.

³¹Ipoña ikantzi Pinkathari Jesús: “¿Iitama nonkimitakaantiriri jirikaiti? ³²Nonkimitakaantiri owajyaantawairintzi iintsi aririka jojyakaantawaiti ikaatzi jiryaanitaiyini, inkantawakaiyaani: ‘Thami ajyowiwaiti amajyiitantaari’. Iiromaita ikowi. Impoña inkantawitya iijatzí: ‘Incha amampaawaitya owashiritantaari’. Iiro ikowimaita iijatzí. ³³Iro jimayitakiri jirikaiti. Jiñaawitakari Juan, itzitapaakawo irirori owanawontsi, tii jimiritawo kachori, iro kanzimaitacha ikantakotaiyakirini: ‘Ipiyarishiritatzí’. ³⁴Ipoña ipokaki Itomi Atziri, tii itziwaitapaakawo irirori owanawontsi, imiritawo kachori. Ikantakotaiyakiri: ‘Kaaripirori jinatzí, niyawairintzi jinatzí,

shinkiryaaantzi, jaapatziyari kowakotziriri kiriiki ijyininka, jaapatziyari ijjatzi kaaripiroshiriri'.³⁵ Tikaatsi oitya, tima apaani yotaniri ari jiyoitairi paata imapiro jiyotanita, aririka jiñaayitakiro onkaati awisayitaatsini”.

Jariitari Jesús Fariseo iitachari Simón

³⁶Ikanta Fariseo jaanakiri Jesús jowakaiyaari. Ariitaiyakani ipankoki, saikapaaki Jesús jowapiintaita. ³⁷Okanta apaani kaaripiroshiriri tsinani nampitawori janta, okimakowintakiri Jesús ipokaki ipankoki Fariseo jowaiyaani, jataki iroori aakotanaki kasankaari owantawo onaki jiwiitsikaitziro mapinaki.^d ³⁸Okatziyimotapaakari iitzikontaki Jesús, iraimotapaakari. Othaatanaka oyaaki okiki ajyitakiri iitzi, oiyitanzimaitari oishi. Ipoña onintaakiwaitanakiri, osaitantanakari kasankaari. ³⁹Ikanta jirika Fariseo amakiriri Jesús, ikantashiritanaki: “Imapirotatyirimi jirika ikamantaniritzi, ari jiyotakiro mi tsika okantawaita jiroka tsinani otirotakiriri, tima kaaripiroshiri inatzi”. ⁴⁰Ipoña Jesús ikantanakiri Fariseo: “Simón, tziimatsi nokowiri nonkantimiri”. Ari ikantzi: “Incha pinkantinawo yotaanarí”. ⁴¹Ipoña ikantzi: “Apaani atziri, ipakiri iiriikiti pashini apiti atziri. Apaani ipaki 500 kiriiki, iriima pashini ipakiri 50.” ⁴²Okanta osamanitaki, tii okantzi jirika apiti atziri joiipyairi kiriiki, ipiyakoitairi jiriwitani apitiroiti. Incha pinkantina, ¿Itzimikama itakopirotantachani?” ⁴³Ikantzi Simón: “Nokantzi naaka iri itakopirotantacha atziri ipiyakopiroitakiri jiriwitani”. Ari ikantzi Jesús: “Ari pimatakiro pikantakiri”. ⁴⁴Jaminanakiro Jesús osaikaki tsinani, ikantziri Simón: “¿Piñaakiro antakiri jiroka tsinani? Notyaapankotakimi iiroka, tiimaita pipana jiña nonkiwakiitapaatyaari. Irooma jiroka tsinani, okiwakiitantakinawo oyaaki shitowanaintsiri okiki, oyoña oiyitantakinawo oishi. ⁴⁵Tii pinintapootawakina piwithatawakina iiroka, irooma jiroka tsinani ojyiki onintaakiitakina. ⁴⁶Tii pisapatziitotantinari iiroka yiinkantsi pimpinkathatina, irooma jiroka tsinani, osaitantakinawo kasankaari noitziki. ⁴⁷Ojyiki okaaripiroshiriwitaka jiroka tsinani, ipiyakoitainiro tima ojyiki itakotakina. Iriima tsika itzimi ipiyakoitziro kapichiini, kapichiini jitakotanta”. ⁴⁸Ipoña ikantanakiro tsinani: “Ipiyakoitaimiro okaatzi pikaaripiroshiriwitaka”. ⁴⁹Ikantaiyanakini ikaatzi itsipataiyarini: “¿Iitatyama jirika imatantyaawori impiyakotantiro kaaripirori?” ⁵⁰Ikiro Jesús ikantanakitziro tsinani: “Piyaatai kamiitha, tima iro pawisakoshiritantaari pikimisantanai”.

Tsinani imitakoyitakiriri Jesús

8 ¹Ikanta Jesús itsipayitakari 12 jiyotaani, ithonkakiro nampitsi ikinkithataki, ikinkithatakotakiri Pawa tsika ikanta

^d 7.37 Iro ikantakoitziro jaka mapinaki, jiitaitziri pashiniki nampitsi “alabastro”.

^e 7.41 Ikantakoitziro jaka “kiriiki”, iriitaki ikantaitziri pairani “Denario”.

ipinkathariwintantai. ²Ari itsipatakawo iijatzi tsinaniiti okaatzi joshinchaayitairi opiyarishiriwitaka, iijatzi okaatzi mantsiyawitachari. Jiroka okaatzi oyaatakiriri: María jiiyitzi iijatzi Magdala-jato ñiriri ikaatzi 7 piyari, ³opoñaapaaka Juana iina Chuza jompiratani Herodes, opoñaapaaka Susana. Ari itsipatakawo iijatzi pashinipaini tsinani okaatzi papiintakiriri kiriiki Jesús.

Jojanyaawintziri Jesús pankiwairintzi

(Mt. 13.1-15, 18-23; Mr. 4.1-20)

⁴Ipoña ipiyowintapaakari Jesús oiyiki atziri poñaayitachari pashiniki nampitsi. Jojanyaawintatziiniri okaatzi jiyotaayitziiriri, ikantziri: ⁵“Tzimatsi pankiwairintzi jatatsiri impankiwai. Ikanta jookakitakiro iwankiri, tzimatsi ookakitapainchari aatsiki, ithonka jaatzikakiiitakiro, ipoña ipokaiyapaakini tsimiri, jowapaakawo. ⁶Tzimatsi pashini ookakitapainchari omapipookitzi kipatsi. Okanta oiyookawitanaka pankirintsi, sampiyashitanaki, tima tii irinkapathatatyi kamiithaini kipatsi. ⁷Tzimatsi pashini ookakitapainchari okitochiimashitzi. Okanta oiyookawitanaka, kamanaki anaanakiro kitochiimashi. ⁸Tzimatsi pashini ookakitapainchari okamiithawanikitzi kipatsi, saankana okanta oiyookapaaki, kithokitanaki. Apanipaini jyookapaintsiri kamiitha tzimayitai 100 okithokiki”. Ipoña ikantanaki Jesús: “Kowirori inkimathatiro, jowakimpitaya inkimisanti”.

⁹Ikanta jiyotaani Jesús josampitakiri iita ojanyaawintari okaatzi jiyotaantakiri. ¹⁰Jakanakiri Jesús, ikantziri: “Irokaiti nonkamanti kaari piyowitaiyani, ontzimatyii piyotairo tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai. Iriima pashinipaini, iiro nokamantziri irirori, apa nojanyaawintiniri. Ari onkantya jaminawitya jirikaiti, iiro jiñimaitawo. Ari inkimawityaawo, iiro ikimathatawakiro nokantawitariri. ¹¹Jiroka ojanyaawintachari: Jiroka okithoki ipankiitakiri, iñaanira Pawa ojanyaawintachari. ¹²Okaatzi ookakitapainchari aatsiki, ojanyaawintari kimawitawori ñaantsi, ipokapaaki kamaari imaijantakaapaakiri, tima tii ikimisantzi, iiro jawisakoshiritai. ¹³Ari okimita ookakitapainchari omapipookitzi, ojanyaawintari kimawitawori ñaantsi thaankipiroini ikimisantawitanaka. Tii jiyotakopirotyi iiro ñaantsi, jowajyaantanakiro ikimisantzi. Tii ikisashitawo jantakaitiri kaaripirori, ikimiwaitakawo pankirintsi kaari tyaapirotatsini oparitha inthomainta kipatsiki. ¹⁴Ari okimita ookakitapainchari okitochiimashitzi, ojanyaawintari kimawitawori ñaantsi. Okantakaantziro okantzimoshiriwaitari, ikinkishiritakotawo jajyaagantya, inintawaitziro inthaamintawaitya. Iro anaanakiro ñaantsi ikimawitakari, ikimitakawo pankirintsi kaari kithokitatsini. ¹⁵Irooma okithoki ookakitapainchari okamiithawanitzi kipatsi, ojanyaawintziri kimisantanairori ñaantsi, kamiithashiri ikantanaa, jowyakotanaawo pankirintsi saankana ijyookanaki, oiyiki okithokitanaki”.

Onkoñaatakoyitai manakowitainchari

(Mr. 4.21-25)

¹⁶Ipoña ikantaki iijatzi: “Ankowirika ootyaari ootaminto, ¿arima antatakotakiri kowitzinakiki? ¿Amanakotzirima otapinaki? Aña tii. Owakotziri jinoki inkini inkoñiinkatakoti akaataiyini. ¹⁷Ari onkimityaari iijatzi, ontzimatyii onkoñaatakoyitai manakowitainchari, oñaagantairo kaari ikimathawiita pairani. ¹⁸Paamaakowintyaawo okaatzi pikimakiri. Tsikarika itzimi otzimimotakiri, ari ontzimimopirotairi oiyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro jiyaatatyi iñiuro iiro otzimimopirotairi”.^f

Inaanati Jesús ipoña iririntzipaini

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹Okanta opokashitakiri inaanati Jesús otsipatakari iririntzipaini oñiiri. Tiimaita okantzi oñiiri jotzikaakiro atziri piyowintakariri. ²⁰Ipoña ikantaitakiri: “Ari opoki pinaanati otsipatakari pirintzipaini, okowi oñiimi”. ²¹Ikantanaki irirori: “Tkaatzi kimanairori iñaani Pawa, jantanairo okaatzi ikowakairiri, iritaki nirintzitari, iro nonaanatitari”.

Jomairintziro Jesús tampiya

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²²Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki itsipatanaari jiyotaani, ikantanairi: “Thami amontyi intatsikirona”. Jataiyakini. ²³Ikanta jimontyaakotaiyini, maanaki Jesús. Ari omapokapaakari antawoiti tampiya, antawo otamaryaatanaki inkaari, kitaatapaaka jiña a pitotsiki, iroowitaincha intsitsiyakotaiyinimi. ²⁴Ari jowakiryaitanakiri Jesús, ikantaitziri: “¡Yotaanarí! ¡Antsitsiyakotatyí!” Piriintanaka, iñaanatanakiro tampiya, ikantziro: “¡Aritapaaki pitampiyatzi!” Ipoña ikantziro inkaari iijatzi: “¡Pimairyaaati!” Awisanaki tampiya, mairyaaatanai. ²⁵Ipoña ipithokashitari jiyotaani, ikantziri: “¿Tsikama okinaki pawintaani?” Antawoiti ipinkathathanakiri, ikantawakaiyani jiyotaani ithaawankakiini: “¿Iitatyakama jirika jomairintantawori tampiya, jomairintziro iijatzi inkaari?”

Gadara-jatzi piyarishiritatsiri

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶Ikanta jimontyaanakawo Jesús intatsikirona inkaari Galilea, ariitaka inampiki Gadara-jatzi. ²⁷Iro jaatakotapaakityaami, ishiyashitawakari

^f 8.18 Okaatzi kinkithatakotachari jaka, jiroka okantakota: “Kapichiinirika pikimisantawakiro nokantakimiri, kapichiini piyotairo. Irooma pinkimisantapirotawakirika, oiyiki piyotawakiri, iikiro niyotakaapirotanakityiimiro”.

piyarishiritatsiri. Pairanitaki ipiyarishiritaki tii ikithaataa, tii jamitaiya isaikai pankotsiki, ari isaikawaitzi kitataarimashiki. ²⁸Ikanta jiñaawakiri jariitapaaka Jesús, ishiyapaaka, jotzirowashitapaakari. Kaimanaki shintsiini, ikantzi: “¡Jesús, Itomi Pawapirotatsiri! ¿Tsikama pinkantataitinaka? Tii nokowi powashironkaina”. ²⁹(Tima ikisawitawakityaari piyari jowajyaantairiita shirampari. Pairanitaki ipiyarishiritakaawitakari. Ojyiki joojowiitanti ashirotha, ithatyiro. Ishiyashiyawaita otzishimashiki ikantakaari piyari.) ³⁰Ipoña Jesús josampitakiri piyari, ikantziri: “¿Tsikama piitaka?” Jakanaki piyari, ikantzi: “Noita ‘Jyikiyantzi’”. Tima ojyiki ikaataiyini.⁸ ³¹Iikiro ikantanakitzi piyari: “Tii nokowi papirotaiyinani”. ³²Ari ipiyotaiyani ojyiki chancho joshintagaiyini. Ikantaiyini piyari: “Potyaantina janta chancho-ki”. Ipoña ikantzi Jesús: “Pimatiro”. ³³Ikanta jyikiyantzi, jatanaki ipiyota chancho. Iroatzi ishiyantanakari tsika impiitatzi otzishi, mitaiyapaakini, ari ithonka piinkaki inkaariki.

³⁴Ithaawaiyanakini aamaakowintariri chancho-paini, shiyaiyanakani ikamantantapaaki nampitsiki, ikamantakiri iijatzi maawoni saikayitatsiri jowaniki. ³⁵Pokaiyapaakini atziri jaminiro okaatzi awisaintsiri. Ipoña jiyaatashiitanakiri Jesús. Inaitapaatziiri piyarishiriwitachari isaikaki itsipatakari, ikithaataka, kamiitha ikantanaa. Antawoiti ithaawaiyanakini. ³⁶Ikaatzi ñaakirori inkaanki awisaintsiri, ikamantawakiri pokayitaintsiri, ikantziri: “Piñiiri piyarishiriwitachari, iriitaki Jesús owawisaakotairiri”. ³⁷Ikanta maawoni Gadara-jatzi, ikantakiri Jesús: “Piyaatai, tii nokowi pisaikimotina”. Iro ikantantari, tima antawoiti ithaawantanakari. Ipoña jotitanaa Jesús pitotsiki, jatai. ³⁸Ari ikantawitawaari jowawisaakotairi: “Nokowi noyaatanakimi”. Jakanaki Jesús, ikantanakiri: ³⁹“Iiro poyaatana, piyaatai pijyininkaki pinkamantapairi, pinkantiri: ‘Jowawisaakotaana Pawa’”. Ari jimatakiro shirampari, jatai ikamantantapairo okaatzi jowawisaakotairi Jesús.

Irishinto Jairo opoña tsinani otirotsitakiriri iithaari Jesús
(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰Ikanta ipiyaa Jesús, thaaminta ipiyowintawaari atziri, tima iri joyaakoniintakiri. ⁴¹Tzimatsi shirampari jiita Jairo, iriitaki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita. Ari ināapaakiri Jesús, jotzirowashitapaakari, ikantapaakiri: “Nokowi piyaati nopankoki”. ⁴²Tima okamimatatzi japintoti irishinto. Ari tzimaki 12 osarintsiti. Ikanta joyaatziri atziripaini jirika Jesús, jawitsinaimatanakiri.

⁴³Tzimatsi iijatzi tsinani kimaatsiwaitachari osokaata, tzimakotaki 12 osarinti ashironkaawaitaka, apirotakiro opimantziro tzimimowitawori

⁸ 8.30 Jiroka wairontsi “Jyikiyantzi”, iroatzi ikantsitaitari “legión”.

opinatariri aawintantzinkari, tikaatsimaita kantironi joshinchiro.

⁴⁴Okinashitapaakiri itaapiiki Jesús, otirotsitakiri kapichiini opatziki iithaari. Apathakiro ishitanaki osokaawaita iraaní. ⁴⁵Ipoña josampitananaki Jesús, ikantzi: “¿Iitaka otirotakinawori noithaari?” Tikaatsi kamantatsini iita otirotakiniriri. Ipoña Pedro itsipatakari ikaataiyini, ikantzi: “Yotaanarí, tima piñiiri jawitsinaimatakimi ojyiki atziri, iikiro pikantatzi: ‘¿Iitaka otirotsitakinawori noithaari?’ ” ⁴⁶Ikiro ishintsitanakitzi Jesús ikantzi: “Tzimatsi otirotsitakinawori noithaari. Timá nokimawakiro noshintsinka tzimatsi oshinchaashitakari”.

⁴⁷Okanta oñaakiro jiroka tsinani tii imanakota okaatzi antakiri, antawoiti othaawanaki, opokashitapaakiri Jesús, otzirowashitapaakari, maawoni ikimaitakiro okinkithatakota, ikimaitakiro iijatzi tsika okanta omapokanaka oshintsitai osokaawaiwita. ⁴⁸Ikantanakiro Jesús irirori: “Tsinaní, oshinchagaimi pawintagaana. Kantatsi piyaatai, kimoshiri pinkantanaiya”.

⁴⁹Tikiraamintha ithonkiro Jesús jiñaanatziro tsinani, ariitapaaka poñainchari ipankoki jiwatakaantatsiri japatotapiintaita, ikantapaakiri: “Kamaki pishinto, aritapaaki poñaashirinkiri yotaantaniri”.

⁵⁰Ikanta ikimakiri Jesús ariitapainchari, ikantanaki irirori: “Iiro pithaawashiwita. Pawintaiyaana, aritaki oshintsitai”. ⁵¹Ikanta jariitaiyapaakani pankotsiki, tikaatsi ishiniti intyaapaaki, apa Pedro, Jacobo, Juan, ashitawori irishinto, onaanati. ⁵²Ojyiki irakotaiyawoni kamaintsiri. Ikantapaaki Jesús: “Iiro piragaiyani, tii okami iintsi, imakoryaatzi”. ⁵³Thainkashiri jowawiitakari Jesús, tima imapiro iñaitakiro kamaki iintsi. ⁵⁴Ikanta Jesús joirikawakotapaakiro, iñaanatzimaitawo shintsini ikantziro: “¡Tsinaní, pimpiiriinti!” ⁵⁵Piyashiritapaaka iintsi, piriintanaa. Ari ikantzi Jesús: “Pimpiro oyaari”. ⁵⁶Iyokitzi ikantanaka ashitawori iintsi. Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Tii nokowi pinkamantantiro okaatzi piñaakiri”.

Jotyaantaitziri 12 yotaari

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

9 ¹Ipoña Jesús japatotakiri 12 jiyotaani ipasapiyaakari ishintsinka onkantya inkitsirinkantyaariri piyari iijatzi mantsiyarintsi.

²Jotyaantakiri inkamantantiro tsika ikanta Pawa ipinkathariwintantai, joshinchaayitiri mantsiyariiti. ³Ikantawakiri: “Iiro paanaki tsika oitya, iiro paanaki pikotzi, pithaati, powanawo, piiriikiti, iiro okantzi paanaki iijatzi apiti piithaari. ⁴Aririka pariitaya pankotsiki, ari pimaapiintatyi irojatzi pawisantanatyaari. ⁵Iirorika jaapatziyaitzimi janta, pawisapithatiri, potikanairo piipatsikiiti, iro jiyotantyaari tii ikimisantzi”.

⁶Ikanta jiyaataiyakini jiyotaani, ithonka ikamantantakiro nampitsiki Kamiithari Ñaantsi, ojyiki mantsiyari joshinchaayitaki.

Ikamantakari Juan owiinkaatananiri

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷Ikanta pinkathari Herodes jiiitaitziri iijatz Tetrarca ikimakowintakiri Jesús okaatzi jantayitziri, okantzimoshiritanakari, tima tzimatsi kantatsiri: “Añagai Juan owiinkaatananiri”, ⁸Pashini kantatsiri: “Elías jinatzi”. Ikantayiiitzi iijatz: “Aamaa pashini Kamantantaniri piriintaachari”. ⁹Irojatz ikantantanakari Herodes: “Aña nothatzinkakaantakiri Juan-ni. ¿Tsikama itzimi nokimakowintziri ironaaka?” Ojyiki ikowaki iñiirimi Jesús.

Jowaiyani 5000 shirampariiti

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-34; Jn. 6.1-14)

¹⁰Ikanta ipiyayitaa otyaantaari, ikamantapairi okaatzi jantayitakiri. Ipoña japatotawairi maawoni, jaanakiri nampitsiki jiiitaitziro Betsaida. ¹¹Iro kantacha yotaiyakini atziri tsika ikinaki joyaatzishitanakiri. Ikanta Jesús jaawakiri kamiitha, ikamantakiri tsika ikanta Pawa impinkathariwintantai, joshinchaayitakiri mantsiyayitatsiri. ¹²Aritaki tsiniriityaanaki, ipokashitapaakiri 12 jiyotaani, ikantapaakiri: “Potyaantairi atziripaini, jamini tsika jimayi, tsika joyaa iijatz, tima asaikatzi jaka otzishimashiki”. ¹³Jakanaki Jesús, ikantanakiri: “Pimpiri iiroka joyaari”. Ari ikantaiyini: “Tikaatsi nompiriri, apa otzimi 5 tanta, apiti shima. ¿Pikowima niyaati namanantakitiniri joyaari maawoni atziriiti?” ¹⁴Kimitaka ikaataiyini 5000 shirampariiti apatotainchari. Ikantziri jiyotaani: “Papatoyitiri inkaati 50 atziri poosaikayitiri, ari pinkimitakiri maawoni”. ¹⁵Ari ikantakiro, joosaikakiri maawoni atziri. ¹⁶Jaakiro Jesús 5 tanta, apiti shima, jaminanaki inkitiki, ipaasoonkiwintakiro owanawontsi, ipitoryaakiro ipakiri jiyotaani impayitiri maawoni atziri apatotainchari. ¹⁷Jowaiyakani maawoni, kimaniintaiyakani shintiini. Ijaikitai 12 kantziri okaatzi tzimagaantapaintsiri.

Jiyotaki Pedro: Cristo jinatzi Jesús

(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30)

¹⁸Ikanta isaiki Jesús jamanamanaata itsipatari jiyotaani. Ari josampitakiri ikantziri: “¿Iitama ikinkishiritakotanari atziripaini?” ¹⁹Ari jakaiyanakini: “Ikantayiiitzi Juan-ni owiinkaatananiri pinatzi, ikantayiiitzi iijatz Elías-ni pinatzi. Tzimatsi kantatsiri iijatz: ‘Iri pashini piriintaacha itawori Kamantantaniri’ ”. ²⁰Ipoña ikantzi Jesús: “¿Tsikama pikantaiyinika iiroka?” Ari jakanaki Pedro, ikantzi: “Iirokataka Cristo poñaachari Pawaki”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkami

(Mt. 16.21-28; Mr. 8.31-9.1)

²¹Ari ikantanakiri Jesús jiyotaani: “Iiro pikinkithatakotana”. ²²Iikiro ikantanakitzi: “Ojyiki inkimaatsitakaityaari jirika Itomi Atziri, imapiro

inkisaniintina ijiwari Antaripiroriiti, ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi ikaatzi Yotzinkariiti. Ari jowamaakaantakina. Iro kantacha awisawitaty mawa kitiiyyiri, ari nañagai”.

²³Ipoña ikantanakiri maawoni: “Tzimatsirika kowatsiri intsipatina, jowajyaantiro ikowashiwaiyitari jantiri, onkantawitaty impaikakotaitirimi joshiritaana, intsipatapiintaina kitiiyyiriki. ²⁴Tima ikaatzi itakowaitachani apaniroini jantayitziro inintashiyitari, ari impiyaashitaiya. Iriima inkaati kamawintinani okantakaantziro ikimisantana, aritaki jawisakoshiritai. ²⁵Aminaashiwaita otzimimotantzi oiyiki ajyaagawontsi jaka kipatsiki, impoña ññaitairo impiyashitaiya, apaniroini japirowaita. ²⁶Tima inkaati kaaniwintinari naaka, iijatzi noñaaniyitakari, ari jimatapairi Itomi Atziri inkaaniwintapairi paata aririka impiyi jamaairo jowaniinkawo, jashi Ashitariri, jashi maninkariiti tasorintsitatsiri”. ²⁷Ipoña ikantanaki iijatzi Jesús: “Yaaryoo, tzimatsi pikaataki jaka, tikira ikamiita ari ññaanairo tsika inkantya Pawa impinkathariwintanti”.

Ishipakiryiimotziri Jesús jiyotaani

(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸Okanta awisaki 8 kitiiyyiri, tonkaanaki Jesús otzishiki jamanamanaatya, ari itsipatanakari Pedro, Jacobo ipoña Juan. ²⁹Ikanta jamanamanaata, ari ipashinipootanaki Jesús, kitamaa okantanaka iithaari oshipakiryaanaki. ³⁰Ññaitatzi apiti katziyapainchari itsipatapaakari Jesús, Moisés jinatzi itsipatakari Elías. ³¹Ari ikatziyaiyapaakani otapotakiri jowaniinkawo, ikinkithatakotziro tsika inkantya Jesús impiyakaityaari Jerusalén-ki. ³²Ayimatakiri iwochokini Pedro iijatzi ikaatzi itsipatakari. Okanta awijyimotanakiri iwochokini, ññaatziro jowaniinkawo Jesús itsipatakari apiti koñaatapaintsiri. ³³Iro ipiyimatanaka apiti tsipatapaintariri Jesús, ikantzi Pedro: “Yotaanari, kamiithawaitaki asaiki jaka! Ari niwitsikimiri mawa pankojyitantsi pashi iiroka, jashitya Moisés, jashitaya Elías”. Ññaawaitashitanaka Pedro, tii jiyotzi oita ikantziri. ³⁴Ññaawaiminthaitzi Pedro, opamankapaakiri minkori, ithaawanaki. ³⁵Ikimatzi ññaawaitaitanaki minkoriki ikantaitzi: “Notomi nitakokitani jinatzi jirika, iriitaki pinkimisantiri”. ³⁶Okaatapaaki ññaantsi ññaawaitaitakiri, ññaitatzi apaniroini ikantanaa Jesús ikatziya. Tiira ikamantantsitawo jiyotaani tsika ikanta jiñaakiri, jimanani jowakiro.

Joshinchiiri Jesús iintsi piyarishiritatsiri

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷Okanta okitiiyyitamanai, oirinkaiyaani Jesús ipoñagaawo tonkaariki otzishiki, oiyiki pokaintsiri intonkiyotawaiyaari.

³⁸Ari josatikaka shirampari, kaimanaki shintsini ikantzi: “¡Jesús, nokowi pamininari napintziti notomi! ³⁹Ipiyarishiritatzi, owanaa ikaimakaawaitziri, ishimoripaantitakairi ikamimawaitzi, jompojakaawaitari, tii jowajyaantziri kapichiini. ⁴⁰Nokantawitakari piyotaani jowawisaakotainari, tii ikantziri”. ⁴¹Jakanaki Jesús ikantanaki: “Tiitya pikimanitzi iiroka. ¿Tsikama onkaati nosaikimotanaimi, noñiuro namawitakotimiro? Pamakinari”. ⁴²Ikanta jamaitapaakiri iintsi, ishinkiwintakaanakari piyari, tyaanaki isaawiki, antawoiti jompitawaitanaka. Ipoña Jesús ikisakiri piyari, shintsitanai iintsi, jaanairi ashitariri. ⁴³Iyokitzi ikantaiyanakani atziri jiñaakiro ishintsinka Pawa.

Japiitairo Jesús ikinkithatakota inkamimotanti

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Ipoña japiitakiro Jesús ikantziri jiyotaani: ⁴⁴“Powakimpitatatyaawo iiroka jiroka ñaantsi, iiro pipiyakotairo. Tima jirika Itomi Atziri impithokashiitatyaari jaakaantaitiri”. ⁴⁵Iro kantzimaitacha tii ikimathataiyironi okaatzi ikantawitariri, tima jimanapithaitatziiri iiro ikimathatantawo. Iro ithaawantaiyakarini tikaatsi osampitirini oita ikinkithatakotziri.

Tsika itzimi ñaapirotachani

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶Ikanta jiyotaani Jesús ikantawakaawintakawo iitakarika ñaapirotachani. ⁴⁷Iro kantzimaitacha Jesús jiyoshiritakiri ikinkishiritari. Jaaki iintsi, itsipatapaakari irirori. ⁴⁸Ipoña ikantzi: “Ikaatzi aapatziyariri kimitariri jirika iintsi okantakaantziro ipairyiuro nowairo, kimiwaitaka naakami jaapatziya. Ari okimitari iijatz, aririka jaapatziyina naaka, kimiwaipirotanaka iri jaapatziyaka tsika itzimi otyaantakinari jaka. Ikaatzi kaari ñaapirotachani iroñaaka jaka, iri ñaapirotaachani paata”.

Ari akaatziri kaari kisaniiintairi

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹Ipoña ikantanaki Juan: “Yotaanari, noñaaki chapinki atziri pairyirori piwairo, joshinchaakiri piyarishiritatsiri. Tii añiiri ankaatiri jaka, nowajyaantakaakiri”. ⁵⁰Ari ikantanaki Jesús: “Iiro powajyaantakairimi, tima ari akaatziri kaari kisaniiintairi”.

Ikisaitakiri Jacobo ipoña Juan

⁵¹Aritaki monkaatzimatapaaka intzinaantaiyaari Jesús, tontashiri ikantanaka jiyaatzi Jerusalén-ki. ⁵²Jotyaantaki iitya aminaantirini janta Samaria-ki. ⁵³Iro kantzimaitacha tii ikowaiyini Samaria-jatzi inkinimotiri, tima jiyotaiyini jiyaatatyi Jerusalén-ki. ⁵⁴Ipoña Jacobo

itsipatakari Juan, ikantanakiri Jesús: “Pinkathari, thami ankaimakaanti paampari inkitiki, ikimitaakiro pairani Elías, japirotyaata intaiya maawoni”. ⁵⁵Ari ipithokashitanakari Jesús, ikisanakiri, ikantziri: “Tiitya pikamiithashiritzi iiroka. ⁵⁶Tii iro ipokantakari Itomi Atziri jaka impiyashiwaitaiya atziri, ontzimatyii jowawisaakoyitairi”. Irojatzii ikinantanakari pashiniki nampitsi.

Kowawitachari joyaatirimi Jesús

(Mt. 8.18-22)

⁵⁷Ikanta jiyaatanai Jesús, ikantawiitawaari aatsiki: “Pinkathari, nokowi noyaatimi tsikarika pinkinayiti iiroka”. ⁵⁸Jakanakiri Jesús ikantziri: “Apaani otsitsiniro tzimatsi imoo tsika imaapiintzi, iijatzii ikimitari tsimiri tzimatsi jomayiro. Iriima jirika Itomi Atziri tii otzimi ipanko jimaantapiintyaari”. ⁵⁹Ipoña Jesús ikantanakiri pashini: “Poyaatina iiroka”. Ari ikantzi irirori: “Pinkathari, nokowawitaka noyaatanakimi, iro kanzimaitacha nokowi noñaanakiro nonkitatiri nowaapatitari, ari noyaatimiri”. ⁶⁰Ikantanakiri Jesús: “Poyaatina, pishinitiri ikaatzi kamashiriyatsiri inkitatairi irirori kamayitatsiri. Ontzimatyii pikinkithatakotairo iiroka tsika inkantya Pawa impinkathariwintantai”. ⁶¹Ari ikantanaki pashini: “Pinkathari, nokowi naaka noyaatimi, iro kanzimaitacha pishinitina niwithatapanaatyaari nojyininka nonampiki”. ⁶²Jakanaki Jesús, ikantziri: “Apatziro paminapiintziro pikiyashitziro piwankiri, tikaatsi paminayitanai pashini. Ari ikimitari kaari owajyaantaironi jantayitapiintziri, tii opantapirotari iñiuro impinkathariwintairi Pawa”.

Jotyaantaitakiri ikaatzi 70

10 ¹Ipoña Jesús jiyoshiitaki pashini ikaatzi 70, apitipaini jotyaantakiri, jiiwatiri nampitsiki tsika inkinanaki irirori. ²Ikantayitziri: “Ikimitakawo atziripaini pankirintsi osampainkatzi, iro kantacha tii itzimapirotzi iitya oyiipataironi. Pamanamanaatyaari iiroka Pinkathari jotyaantiita jatatsini atziriki, tima kowityaacha oiyiki kimisantayitaatsini. ³Notyaantaiyatyiimini, nonkimitakaantimi jotyaantaitziri oijya tsika ipiyota piratsi katsimari. ⁴Iiro paanaki pithaati, piiriikiti, pi-zapato-ti. Iiro piwithatantanaka, iiro pinkinkithawaitakairi inkaati piñaanakiri aatsiki posamanitzikari. ⁵Aririka pariiyatya pankotsiki, piwithatapaatyaari saikatsiri. Pinkantapaakiri: ‘Inkamintha pisaikawaiti kamiitha pipankoki’. ⁶Tzimatsirika iitya aawakimini kamiitha, aritaki iñaakiro isaikai kamiitha. Irooma iirorika jaapatziyaitzimi, aminaashita piwithatapaakari. ⁷Aritaki pimaapiintatyi pankotsiki tsika pariitaka, iiro paminaminatzi pashini pankotsi. Ari poyaari, piriro onkaati impayitimiri. Tima apaani antawaitatsiri

ipinayiitzi. ⁸ Aririka aawakimi kamiitha nampitsiki, poyaawo onkaati impayitimi janta. ⁹ Poshinchaayitiri janta mantsiyari, pinkantiri: ‘Irootaintsi impinkathariwintantai Pawa’. ¹⁰ Irooma pariwitatya nampitsiki, iirorika jaawakimi kamiitha, pawisapithatiri, pinkantanaki: ¹¹ ‘Notikanairo noipatsikiiti jaka, iro piyotantyaari tii pikimisantzi. Iro kantzimaitacha ontzimatyii piyoti irootaintsi impinkathariwintantai Pawa’. ¹² Tima imapiroitairi paata jowasankitaitiri, anaanairo inkantayitairi Sodoma-jatzi. Imapiro’.

Ikantamachiitzi kisoshiriri nampitsiitiki

(Mt. 11.20-24)

¹³ “Ikantamachiitzi Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi. Iñaayiwitakawo notasonkawintantayitaki, tiimaita ikimisantaiyini. Iriimi ñaakinanimi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi, aritakimi jowashiritakotatyaami ikaaripiroshiriyitzi, jowajyaantakiromi. Inkimisantaimi maawoni iriroriiti.^h ¹⁴ Aririka jaayitairi paata kamiithashiriri, iiro jimapiroitzi jowasankitaayitairi Tiro-jatzi iijatzi Sidón-jatzi. Iriima Corazín-jatzi, iijatzi Betsaida-jatzi, iri jimapiroyitai jowasankitaayitairi. ¹⁵ Iijatzi inkimitagaiya Capernaum-jatzi, ikinkishiritaiyani irirori jyaayitai inkitiki, iro kantzimaitacha owanaa ikisoshiritaki, jyaayitai ikinayitzi kaminkari.

¹⁶ Tzimatsirika kimisantimini, naakataki ikimisantaki. Itzimirika manintashiritakimini, naaka imanintashiritaki. Itzimirika manintashiritakinari naaka, imanintakiri otyaantakinari jaka”.

Ipiyayitaa jotyaantaitakiri kaatatsiri 70

¹⁷ Kimoshiri ipiyaiyaani jotyaantaitakiri 70, ikantayitapai: “Pinkatharí, nopairyiro piwairo, nimatantakari piyari”. ¹⁸ Ikantzi Jesús: “Noñiitsitatakari pairani Satanás jowaryaitakiri inkitiki ikimiwaitakawo ookathawontsi. ¹⁹ Tima naaka pakimirori shintsinkantsi, ari onkantaki posatikantyaari maanki iijatzi kitioniropaini. Ari poitsinampaakiri piyari kisaniintzimiri, tikaatsimaita awijyimotimini. ²⁰ Iiro pikimoshiriwintashitawo pimatakiri piyari. Iro pinkimoshiriwinti josankinayitairo piwairo inkitiki”.

Ikimoshiritzi Jesús

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Irojatzi ikimoshiritantanakari Jesús, ikantanaki: “Ashitanarí, iirokataka pinkathariwintziriri inkitiwiri, iijatzi kipatsijatzi, antawoit

^h **10.13** Tima ikaatzi Corazín-jatzi ipoña Betsaida-jatzi Judá-mirinka jinayitzi. Iriima Tiro-jatzi ipoña Sidón-jatzi pashinijatzii atziri jinayitzi tii ijininkatari Judá-mirinkaiti.

nopaasoonkitakimi. Tima iirokataki yotakaayitairiri tsinampashiriri kaari jiyoyitzi yotaniiriiti jaka. Ari okantzimaita Ashitanari, irootaki inimotzimiri iiroka”.²² Ikantzi Jesús: “Iri Ashitanari pasapiyaakinawori maawoni. Apanirowni ikanta irirori jiyopirotana naaka tima itomi jowana. Ari nokimitsitakari iijatzi naaka apanirowni niyopirotziri. Impoña inkaati niyotakaayitairi naaka ari jiyoyitairi Pawa”.

²³ Ipoña Jesús japatotakiri jiyotaani, jaanakiri jantyaatsikiini, ikantakiri: “Kimoshiri inkantaiya inkaati ñaayitaironi okaatzi piñaayitairi iiroka. ²⁴ Tima tzimawitacha oiyiki Kamantantaniri, iijatzi pinkathariiti kowawitainchari iñiñiromi okaatzi piñaakiri iiroka, iro kantacha tii okantzi iñiñi, tii ikimayitairo iijatzi”.

Aawakiri kamiitha Samaria-jatzi

²⁵ Ari isaikakiri yotaantzirori Ikantakaantaitani, ikowaki inkompitakaiyaari Jesús, ikantakiri irirori: “Yotaanari, ¿itama nantiri naaka noñaantaiyaawori kantaitachari añaamintotsi?” ²⁶ Ikantanaki Jesús: “¿Iitama okantziri Ikantakaantaitani? ¿Tsikama okantzi piyotakotziro iiroka?” ²⁷ Ari jakanaki irirori, ikantzi: “Pitakoshiritaiyaari Awinkathariti Pawa, pitakopirotaiyaari, pitakoshintsitaiyaari, pampithashiri powairi. Ari okimitari iijatzi: Ontzimatyii atakotawakaiya maawoni, akimita anishironkatziro awatha, ari ankimitanairi ajyininka”. ²⁸ Ipoña ikantzi Jesús: “Imapiro pikantakiri. Pantiro jiroka, aritaki pawisakoshiritai”.

²⁹ Iro kantzimaitacha jirika, ikowajaantzi jotzikaakowintanaty, josampitziri Jesús: “¿Iitama nonkimitakaantiri nojyininka?” ³⁰ Ipoña ikantanaki Jesús: “Tzimatsi ajyininka poñaachari Jerusalén-ki ikowi jiyaatiro nampitsiki Jericó. Okanta niyanki aatsi, itonkiyotakari koshintzi, itsitokawaitakiri, jookanakiri aatsinampiki ikamimataki. ³¹ Ikanta pokaki Ompiratasorintsitaari, jiñaawitapaakari jomaryaa, jawisapithatanakiri. ³² Ari ikimitsitakari iijatzi Leví-mirinka, jiñaawitapaakari jomaryaa, jawisapithatanakiri. ³³ Ipoña ipokaki Samaria-jatzi, jiñaapaakiri jomaryaa, inishironkatapaakiri irirori. ³⁴ Jaawintapaakiri itziritantakari yiinkantsi, ipoña ityaakaanakari imoraniki, jaanakiri nampitsiki. Iriitaki aamaakowintariri. ³⁵ Okanta pashini kitiiyyiri, jaaki apiti kiriiki, ipinakowintanakiri, ikantanaki: ‘Paamaakowintyaanari jirika, aritaki nompinatapaimi iijatzi aririka nompiyaki’”.ⁱ ³⁶ Ari ikantzi Jesús: “Mawa ikaatzi ñaakiriri ikoshiitzi. ¿Tsikatya itzimi kimitakaantakariri ijyininka?” ³⁷ Jakanaki yotakotzirori Ikantakaantaitani, ikantzi: “Iri matapaakiriri nishironkatakiriri”. Ipoña ikantzi Jesús: “Piyaatai, irojatzzi pimatziri iiroka”.

ⁱ 10.35 Kantakotachari jaka “kiriiki”, irijatzzi ikantaitsitari iijatzi “denario”.

Jariitawo Jesús opankoki Marta opoña María

³⁸Ikanta jawisanaki Jesús ariitaka pashiniki nampitsi. Ari osaikiri tsinani itachari Marta, iro isaikimotapaaki opankoki. ³⁹Jiroka tsinani tzimatsi irinto oita María. Iro tsipatawakariri okaakiini Jesús okimisantziri ikinkithawaitzi. ⁴⁰Iro kantzimaitacha Marta owanaa okantzimotakawo aminaminawaitzi oitya ompawakiriri Jesús. Irojatzí opokashitantakariri, okantapaakiri: “Pinkatharí, ookawintakina nirinto. ¿Pinkantinawo amitakotawakina?” ⁴¹Ikantzi Jesús: “Marta, ¿itama okantzimoshiritantzimiri okaatzi pantayitiri? ⁴²Pinkimi nonkantimi: Apaani okanta kowapirotachari, irootaki okowakiri María tima tikaatsi kantironi jaapithaitairo”.

Ikinkithatakotziro Jesús amanamanaataantsi

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹Ipoña Jesús jiyaataki jamanamanaatya. Ikanta apaani jiyotaani, ikantakiri: “Pinkatharí, piyotainawo jamanamanaataita, ikimitairo Juan-ni jiyotaantziro amanamanaataantsi”. ²Ari ikantzi Jesús: “Jiroka pinkanti pamanamanaatapiintya iiroka:

Ashitanarí, inkitijatzí,

Tasorintsi pinatzi iiroka.

Pimpinkathariwintaina naaka.

Pantakainawo jaka kipatsiki okaatzi pinintakaanari iiroka.

Pinkimitakainari saikatsiri inkitiki, jantayitziro okaatzi pinintakairiri.

³Pimpapiintinawo kowityiimotanari noyaari.

⁴Pimpiyakotainawo nokaaripiroshiriwaitaki,

Tima nimatakiro naaka ijatzí, nopiyakotairi ikaatzi owaaripiroshiritakinari.

Iiro pishinitana iñaantaitina, inkowaiti jantakaitinawo kaaripirori”.

⁵Ipoña ikantanakiri ijatzí: “Aririka intzimi pitsipaminthari, impokaki niyankiiti, inkantimi: ‘Pimpawakina mawa tanta, ⁶tima tzimatsi ariitachari nopankoki, tikaatsi tzimatsini nompawakiriri’.

⁷Impoña pinkantawityaari: ‘Iiro poñaashirinkana nomaakaatziiri niintsitipaini, aritaki nashitanairo nopanko, irootaki iiro okantanta nompimi’. ⁸Kimiwaitaka iiro pikowawita pimpiri onkantawitya iriimi pitsipaminthari. Iro kantacha iikiro ishintsitatzi ikamitzimi, ari pishiwintanakiro pimpiriinti, pimpawakiri okaatzi ikowiri”.

⁹Ikantzi Jesús: “Pinkamitanti, paminaminatiro, aritaki piñaakiro impayitimiro pikowiri. Pinkimitakaantiro pariitya pankotsiki, pishintsiwintapaakiri, pinkantiri: ‘Pashitaryinawo. Aritaki jashitaryaitakimiro’.

¹⁰Ari impayitairi kamitantayitatsiri. Inkaati aminaminatironi ari joñaagaitairi.

Aritaki jashitaryaitainiri inkaati shintsishintsitatsini inkaimi. ¹¹Tima aririka inkamitimi pitomi, inkantimi: ‘Paapá, pimpina tanta’. ¿Arima pimpakiri mapi? Aririka inkantimi: ‘Pimpina shima noya’. ¿Arima pimpakiri maanki joyaari? ¹²Aririka inkantimi: ‘Pimpina iithoki’. ¿Arima pimpakiri kitoniro? ¹³Tima piyotzi pitakotari pitomipaini iiroka, kaaripirori pinawita. Iri mapirotzirori Ashitairi saikatsiri inkitiki, jitakotari irirori ikaatzi amanayitapiintariri, inampishiritakaayitari Tasorintsinkantsi”.

Maamanitawakaachari pankotsiki

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.20-27)

¹⁴Ipoña Jesús jowawisaakotakiri apaani kisopaantitatsiri piyarishiritatsiri. Ikanta joshinchagairi, ñaawaitanai kisopaantiwitachari. Antawoiti jiyokitziwintaitanakiri Jesús. ¹⁵Tzimatsi kantayitanaintsiri: “Ipasapiyaatyaari jirika ashitariri piyari, jiiitatziri ‘Beelzebú’, irootaki jimatantawori jowawisaakotziri ikaatzi piyarishiritatsiri”. ¹⁶Tzimatsi pashini kowatsiri iñiuro intasonkawintanti Jesús, iro jiyotantaityaari imapirorotatya opoña itasorinka inkitiki, tima iñaantaitatyaari. ¹⁷Ikanta Jesús jiyotaki okaatzi ikinkishiritari atziriiiti, ikantanaki: “Aririka jantaminthatawakaiya atziri ipinkathariwintaitziri nampitsiki, iñiuro jookawintawakaa. Aririka jantaminthatawakaiya iijatzi atziri isaikapankotawakaiyani, ari iñaakiro jookawintawakaiya. ¹⁸Ari ikantari iijatzi piyari aririka jantaminthatawakaiyaami, ari jookawintawakaatya iiro iñiuro ishintsiti, ari inthontyaari. ¿Litama pikantantari iri oshinchaanari Beelzebú? ¹⁹Iriirikami kamaari Beelzebú oshinchiinani, ¿irijatzima kamaari oshinchiiriri piyotaaniyitari iiroka jowawisaakotantariri jaagayitziri? Aririka okanta, pikinkithatakotatziiri piyotaani, ari inkisantakimiro okaatzi pikantakiri. ²⁰Tima iriitaki Pawa kantakaawori noshinchaayitantariri piyarishiritatsiri, tima jomapokakimi Pawa iiroka ipinkathariwintantzi. ²¹Atziri ñaapirori kamiitha, tikaatsi matirini intyaashitiri ipankoki jayitiri okaatzi jashitari. ²²Irooma impokashitakiri pashini atziri anairiri ishintsitzi, jaapithatakiri jawintaawitari, jaapithatakiri jashitari, jantitattyawo. ²³Tima ikaatzi kaari aapatziyanari naaka, iriitaki kisaniintanari. Inkaati kaari amitakotinariri joyiipatakotina, japaatakotatyaanawo”.

Ipiyashitanta piyari

(Mt. 12.43-45)

²⁴“Kimiwaitaka piyari inampishiritantatyaarimi atziri, ipankotsitattyawomi jañaantari. Aririka jookawiitattyaari, awisakowita atziri isaikantari piyari. Jataki inkinawaiti otzishimashiki, iiro iñi tsika isaiki. Impoña inkanti piyari: ‘Nompiyi nopankoki tsika nopoñaaka’.

²⁵Piyaa piyari, iñaapairi atziri kamiitha opishitaka jañaantari, owaniinka okantaka. ²⁶Impoña piyari jiyaatashitakiri mapirotzirori ipiyaritz, inkantapaakiri: ‘Thami aati nopankoki, pintsipatina ampinkathariti’. Jamaki inkaati 7. Ari jashironkaapirotyaari atziri, iiro ikimitaa jashironkaawita pairani kapichiini ikanta”.

Mapirotironi inkimoshiritai

²⁷Tikira ithonkiro iñaawaitzi Jesús, okaimanaki tsinani osatikainchari ipiyotaka atziri, okantzi: “Thaaminta inaty tsinani owaiyantakimiri, antaritakaakimiri othotaimi”. ²⁸Ipoña jakanakiro Jesús, ikantzi: “Iri thaamintapirotaachani inkaati mataironi inkimisantairo iñaani Pawa”.

Ikowaiyakini kaaripiroshiriri intasonkawintanti Jesús

(Mt. 12.38-42)

²⁹Ikanta ipiyotapaaka oiyiki atziri, ikantanaki Jesús: “¿Iitama ikowantari iñina kaaripiroshiriri nontasonkawintanti? Iiro noñaayimaitari, apa iñiuro kimitawori jiñaakiri pairani Jonás. ³⁰Tima ikanta pairani Jonás jiñagaiyakirini Nínive-jatzi, ari inkimitaiyaari iijatzi Itomi Atziri jiñiiri jirikaiti. ³¹Paata aririka jaminakoyiitairo okaatzi jantayitzi, ari iyakowintaimi tsinani pinkatharitatsiri pairani nampitsiki Sabá, tima opokashitakiri iroori yotaniri iitachari Salomón, okimisantairi. Jirika saikimotakimiri iroñaaka iiroka, janairi Salomón. ³²Iijatzi okimitari ari jiyakowintaimi paata Nínive-jatzi, tima ikimisantaiyakirini irirori pairani Jonás, jowajyaantanakiro jamiyiwitari. Jirika saikimotakimiri iroñaaka iiroka jaka, janairi Jonás”.

Ikinkithatakotziri Jesús ootamintotsi

(Mt. 6.22-23)

³³“Tima anintirika ootya ootaminto, ¿arima owakotakiri otapinaki? Aña owakotziri jinoki inkini onkoñiinkati maawoni. ³⁴Kamiitharika poki, piñaantawo kamiithaini, okimitawo pinkoñiityaakotatyiimi. Tiirika opantawo poki, iiro piñaantawo kamiithaini, kimitaka pintsinirikitakotatyiimi.” ³⁵Paamaakopirowintya poitsiwakirikari ootamintotsi saikantakimiri. ³⁶Imapirotarika isaikantakimi ootamintotsi, tiirika pantanairo kaaripirori, aritaki poñaagantairo iroopirori kamiithari, pinkimitanaiyaari apaani ootamintotsi jootantzi”.

j 11.34 Ojyakaawintachari oki kamiithari, apaani pimantaniri (kaari jyampitsitatsini), iri ñiironi inkimathatairo okaatzi jantakairiri Pawa, tima isaikanaatzi okitiiyiinkatzi. Ojyakaawintachari iirorika opantawo oki, apaani jyampitsi, kaari ñiironi inkimathatairo okaatzi jantakairiri Pawa, tima isaikatzi otsinirikitzi.

Ikinkithatakota yotaantzirori Ikantakaantaitani

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷Ikanta ithonkapaakiro ikinkithataki Jesús, ipokashitapaakiri Fariseo jiyataakairi ipankoki joya. Ikanta jariitaka Jesús pankotsiki, saikapaaki jowapiintaita. ³⁸Owanaa okompitzimotakari Fariseo jiñaakiri Jesús tii jimonkaatziro jamitapiintari, inkiwaakotapaatya jowantyaari. ³⁹Iro kanzimaitacha Jesús, ikantanakiri: “Pikimitakotakawo piraaminto iijatzi powaminto okitiwita kamiitha jikokiroki, irooma inthomainta, kipatsi okantaka. Ari pikimiyitakari iiroka kantatsi iñaitimi kamiithashiri pinatzi, aña koshintzi kaaripiroshiriri pinatzi. ⁴⁰Masontzí. Tima tzimatsi witsikakimiri piwathaki koñaayitatsiri, ¿kaarima witsikashiritakimiri iijatzi inthomainta pañaantariki? ⁴¹Okowapirotatya pimpashitantaiaawo tzimimoshiritzimiri inthomainta pañaantariki, ari onkantya pinkitishiripirotantaiyaari.

⁴²¡Ikantamachiitzimi Fariseo! Pashitakaapiintari Pawa inchashimpoki. Iro kantacha tii pantanitiro ikowiri: Ontzimatyii pinkamiithashiritai, pitakoshiritaiyaari iijatzi. Tima iro kowapirowitachari pantayitromi jiroka, iro powajyaantzimaitawo pashini.^k ⁴³¡Ikantamachiitzimi Fariseo! Owanaa pikowapiintziro posatitya niyankiniki japatotapiintaita, ari pikimitsitawo iijatzi pikowi pinkatha jiwithatapiintaitimi aririka jiñaitimi. ⁴⁴¡Ikantamachiitzimi Yotzinkariiti ipoña Fariseo, thiiyinkari pinatzi! Pikimitashitakawo kaari jiyoitzi ari ikitaitziri kaminkari, tii jiyotzi atziri jaatzikakatziiri kaminkari”.

⁴⁵Ari jakanaki apaani yotaantzirori Ikantakaantaitani, ikantanakiri Jesús: “Yotaanarí, pikimakaakinawo iijatzi naakaiti okaatzi pikantakiri”. ⁴⁶Jakanaki Jesús, ikantzi: “¡Ikantamachiitzimi iijatzi iiroka yotaantzirori Ikantakaantaitani! ¿Iitama piñaatinatakaantariri atziriiti? Tii piñiimaitawo iiroka pinkimatinatyaawo. ⁴⁷¡Ikantamachiitzimi iiroka, iitama piwitsikapiriyitantawori owaniinkatachari tsika ikitayiitakiri itayitakawori Kamantantaniri! Iriitajaantaki jowamaayitakiri pairani piwajatziiitini. ⁴⁸Tima iirokatakiki witsikashiyitakiriri tsika inkitayiitiri, ari okoñaatziri pakakotatziiiri okaatzi jantayitakiri piwajatziiiti. ⁴⁹Tima yotani jiñaawaitaki Pawa, ikantaki: ‘Ari notyaantaki Kamantantaniri intspayitaiyaari otyaantaari. Apaaniipaini imaamaniiti, jowamaitakiri pashini’. ⁵⁰Ari onkantya jowasankitaantaitimiri iiroka, okantakaantziro powamaayitakiri Kamantantaniri itajaantanakawori pairani. ⁵¹Iiroka atsipitaiyaawoni iroñaaka ikantakaantziro jowamaakaantaitakiri pairani, jitanakawo Abel-ni irojatzzi Zacarías-niki jowamaitakiri ipiyawitanaawo

^k 11.42 Iro ikantaitziri jaka inchashimpoki: Menta, ruda, maawoni okaatzi iwankiritari. Irootaki kimitawori pinitsi.

tasorintsipankoki intaapainiri Pawa. ⁵² ¡Ikantamachiitzimi yotaantzirori Ikantakaantaitani! Tii pimataajaitziro iiroka piyotanitya, ari pikinakaakiro iiroka kaari ikimathatantawo pashinipaini”.

⁵³ Ikanta Jesús ithonkakiro ikantayitakiri. Ari jitanakawo Fariseo itsipayitapaakari Yotzinkariiti, japatowintaari Jesús ikowaki inkompitakaiyaari onkantya inkimantyaariri oita inkantiri.

⁵⁴ Ishintsinaaniwaitakiri, ikowi jiñaawaitakairi kaaripirori onkantya inki nkithatakotantyaariri.

Shiniyakairori itantani Fariseo

12 ¹ Ipoña ipiyowintaitapaakari Jesús, awitsinaapirinikiwaitanaka atzirriiti. Irojatzii ikantantanakari jiyotaani: “Ontzimatyii paamaakowintyaawo shiniyakaawori itantani Fariseo, jamatawiminto inatzi. ² Tima ontzimatyii onkoñaatakoyitai okaatzi imanakowitainchari, onkoñaatakoyitai kaari ikimathawiita pairani. ³ Okaatzi pimanakaawitari, ari onkoñaatakoyitai. Okaatzi piñaawaitziri apaniroini pipankoki, ari inkimakoyiitairo inkinkithakoitiro shintsii”.

¿Itzimikama ampinkathatiri?

(Mt. 10.26-31)

⁴ Ikantzi Jesús: “Ajyininká, iiro pipinkawaitashitari matironi intsitokimi, tima ari iwiyaapaakari jaawiyiri irirori. ⁵ Jirika pimpinkiri: Iri pimpinki Pawa matzirori jowamaantzi, impoña jotyaantimi sarinkawiniki. Apa pimpinkathatairi apaniroini. ⁶ Tima tii ipinapirowita tsimiripaini, iro kantzimaitacha jiyotzi Pawa aririka inkamagaanti, tikaatsi imaakiti apaani.⁷ Jiyotsitawo Pawa okaatzi tzimayitatsiri aishi. Tima piñaakiro jaamaakotari tsimiripaini, iirokara jimapirotzi jaamaakotzimi, iiro pipinkantashiwaitari”.

Inkaati kinkithatakotainani atzirriiti

⁸ “Itzimirika kantirini ijyininka: ‘Jashitana Jesús’. Iijatzii inkimitaiya Itomi Atziri inkantairi imaninkariti Pawa: ‘Nashitaari jirika’. ⁹ Iriima kantairini ijyininka: ‘Tii jashitana Jesús’. Ari inkimiitairi irirori, inkantaitiri imaninkariti Pawa: ‘Tii nashitaari jirika’. ¹⁰ Tsikarika intzimi ookimotakirini Itomi Atziri, kantatsi impiyakoitairi. Iriima intzimi ookimotakirini Tasorintsinkantsi, iiro inñiirori impiyakoitairi. ¹¹ Aririka jaayitimi japatotapiintaita isaikayitzi pinkatharintsi, iiro okantzimoshiriwaitzimi, pinkanti: ‘¿Iitama nonkantiriri?’ ¹² Tima Tasorintsinkantsi yotakaimironi iitarika piñaawaitiri janta”.

¹ 12.6 Kantakotachari jaka “tii ipinapirota tsimiri”, irojatzii kantakotachari jamanantamachiitaitari apiti kiriiki inkaati 5 tsimiri.

Ikinkithatakoitziri masontzitsiri ajyaagantzinkari

¹³Ipoña jiñaawaitanaki apaani piyowintakariri, ikantzi: “Yotaanarí, pinkantinari nirintzi impainaata kajyitani jookanairi nowaapatini”. ¹⁴Ikantzi Jesús: “Ajyininká, tii naaka aminakoyitironi tzimawintawakaantsi nonkantantyaariri pirintzi”. ¹⁵Ikiro ikantanakitzi Jesús: “Paamaakowintya pinintayitzirokari ajyaagawontsi. Tii iro añaaakaashiritimini”. ¹⁶Ipoña jojyakaawintanakiniri, ikantzi: “Tzimatsi ajyaagantzinkari kithokitaintsiri iwankiwairi jowaniki. ¹⁷Ikinkishiriwaitaka, ikantzi: ‘¿Tsiaktya nowiroka ogyikitaintsiri nowankiri?’ ¹⁸Ikantashiritanaki: ‘Jiroka nantiri. Notantoryiuro nowantapiintari nowankiri. Niwitsikakaanti antawoiti, ari nowiro okaatzi nowankiritari, iijatzí najyaagawo. ¹⁹Ari inimotinari, tima ogyiki nowaantakarí. Ogyiki osarintsi nimakoryaawaiti, nowapirowaitya, nirawaiti nomiri, noimoshirinkawaitya’. ²⁰Iro kantzimaitachari, ikantzi Pawa: ‘Masontzi, iroñaaka tsiniri jaashiritaitimi, tii piyotzi iitya agaironi okaatzi pashitari’. ²¹Ari ikantakotari ogyiñaawaitashitawori jajaagawo, tii jogyiñimaitawo okaatzi jashitari Pawa”.

Ikinkithatakotziro Jesús kantzimoshiritaantsi

(Mt. 6.25-34)

²²Ipoña ikantanairi jiyotaani: “Pinkimi nonkanti: Tii okamiithatzi onkantzimoshiriwaitimi, pinkanti: ‘¿Oita noyaari, oita nomirityaari, oita nonkithatyaari?’ ²³Tima tzimatsi ankinkishiritakotapiintiri añaaantariki, iro kowapirotacha anairo owayitapiintari, okaatzi akithaatapiintari iijatzí. ²⁴Pinkinkishiritakotiri tsmiri. Tii jiyotzi impankitaantya joyaari, tii jiwitsiki ipanko jowaantyaari iwankiri. Iro kantzimaitacha Pawa, ipayitapiintakiri jowayitari. Aaka jimapirotzi jitakotai Pawa. ²⁵Aririka paakowintyaawo onkantzimoshiriwaitimi, ¿arima pinkantakaantyaawo powawiniintawairo posarintsiti kapichiini? ²⁶Tii okantzi powawiniintiro kapichiini, ¿iitama okantzimoshiriwaitantzimiri? ²⁷Pinkinkishiritakotiro inchatiya, tii añiuro antawainiti, tii ontyaawinta onkithaatyaari. Iro kantzimaitacha tii okantzimoshiriwaitawo, onkanti: ‘¿Oita nonkithaatyaari?’ Aña owaniinkata kamiitha, anairi jowaniinkawita Salomón pinkathariwitachari pairani. ²⁸Iriitaki Pawa owaniinkatzirori, okantawitaka kapichi añaaawitawo owaniinkatapainta, iro osamani, tikaatsi opantanaiyaawoni aririka onkamatiyatanaki, tima inchikayiitakiro, intaayiitakiro. Iiroka jimapirotzi inkimpoyaawintimi Pawa, aritaki, iiro pikisoshiriwaitzi. ²⁹Aritapaaki okantzimoshiriwaitakimi iiroka, pikantzi: ‘¿Oita noyaari, oita niriri?’ ³⁰Apatziro okantzimoshiriwaitari ikaatzi kaari kimisantatsini. Irooma iiroka, jiyotakotzimiro Ashitairi oitarika kowityiimoyitzimiri. ³¹Iro

kowapirotacha paminaminatairi impinkathashiriwintaimi, piñaayitairo impiyaitaimiro okaatzi kowityiimotzimiri”.

Ikinkithatakotziro Jesús inkitijato ajyaagawontsi

(Mt. 6.19-21)

³² “Irokaiti kimitakariri nopira, iiro pithaawashitaiyani, tima iriitaki Pawa kowaintsiri impinkathariwintaimi. ³³ Pimpimantayitiro tzimimotzimiri, pimpashitanyaaawo. Iro kamiithatsi pantayitairo jiroka piñaantaiyaawori pisaikai kamiitha inkitiki. Kimitawaitaka powaagaantatyiiyaami inkitiki tsika tii opathaanitapai, tsika tii itzimapai koshintzi. ³⁴ Tima janta tsika powaagaantaka, ari poshiritapiintyaawo iijatzi”.

Ompirataari aamaakowintantachari

³⁵ “Powathakitanyaaawo piithaari. Poonthoyitiri pootaminto. ³⁶ Pinkimityaari ompirataari oyaawintariri jariitaiya iwinkathariti joimoshirinka, inkini jantawainiri thaankiini jompiratapaiyaariri. ³⁷ Kimoshiri inkantaiya apaani ompirataari itzimi iñaapairi iwinkathariti aamaakowinta ikantaka. Imapiro nonkanti, aritaki joosaikairi jowapiintaita iriitaki oyiitainirini jowanawo. ³⁸ Kimoshiri inkantayitya, intzimi iñaitapai aamaakowinta ikanta, onkantawitya tii jiyotzi tsikapaiti jariitya, niyankiiti tiirika okitijiyitzimataki. ³⁹ Pinkimiro jiroka. Aririkami jiyoti owaiyantzinkari impokatyi koshitirini, ari jaamaakowintatyaami, iiro ikoshitaagantaitzirimi. ⁴⁰ Iro piyotiri irokaiti, ontzimatyii paamaakowintayitya. Tima tii piyotzi tsikapaiti impiyantaiyaari Itomi Atziri”.

Kaaripirori ompirataari

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Ari ikantanaki Pedro: “Pinkatharí. ¿Arima nokaatziri maawoni atziri pojyakaawintakina?” ⁴² Ikantzi Jesús: “Pinkimitakotyaari ompirataari kamiithashiriri kinkishiritachari kamiitha. Jookanakiri ipankoki ompiratariri, ikantanakiri: ‘Pamininari ikaatzi saikatsiri pankotsiki’. ⁴³ Kimoshiri inkantya jirika ompirataari, aririka impiyi iwinkathariti jiñaapairi imonkaatakiro ikantanakiriri. ⁴⁴ Aritaki ishinitaakiniri jaamaakowintyaanari okaatzi jashitari. ⁴⁵ Irooma inkantashiritakimi ompirataari: ‘Iiro ipiyita nowinkathariti’. Jantawaitakiri ikaatzi jompiraitari, ari ikimitaakiro tsinani jompirataitari. Jataki jowapirowaitya, ishinkiwaitya. ⁴⁶ Inimowaitziri jirika ompirataari, jomapokashitaiyaari jariitaiya ompiratariri. Imapirotiri jowasankitaapairi, jookapairi ikajyaakaitakiri kisoshiriri. ⁴⁷ Tima jirika ompirataari jiyowitakawo okaatzi inintakaawitariri iwinkathariti,

tiimaita jaamawintaari impiyi. Irootaki impajapiroitantyaariri. ⁴⁸Iriima itzimi kaari yotakotironi okaatzi inintakairiri, iiro ipajapiroitairi. Ikaatzi ishinitaitziri jantapiroyitiromi ikowaitziri, ojiyki jompiraityaari. Intzimirika jawintaitari ojiyki, inkowakoitiri ojiyki irirori”.

Ikinkithatakota Jesús

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹“Iro nopokantari nowasankitairi kaaripiroshiriri, okimiwaitakawo iriimi paampari namakimi kipatsiki. Owanaa nokowataikimi itaitaitya jowasankitaayiti, apirotaiyaami kaaripirori. ⁵⁰Iro kantacha ontzimatyii nitanatyaawo nonkimaatsitanatya, irojatzii nimonkaatanatyaawori. ⁵¹Piñaajaantaki iro nopokantari iñaamachiitairo atziri isaiki kamiitha. Aña nopokaki, namatziiro antaminthatawakagaantsi. ⁵²Iroñaaka iñaitiro jantaminthatawakaitya isaikapankotawakaiyani, apiti atziri jantaminthatiri pashini atziri kaatatsiri mawa. ⁵³Mainari ari impithokashitayaari iwaapati, impiyatsityaari iijatzii iwaapati inkisaniintiri itomi. Ompithokashityaawo tsinani ishinto, ompiyatsityaawo iijatzii onaanati. Ompithokashityaawo tsinani ayiro, ompiyatsityaawo iijatzii iwatairo”.

¿Tiima piyotziro kantainchari?

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴Ipoña Jesús ikantziri atziri piyowintakariri: “Tima aririka piñiuro minkori ityaapiintzi ooryaatsiri, pikantapiintzi: ‘Omparyaatyii inkani’. Mataka pikantakiri. ⁵⁵Tima aririka pinkimiro tampiya ompoñiia katonka, pikantapiintzi: ‘Osaryaatyii kamiitha jiroka kitiiyiri’. Mataka okaatzi pikantziri. ⁵⁶¿Thiiyinkari! Piyowitawo iiroka okanta piñaayitapiintziro inkiti, iijatzii kipatsi. ¿Litama kaari piyotakotantawo okaatzi kantachari iroñaaka?”

Paapatziyaiyaari kisaniintzimiri

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷“¿Litama kaari paminantawo iiroka kamiithatatsiri? ⁵⁸Aririka intzimi kijiimini, impoña jaanakimi pinkatharintsiki, pinthaawakoti iiroka aatsiki, pinkantiri: ‘Iiro pikisawaita, thami aapatziyawakaiya’. Tima aririka jariitakaakimi pinkatharintsiki, inkantaitakiri aamaakowintaniri: ‘Paanakiri jirika’. Irojatzii jaantaitanakimiri jomontyaitzimi. ⁵⁹Tima iirorika pipinatashitari okaatzi piriwitziri, iiro piñagairo joimishitowakaantaimi. Imapiro”.

Iirorika powajyaantairo pamiyitari, ari pimpiyaashitaiya

13 ¹Ari ipokaiyakini kamantziriri Jesús, tima Pilato jowamaakaantaki Galilea-jatzi janta itaapiintaitziniri Pawa piratsi. ²Ikantanaki Jesús:

“¿Piñaajaantzima iro jantantakawori jiroka tsika ikantaitakiri jowamaitakiri, janaakitziiri ikaaripiroshiritzi pashini Galilea-jatzi? ³Nokantzi naaka: Tii ari onkantya. Iirorika powajyaantziro pamiyitari iiroka, ari pinkimitakotaiyaari irirori. ⁴Ari ikimitakari kaatatsiri 18 kamaintsiri awitsinaakiri pankotsi janta Siloé, ¿piñaajaantzima iri mapirotzirori ikaaripiroshiritzi janairi pashini Jerusalén-jatzi? ⁵Nokantzi naaka: Tii ari onkantya. Tima iirorika powajyaantziro pamiyitari, ari pinkimitakotaiyaari”.

Jojyakaawintaitziro pankirintsi kaari kithokitatsini

⁶Ipoña Jesús jójyakaawintanakiro, ikantzi: “Otzimi atziri iwankiri jowaniki. Okanta apaani kitiijyiri jiyaataki jaminiro tzimakirika okithoki, tiimaita iñaapaaki. ⁷Ikantakiri aamaakowintanariri: ‘Tzimaki mawa osarintsi nopokawita naminiro nowankiri onkithokiti, tiimaita noñi. Pinchikiro, aminaashiwaita okatziya jaka’. ⁸Ari jakanakiri irirori, ikantzi: ‘Iiro nowinkathariti, añaawairo jiroka osarintsi iirorika okithokitzi, nonkiyashitawairo oponkitziki notyaakitiro onkithokitantyaari. ⁹Aririka onkithokitai, kamiitha inatzi. Irooma iirorika, aripaiti pintowakaantiro’ ”.

Jowawisaakotziro Jesús tsinani kitiijyiri jimakoryaantaitari

¹⁰Ikanta jiyotaantzi Jesús kitiijyiri jimakoryaantaitari janta japatotapiintaita, ¹¹ari osaiki tsinani tzimakotaintsiri 18 osarintsi opiyarishiritzi. Tsiyamitsitaki, tii okantzi onkatziyi kamiitha. ¹²Ikanta jiñaapaakiro Jesús, ikaimapaakiro, ikantziro: “Tsinaní, shintsitaimi pimantsiyawita”. ¹³Jotirotakiro kapichiini otsiyamitzitaki. Tampatzikatanai kamiitha. Ojyiki othaamintawintanakari Pawa. ¹⁴Iro kantzimaitacha tii inimotziri jiwatatsiri japatotapiintaita, antawoiti ikisanaka, jiñaakiri joshinchaantaki Jesús kitiijyiri jimakoryaantaitari. Ikantanakiri atziriri: “Tzimatsi 6 kitiijyiri jantawaitantaitari, ari pimpokiri inkini joshinchagaitimi. Tii oshinintaantsitzi kitiijyiri jimakoryaantaitari”. ¹⁵Irojatzí jakantanakari Jesús, ikantzi: “¡Thiiyinkarí! Kitiijyiriki jimakoryaantaitari pithataryaakotapiintziri pipira pashitakoyitziri pirakairi imiri.” ¹⁶Tima jiroka tsinani ajyininka inatzi, iro isawotari Abraham-ni tzimakotaki 18 osarintsi ikimaatsitakaakawo piyari. ¿Tiima okamiithatzi oshinchiro kitiijyiri jimakoryaantaitari?” ¹⁷Ikantanaki Jesús, antawoiti ikaaniwintanaka ikaatzi kisaniiintziriri. Iro kantzimaitacha kimoshiri ikantaiyanakani atziri ikaatzi ñaakirori jantakiri Jesús.

Jojyakaawintaitziro okithoki inchato oryaanikitatsiri

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸Ipoña ikantanaki Jesús: “¿Iitama ojyari ipinkathariwintantai Pawa? ¿Iitama nojyakaawintimirori? ¹⁹Aña ojyatyaawo aririka impankiitiro

^m 13.15 Iri ipirayitari janta: buey ipoña asno.

okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi. Tima tzimatsi atziri pankitakirori jowaniki, anaanakiro pashini pankirintsi, antawo otiwayitanaki, ari iminkoshiyitari tsimiri otsimankatapishitaki”.ⁿ

Jojanyaawintaitziro shiniyakairori tanta

(Mt. 13.33)

²⁰Ipoña japiitakiro ikantzi Jesús: “¿Iitama nojyakaawintimirori ipinkathariwintantai Pawa? ²¹Aña okimitatyaawo shiniyakaawori tanta. Tzimatsi apaani tsinani, aakiro kapichiini, otsipataakiro tantapatha, tikira osamanitzi, shiniyanaki maawoni”.

Ikinkithatakoitziro oryaanityinkakiini ityaapiintaitzi

(Mt. 7.13-14, 21-23)

²²Ithonka ikinayitaki Jesús nampitsiki jiyotaantayitzi. Irojatzí ikinantanakari Jerusalén-ki. ²³Ari josampitaitakiri, ikantaitziri: “Pinkatharí, ¿kapichima awisakotaatsini?” Ipoña ikantzi Jesús: ²⁴“Ontzimatyii piñaashintsitya pinkimitakaantyaawo pinyagaatyiiimi oryaanityinkakiiniki ityaapiintaitzi. Tima oiyiki kowawitachani intyaantaityaawo, iiromaita jimatziro. ²⁵Aririka jashitanakiro ipanko ashitawori, irojatzirika pisaikaki jikokiroki, pinkantawitya: ‘Pinkatharí, pashitaryiinawo’. Impoña jakanaki irirori, inkanti: ‘Tii niyotzimi tsika pipoña iiroka’. ²⁶Impoña pinkantawitanatya iiroka: ‘¿Tiima piyotina akaatziranki owaiyani, akaatziranki arawaitaiyini? Piyotaantapiintakina nonampiki’. ²⁷Inkanti irirori: ‘Imapiro, tii niyotzimi tsika pipoña. Piyaatawiiti aakowintawori kaaripirori’. ²⁸Ari piraawaityaari, patsikaikiwaitya, aririka piñaayitairi Abraham, Isaac, Jacob intsipataiyaari ikaatzi Kamantantaniriiti isaiki ipinkathariwintantai Pawa. Irooma iiroka jikokiroki pisaikai. ²⁹Tima inkaati awisakoshiritaatsini impoñaayitaiya tsikarika iwiyaapaa kipatsi, isaikayitai jatyooyitairi Pawa tsika ipinkathariwintantai. ³⁰Tima tzimatsi itayitawori iroñaaka, iri ñiironi jimpoiyyitai. Tzimayitatsi iijatzí impoiyyitatsiri iroñaaka, iri ñaayitaironi jitaiyaawo”.

Jiraaniintakotawo Jesús nampitsi Jerusalén

(Mt. 23.37-39)

³¹Ari jariiyitapaaka Fariseo, ikantapaakiri Jesús: “Piyaatai, aatsikitaantsi Herodes ikowi intsitokimi”. ³²Ikantzi Jesús: “Piyaati, pimpiyanaki, pinkantiri sagaritatsiri, noshinchaayitzi piyarishiritatsiri, noshinchaayitzi mantsiyari. Apa okaatapaaki mawa kitiiyyiri

ⁿ 13.19 Iro ikantakoitzi jaka okithoki oryaanikitatsiri pankirintsi iitachari mostaza, iro jyookatsi inampiki pashini atziri.

nonkaatakaantyaawori nantziri.^o ³³Iro kantzimaitacha, iikiro niyaataty irojatz i mawatapaintsini kitijiyiri, tima iro kamiithatatsi intsitokayiyiri maawoni Kamantantaniriiti Jerusalén-ki. ³⁴¡Jerusalén-jatz! Ojyiki pitsitokaki Kamantantaniriiti. Pojyimiyyitaki ikaatz jotyaantawitakimiri. Tima nokowawitapiintaka nonkimityaarimi tsimiri josatiziri iryaani, ari nonkantirimi maawoni notomitaari. Iro kantacha tii pikowaiyini. ³⁵Jaka tsika pisaikapiintawitaka iiro jiñaitai iitya nampitaiyaawoni. Tima iiro okantaitatya piñaapiintaina jaka, irojatz paata pinkantantaiyaari:

Tasonkawintaari jinatzi, tima Pinkatharintsi aitziri otyaantakiriri”.

Joshinchagairi Jesús iiniyawaitatsiri

14 ¹Okanta kitijiyiri jimakoryaantaitari, ikinaki Jesús ipankoki ijwari Fariseo joya. Ojyiki kimpoyaakiriri oita jantiri. ²Ari isaikakiri janta apaani mantsiyari iiniyawaitatsiri. ³Ipoña Jesús josampitakiri yotaantayitzirori Ikantakaantaitani itsipataakiri Fariseo, ikantziri: “Kitijiyiri jimakoryaantaitari inatzi iroñaaka, ¿tiima oshinitaantsiti oshinchaanti?” ⁴Tii jakaiyini, irojatz jimairitaiyakini. Jaakiri Jesús mantsiyari, joshinchagairi, jotyaantairi. ⁵Ipithokashitanakari jirikapaini, ikantziri: “Aririka jotitya pipira omooki kitijiyiri jimakoryaantaitari, ¿tiima ari pinoshikairi thaankipiroini?”^p ⁶Tima tikaatsi inkanti jakanakiri.

Oimoshirinkachari aawakagaantsiki

⁷Ari isaiki Jesús ikimpoyiiri inkaati atyootirini ijwari Fariseo, thaawako ikantaiyani ikowi josatikayitya intsipatantyaariri jiwari joya. Ipoña Jesús jojyakaawintanakiniri, ikantanaki: ⁸“Aririka inkaimayiyitimi poimoshirintya aawakagaantsiki, iiro pikowashita posatikasatikawaitya pinkowi pintsipatyaari jiwari, tima tzimatsi pashini pokatsini anaakotzimiri iñaapirota irirori. ⁹Aririka jariitapaatya kaimakaantzimiri, inkantapaakimi: ‘Iiro posatikasatikata iiroka, piyaati pisaiki jantyaatsikiini’. Antawoiti pinkaaniwintanatya. ¹⁰Aña iro kamiithatatsi aririka piyaati iiro posatikasatikawaita, pisaikapaaki jantyaatsikiini. Ompoña impokaki kaimakimiri, inkantimi: ‘Ajyininka, pimpoki posatitya iiroka janta’. Aripaiti impinkathayiyitimi. ¹¹Tsikaarika itzimi kowashiwaitachani impinkathayiyitirimi, aritaki iñaakiro intsinampashiritakagaitairi. Iriima tsika itzimi tsinampashiriwaitatsiri, iriitaki ñiironi ipinkathayiyitairi”.

^o 13.32 Ikantakoitziri jaka “sagaritatsiri”, iriitaki jojyakaawintaitzi Herodes. Jirika Herodes owanaa jiyotzi tsika inkinakairo jantayitziro kaaripirori, jojyakotari sagari jiyotzi jamatawiyaatantzi tii ikaamanitzi aririka intsitokawiyityaari. P 14.5 Iri ipirayiyitari janta: buey ipoña asno.

¹² Ipoña ipithokashitanakari Jesús aanakiriri jowakaiyaari, ikantziri: “Aririka pinkaimi atziri powakaiyaari, iiro pikaimashitari pijyininkapirotari iiroka, pirintzi, ipoña ikaatzi ajaagantachari, tima ari onkantaki impiyataimi iiroka jatyootaimi. ¹³ Aririka poimoshirintya, iri pinkaimayiti ashironkainkari, kaari aminatsiri, pisaponthokiyitatsiri. ¹⁴ Ari piñiuro pinkimoshiritai, tima jirikapaini, iiro okantzi impiyataimi paata joimoshirintya. Iro kantzimaitacha ari impinayitaimi pantakiri aririka jañaayitai kamiithashiriri”.

Jojanyaawintaitziro antawoiti jatyootawakaita

¹⁵ Ikanta ikimawaki ikaatzi isaiki jowaiyani, ikantanaki: “Kimoshiri inkantya inkaati owaachani impinkatharitanakirika Pawa”.

¹⁶ Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi atziri, jiwitsikakaantzi antawoiti oimoshirinkaantsi, ari jowaiyaani. Ithonka ikaimakiri ikaataiyini.

¹⁷ Ikanta imonkaatapaaka jowantyaari jotyaantakiri jompiratani inkamantiri ikaatzi ikaimakaantakiri, tima irootaintsi jowaiyaani.

¹⁸ Tii ikowi impokaiyini ikaatzi ikaimakaantawiitakari. Jitanakawo apaani, ikantzi: ‘Iiro okantzi niyaati, niyaataty naminiro owaantsi namanantakiri. Irootaki iiro okantanta niyaati’.

¹⁹ Ikantaki pashini: ‘Niyaataty noñaantyaariri namanantakiri nopirapaini, irootaki iiro okantanta niyaati’.^q ²⁰ Ari ikantaki pashini iijatz: ‘Iiro okantzi niyaati, tima owakiraa naawakaaka’.

²¹ Ipoña ipiya ompirataari, ikamantapairi iwinkathariti. Antawoiti owatsimaanakiri, ikantanakiri jompiratani: ‘Piyaati, paniitiro tsika iwiya nampitsi, pamakiri ashironkainkari, kaari aminatsiri, pisaponthoriiti inkaati piñiuri janta’.

²² Ari imatakiro jompiratani. Ipoña ikantairi iwinkathariti: ‘Nimatakiro okaatzi pikantakinari. Iro kantzimaitacha iinuro okaankitzi pankotsi’.

²³ Ipoña ikantziri jompiratani: ‘Pinthonkiro paniitiro aatsi, piyaayiti tsikarika, pishintsiwintiri inkaati piñiuri janta, impokiita ijaikitiita nopankoki.

²⁴ Pinkimi nonkanti: Ojyiki nitawitakari nokaimakaantziri, iromaita iñaajaitziro joya kapichiini niwitsikakaantakiri owanawontsi’ ”.

Pomirintsitachari ankimitakotyaari Cristo

²⁵ Ojyiki ikaatzi oyaatakiriri Jesús. Ipoña ipithokashitanakari, ikantziri:

²⁶ “Aña iro inimotzimiri pitakoyitari piwaapati, pinaanati, piina, pitomi, pirintzi, pitsiro, pitakota iijatz apaniroini iiroka. Iro kantacha iiorika pimapirotziro pitakotina naaka, tii pityaaryootzi pinkimisantaina.

²⁷ Ontzimatyii pinyaaryoowintiro nokinkithatakoyitakimiri, onkantawitaty impaikakoitimi. Aririka powajyaantakiro, iiro nokimitakaantzimi iiroka niyotaani. ²⁸ Apaani kowatsiri jiwitsiki pankotsipinthakii, jitawatyaawo

^q 14.19 Iri kantakotachari jaka nopirapaini, kaatatsiri 5 buey.

inkinkishiritya tzimatsirika imatantyaawori jiwitsikiro. ²⁹Ari onkantya inthonkatyaawori jitanantyaawo jiwitsikiro, tima aririka jookawintakiro ari ishironawintatyaari inkaati ñirini. ³⁰Inkantaiyini: ‘Piñaamachiitiri jirika, tii jaawiyiro, jookashitakawo’. ³¹Ari ikimitari iijatzi, apaani pinkathari tzimatsiri 10 mil jowayiriti, jashiminthatyaawo jowayirityaari pashini pinkathari tzimatsiri 20 mil jowayiriti. Ontzimatyii jitawatyaawo inkinkishiritawatya, aririka inkitsirinkakiri. ³²Iñaakirorika iiro ikitsirinkiri, iiniro jiwiyaa intaina pashini pinkathari pokatsiri jowayirityaari, jotyaantaki kantirini: ‘¿Tsikama ankantyaaka iiro owayiritawakaanta?’ ³³Ari okimitari iijatzi ontzimatyii pitawatyaawo pinkinkishiritawatya iirokaiti, tima iirorika powajyaantziro pitakoyitawo okaatzi pashiyitari, iiro nokimitakaantaimi niyotaani”.

Kimitawori tziwi kaari katyotatsini

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴“Tima kamiitha okanta tziwi okatyotzi. Iro kantacha aririka intsipataitiro tsika oitya, iiro opantaawo inkatyokantaityaawo. ³⁵Tikaatsi opantaiyaawoni tziwi, iiro okantaajaitzi iijatzi isaiponkitzitantaityaawo pankirintsi, ontzimatyii jookaitiro. Kowirori inkimathatiro jiroka, jowakimpitaya inkimisanti”.

Ikinkithatakoitziri oijya piyawitachari

(Mt. 18.10-14)

15 ¹Ojyiki kowakotziriri kiriiki ijyininka itsipatakari atziri kaaripiroshiriri, ikimisantzi jiyotaantzi Jesús. ²Ikanta Fariseo itsipatakari Yotzinkariiti, ikinkithatakotanakiri Jesús, ikantzi: “Paminiri jirika, itsipatakari atziri kaaripiroshiriri, itsipatari jowapiintaiyani”.

³Ipoña Jesús jojyakaawintanakiniri, ikantanaki: ⁴“Tzimatsi piratachari ikaatzi 100 joiyyati. Okanta apaani kitiiyyiri, ipiyaka joiyyati, jookanakiri pashini 99 oijya otzishimashiki, jataki jaminaminatairi piyainchari. ¿Tiima pimatziro iiroka jiroka? ⁵Ikanta iñaapairi joiyyati, kimoshiri ikanta jinatapairi. ⁶Tima jariita ipankoki, japatotapairi ijyininka, ikantapairi: ‘Pimpoki pintsipatina oimoshirintya, tima noñagairi nojyati piyawitainchari’”. ⁷Ikiro ikantatzi Jesús: “Ari onkimitagaiya inkitiki, antawoiti inkimoshiriwintaitiri atziri owajyaantairori ikaaripiroshiriwita. Janaanakiri 99 kamiithashiritatsiri”.

Jojyakaawintaitziri kiriiki piyawitachari

⁸Ipoña ikantzi: “Apaani tsinani tzimatsi 10 oiriikiti. Okanta apaani kitiiyyiri ipiyapithatakawo oiriikiti, owaampataki ootaminto, opishitakiro maawoni opanko aminaminatairi oiriikiti.” ⁹Okanta oñagairi, okaimakiri

^r **15.8** Ikantakoitziri jaka “kiriiki”, irijatzi jiiitaitziri “dracma”, kiriiki jinatzi jashiyitari Grecia-jatzi. Iriitaki ipinatantaitariri antawaitatsiri apaani kitiiyyiriki.

ojyininka, okantakiri: ‘Pimpoki, pintsipatina noimoshirintya, tima noñagairi noiriikiti piyawitainchari’ ”. ¹⁰Iikiro ikantanakitzi Jesús: “Ari inkimitagaiya imaninkariti Pawa antawoiti inkimoshiriyitai iñaakirika atziri jowajaantairo ikaaripiroshiriwaitzi”.

Ikinkithatakoitziri itomiitari apaawaitatsiri

¹¹Ipoña ikantanaki iijatzi Jesús: “Apaani atziri tzimatsiri apiti itomi. ¹²Ikanta iyaapitsi itomi, ikantakiri iwaapati: ‘Paapá, pimpinawo onkaati pookanairi nashitaiyaari pinkamakirika’. Ari ikantakiro, ipayitakiri itomi onkaati jashitakaiyaariri paata. ¹³Tikira osamanitzi, jataki iyaapitsi itomi intaina pashiniki nampitsi. Ari japaawaitakiri iiriikiti. ¹⁴Ikanta ithonkatakakiri japaatakiri maawoni, iñaitaki antawoiti tajyitsi janta nampitsiki. Ari ikowityaanakiri ikaatzi japaawaitakiri. ¹⁵Ipoña jiyaatashitakiri nampitawori janta ikowi antawairinsi, jotyaaantakiri jaamaakowintyaari chancho. ¹⁶Antawoiti itajyaaki, ikowaki jatyoootiri chancho, tima tikaatsi pirini joyaari. ¹⁷Ipoña ikantashiritanaki mainari: ‘Owanaa inintaawaita jowapirowaita antawaitatsiri ipankoki nowaapati, ¿itama nashironkaawaitantari naaka jaka notajyaaniintzi? ¹⁸Ontzimatyii niyaatai ashitanariki, nonkantapairi: “Paapá, tzimatsi kaaripirori nantzimotakimiri, iijatzi nokimitaakiri Inkitijatzi. ¹⁹Tii okantzi pinkimitakaantaina pitomi, apa nokowi pinkimitakaantinari ikaatzi antawaitzimiri?”’ ²⁰Ari ipoña ikatziyanaka, pokai ashitaririki. Ikanta ashitariri, aminawookitatsi irirori iñaawairi ipokai, ishiyashitawaari, jawithakitawairi, ithopootawairi. ²¹Ikantapaaki itomi: ‘Paapá, tzimatsi kaaripirori nantzimotakimiri, iijatzi nokimitaakiri Inkitijatzi. Tii okantzi pinkimitakaantaina pitomi’. ²²Iro kanzimaitacha ashitariri, ikantakiri jimpiratani: ‘Pamaki iroopirori kithaarinsi, pinkithaatawairi notomi. Powiniri jakoki poriryaatatsiri, pintyaantakairi iijatzi zapato. ²³Impoña paminaki iwonkiri vaca kamiitha iwathati, powamairi. Nokowi oimoshirintya. ²⁴Tima jirika notomi kamawitaka, iro kanzimaitacha añagai iroñaaka. Pairani ipiyaka, iñaitairi iroñaaka’. Ari jitanakawo joimoshirinkaiyani.

²⁵Ikanta jantariti iririntzi saikatsi jantawaitzi owaantsiki. Pokai pankotsiki, ikimapaatzi joimoshirinkaiyani. ²⁶Josampitapaaki apaani jompiratani jiita ikimoshiritantaitari. ²⁷Ari ikantanakiri: ‘Ariita pirintzi, irootaki jowamaakaantantakari piwaapati iwonkiri vaca, tima kamiitha jariita pirintzi tikaatsi awijyimotirini’. ²⁸Ari ikisapaaka, tii ikowi intyaapai pankotsiki. Ipoña jiyaatashitakiri iwaapati, owanaa jowomirinchaakiri intsiapatantyaariri joimoshirinka. ²⁹Irojatzzi ikantantanakariri iwaapati: ‘Piñaawitana naaka osamani nosaikimotzimi, tikaatsi nantzimotimiri. Tiitya pipaajaitana piratsi noimoshirintya.’^s ³⁰Iro kanzimaitacha ipokai iyi

^s 15.29 Ikantakoitzzi jaka “piratsi”, iriitaki cabra.

thonkitakimiriri piiriikiti ipiro mayimpiro, iri powamainiri wathatatsiri poimoshirinkawairi'. ³¹Ari jakanaki iwaapati, ikantziri: 'Notomí, ari pashi powiro pisaikimotakina iiroka, maawoni okaatzi nashitari, iiroka ashitawo maawoni. ³²Irootaki ankimoshiriantyaari iroñaaka, tima jirika pirintzi, kamawitaka, iro kantacha añagai iroñaaka. Ipiyawitaka inaitairi iijatzi'".

Jojyakaawintaitziri kaaripirori ompirataari

16 ¹Ipoña Jesús ikantakiri iijatzi jiyotaani: "Tzimatsi atziri ajyaagantachari. Itzimi irirori jompiratanipaini. Okanta apaani kitiijyiri tzimatsi pokaintsiri, ikantaitakiri ajyaagantachari: 'Jirika ijiwari pompiratani, japaatakimiro pajaagawo'. ²Ikanta jirika ajyaagantaniri ikaimakiri jompiratani, josampitakiri: '¿Litama pantakiri? Nokimaki ikantaitana. Nokowi poñaayinawo okaatzi pantawaitakinari. Tima ari okaatapaaki pijiwatzi nompiranipaini'. ³Ari ikantashiritanaki jirika ompirataari: '¿Tsikatya nonkanyaaka iroñaaka? Jomishitowatyiina ompiranari. Tii okantzi nompankiwaiti, aririka nonkamitanti impashitaitina, owanaa nonkaaniwintya'. ⁴Ipoña ikantashiritzi: 'Niyotaki iita nantiri jaapatziyantaitinari pankotsiki aririka jomishitowaitakina'. ⁵Japatotakiri ikaatzi iriiwiziriri iwinkathariti, ikantakiri itakawori: '¿Tsikama ikaatzi piriwiziriri nowinkathariti?' ⁶Ikantzi irirori: 'Niriiwiziri ikaatzi 100 inchatonaa jowaitzi yiinkantsi'. Ipoña ikantziri: 'Jiroka piriwiri, thaanki posankinati, apa inkaatai 50 inchatonaa piriwiziriri'. ⁷Ipoña josampitakiri pashini ikantziri: '¿Iiroka tsikama ikaatzi piriwiziriri?' Ikantzi: 'Niriiwiziri ikaatzi 100 ipiyotakoitziro trigo'. Ipoña ikantziri iijatzi: 'Jiroka piriwiri, posankinati, apa onkaatai 80 ipiyotakoitziro'. ⁸Ikanta jirika pinkathari, joñaagantakiri jompiratani tima inñakiri imapiro jiyotzi tsika inkinakairo kantainchari. Ari ikantayitari atziripaini iroñaaka, imatya jiyotzi tsika inkinakairo jaapatziyantyaariri iyyininka, janairi tsika ikanta kimisantzinkariiti". ⁹Iroatzi ikantantanakari Jesús: "Ontzimatyii piyoti paapatziyantyaawo pajaagantayitari iroñaaka onkantawitya tii opantapirotawo, iro onkantantaiyaari jaapatziyaitaimi paata iiroka janta inkitiki.

¹⁰Itzimirika tyaaryootaintsiri kapichiini, iriitaki tyaaryoopirotaatsini. Itzimirika kaaripiroshiritatsiri kapichiini, iriitaki mapirotaaroni inkaaripirotoi. ¹¹Tiirika pityaaryoowintziro ajyaagawontsi kaari opantapirotawo jaka, tikaatsi amiintimini iroopiroriki. ¹²Tiirika pityaaryoowintziro ashinintsi, tikaatsi pimini pashityaari iiroka. ¹³Tikaatsi matironi jantawaitiniri apiti ompirataniniri. Apaani inkowapiroti imonkaatiniri jompiratariri, iriima pashini, inkisaniintanakiri. Ari okimitsitari iijatzi: Tikaatsi matironi jantiniri Pawa ikowakaantziri irirori, aririka inkinkishiritakoitiro ajyaagawontsi inkimitakaantanakiro iroorikami ompiratyaarini".

¹⁴Ari ikaatzi ikimayakini Fariseo, tima irijatzi ashiminthatawori ajyaagawontsi, ishirontaminthatakarí Jesús ikimiri ikantayitakiri. ¹⁵Ipoña ikantanakiri: “Piyotzi potzikaawintaiyani iiroka iiro jiyotantzimi atziri, iro kantzimaitacha jiyotzimiro Pawa okaatzi pikinkishiritari. Tima okaatzi iroopirotzimotziriri atziri, ipinkimatziro Pawa”.

Ikantakaantaitani ipoña ipinkathariwintantai Pawa

¹⁶“Tima pairani ikinkithatakoitakiro Ikantakaantaitani ipoña josankinari Kamantantaniriiti. Ipoña ikinkithataki iijatzi Juan. Ikimatziiro iroñaaka atziríiti Kamiithari Ñaantsi tsika ikanta ipinkathariwintai Pawa. Antawoiti ikowi ñiñiro okimitawo ishintsitaitzi aririka jowayiritaitya. ¹⁷Tii opomirintsita apirotaiya paata kipatsi iijatzi inkiti, iro kantzimaitacha iiro apirotzimaitaa Ikantakaantaitani”.

Jiyotaantzi Jesús ikantzi: “tii opantawo pookiro piina”

¹⁸“Itzimirika ookironi iina, aririka jagai pashini tsinani, imayimpiriwintakiro itawitawori. Ari ikimitari iijatzi agaironi tsinani jookiri oimi, imayimpiritaki irirori”.

Ajyaagantachari ipoña Lázaro

¹⁹“Tzimatsi atziri ajyaagantachari, owaniinka ikithaatapiinta. Jaakowintawo kitijiyiriki joimoshirinka owaniinka jowapirowaita.^t ²⁰Tzimitacha iijatzi apaani ashironkaawaitachari jiita Lázaro, ithonka ipathaawaitaki jirika. Ari jomaryaapiinta jakakiroki ipankoki ajyaagantzinkari. ²¹Iriitaki kowatsiri jaayitiro jowaryaayitziri jowanawo ajyaagantachari. Pokatsi otsitsi ithotziniri iwathaawo. ²²Ikanta paata kamaki ashironkainkari, jaanakiri imaninkariti Pawa, jataki isaiki Abraham. Ipoña kamitaka iijatzi ajyaagantachari, ikitaitakiri. ²³Ikanta janta sarinkawiniki, oiyiki ikimaatsiwaitaka jirika ajyaagantawitachari. Jaminakotakiri intaina iñaatziiri Abraham itsipatakari Lázaro. ²⁴Ari ikaimanaki irirori, ikantzi: ‘Chariní, Abraham, pinishironkatina. Potyaantiri Lázaro jamaajaitakina kapichiini jiñaa nomiritawatyaari, tima itaaniintatyaana shintsiini paampari’. ²⁵Ikantanaki Abraham: ‘Nochariní, poshirityaawo pajyaagawo pairani, iijatzi ikimita Lázaro joshiritawo jashironkaawaitakari. Iro kantzimaitachari kimoshiri ikanta irirori jaka, irooma iiroka ontzimatyii pinkimaatsiwaitaiya. ²⁶Tikaatsi pinkini pimpoki, tzimatsi antawoiti impiita otzikakairi, iiro okantzi iijatzi niyaatashitimi iiroka’. ²⁷Ikiro ikantawitaya irirori: ‘Pinkimi nokantzimi chariní, potyaanti jatatsini isaiki nowaapati. ²⁸Tzimatsi janta ikaatzi

^t 16.19 Iro ikantakoitziri jaka “owaniinka”, kithaarinti pitzirishimawotatsiri. Oiyiki owinawo jiroka. Apa ikithaayitawo ajyaagantachari.

5 nirintzi, pinkamantiri iiro ipokanta irirori jaka, ogyiki jashironkaita'.
 29 Ari ikantzi Abraham: 'Tzimatsi Ikantakaantakiri Moisés, tzimatsi
 iijatzi ikantayitakiri Kamantantaniri, iro inkimisantiri'. 30 Ipoña ikantzi
 iijatzi: 'Iirotyaami, Chariní, Abraham. Tzimatsirika apaani kamatsiri
 kamantairini añaatsiri atziri, ari jowajyaantairo kaaripirori jamiyitari'.
 31 Iikiro ikantanakitzi Abraham: 'Tima tii ikimisantziro ikantayiwitari
 Moisés iijatzi ikantayitakiri Kamantantaniri, iirotya ikimisantaajaitziri
 inkamantawityaari kaminkari' ”.

Iiro pantakaantziro kaaripirori

17 1 Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Ari intzimapiintatyi
 antakaantironi kaaripirori. Inkantamachiitiri jirika.
 2 Tzikarika itzimi antakaakirini kaaripirori iintsi awintaanari, ari
 jowasankitaayitairi. Iro kamiithatatsimi inthayiitini mapi ikintsiki,
 jowiinkaitakiri inkaariki, ari onkanta iiro ikaaripirotaantzimi.
 3 Ontzimatyii paamaakowintya iiroka. Tima intzimirika antzimotimini
 kaaripirori, pinkaminari. Aririka jowajyaantanairo jantayiwitakari,
 pimpiyakotiro jantzimowitakimiri. 4 Ari okimitari iijatzi. Tzimatsirika
 atziri ogyiki jantzimotapiintakimiri, okimiwityaawo onkaati 7
 japiipiintiro kitijyiriki, ontzimatyii papiipiintiri pimpiyakotiri aririka
 impokashitapiintakimi inkowakotimi pimpiyakotairi”.

Pawintaapirotakaina

5 Ikanta Otyaantapiroriiti, ikantanakiri Jesús: “Nokowi
 poshiritakaapirotina”. 6 Ipoña ikantzi Awinkathariti: “Onkantawitaya
 iiro antawoititzi poshiritaina, onkimityaawo okithoki oryaanikitatsiri
 pankirintsi, aritaki pimatakiro antawoiti inchato katziyainchari,
 pinkantiro: ‘Pishirinki, piyaati pinkatziyi janta inkaariki’. Nonkanti, ari
 imataya”.⁴

Jantayitairi jompiraitari

7 “Aririka intzimi pompiratani, piñaawairi jariitaya jojiwawaitzi
 powaniki, jaamaakowintari pipira ¿arima pinkantawairi: ‘Patyootapaina?’
 8 Aña iiro, apa pinkantawairi: ‘Ponkotsitapai owanawontsi. Powathakitya
 inkini poyiitina, irojatzi nowantatyaari, niraki nomiri iijatzi. Impoña
 pimpoiti iiroka powaiya’. 9 ¿Arima pimpaasoonkitakiri okaatzi jantakiri
 pompiratani? Aña iiro. 10 Ari pinkimityaari iijatzi iiroka, aririka
 pimonkaatakiro okaatzi inintakaimiri Pawa, ompoña pinkanti: ‘Iiro

^u 17.6 Iro ikantakoitzi jaka “okithoki iryaanikitatsiri pankirintsi”, iitachari “mostaza”,
 iro jyookatsiri inampiki pashini atziri. Iro ikantakoitzi jaka “antawoiti inchato”, iitachari
 “sicómoro”, irojatzi jyookatsiri pashiniki inampi atziri.

asagaawintawaita jompirayiitai, tima apa amonkaamachiitiro okaatzi ikowakaitakairi antiro' ”.

Joshinchaitziri 10 pathaawaitatsiri

¹¹Ipoña jawisanaki Jesús jiyaatiro Jerusalén-ki, ikinanakiro Samaria-ki ipoñaanakawo Galilea-ki. ¹²Ikanta jariitapaaka nampitsiki, ari itonkiyotawakari 10 shirampari pathaawaitatsiri, intaina ikatziyaiyapaakani. ¹³Ikaimaiyini, ikantzi: “¡Yotaanarí Jesús, pinishironkataina naaka!” ¹⁴Ari jaminanakiri irirori, iñaatziiri ikatziyaiyani, ikantziri: “Piyaatashitiri Ompiratasorintsitaari jaminawakimiro pipathaawo”. Ikanta jiyaataiyanakini, omapokashitaka opiyanaka iwathaawo, shintsiyitanai. ¹⁵Ikanta apaani jiñaakiro jishitakotanai ipathaawaitzi, thaaminta ipiyaa irirori, ikimoshiriwintanakiri antawoiti Pawa. ¹⁶Jotzirowashitapaakari iitziki Jesús, ipaasoonkitapaakiri. Jirika piyaachari Samaria-jatzi jinatzi. ¹⁷Ipoña ikantzi Jesús: “¿Tiima 10 ikaatzi shintsitaatsiri, tsikama ikinakika pashini? ¹⁸Tikaatsi nojyininka piyaatsini inkimoshiriwintairi Pawa impaasoonkitiri, apa ipiya pashinijatzi atziri”. ¹⁹Ari ikantanakiri Jesús pathaawaiwitachari: “Pinkatziyi, piyaatai. Iro oshinchagaimiri poshiritanaa”.

Itanatyaa wori impinkathariwintantaiti

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰Ipoña Fariseo josampitakiri Jesús, ikantziri: “Tsikapaiti itanatyaa wori impinkathariwintantaiti Pawa”. Ari jakanaki irirori: “Omapokashitaiya impinkathariwintantaiti Pawa. ²¹Iiro ikantaitzi: ‘Jiroka jaka. Jironta janta’. Tima aritaki pinkatharishiriwintantaiti Pawa”. ²²Ipoña ipithokashitanakari jiyotaani, ikantziri: “Ari pinkowawitaiya paata piñiirimi kapichiini jirika Itomi Atziri, iiro okantzimaita. ²³Ari pinkimaki inkantaiti: ‘Jirika jaka’. Pashini kantatsini: ‘Jirinta janta’. Iiro piyaatashitziri, iiro poyaatziri iijatzi. ²⁴Aririka impiyi Itomi Atziri, inkimitapaiyaawo oporiki ookathawontsi, ompoñaanatya tsika iwiya kipatsi irojatzi othapitapaa. ²⁵Aña itawatya iñiitawakiro inkimaatsitaitya antawoiti, inkisaniintawaitaitiri jirikaiti atziriiti tziyayitatsiri iroñaaka. ²⁶Tima onkimityaawo tsika okanta pairani iiniro isaikawita Noé. Ari onkimitsitaiya iijatzi aririka impokimatai Itomi Atziri. ²⁷Inimotziri atziri jowawaiyita, jirawaitaiyini, jaawakaayita iijatzi. Irojatzi ityaantanakari Noé shintsipaaki jiwitsikakiri. Okanta oonkanaka kipatsiki, apirotaka maawoni atziri ipiinkaki. ²⁸Ari onkimityaawo iiniro isaikawita pairani Lot. Inimotziri atziri jowaiyani, jirawaitaiyini, jiyomparitaiyani, ipankiwaitaiyini, jiwitsikaiyini ipanko iijatzi. ²⁹Iro kantzimaitacha imonkaatapaaka kitiiyiri ishitowantanakari Lot nampitsiki Sodoma,

omapokashitaka iparyaapaaki antawoiti paampari, ari japirotakari maawoni atziri itaga. ³⁰Aritaki onkimitagaiyaari iijatzi aririka impiyi Itomi Atziri. ³¹Tzimatsirika saikatsiri jikokiroki ipanko, ari impoñaanatya ishiyi, iiro ityaapanaatzi jaapanaati tsika oitya. Itzimirika saikatsini jowaniki, ishiyi tsika ikanta, iiro ipiyapanaata. ³²Pinkinkishiritakotiro okaatzi awijyimotakirori iina pairani Lot. ³³Ikaatzi itakowaitachari apaniironi jantayitziro inintashiyitari, ari impiyaashitaiya. Iriima inkaati kamawantinani jantanairo nokowakairiri naaka, aritaki jawisakoshiritai”. ³⁴Iikiro ikantatzi Jesús: “Tzimatsi tsipatawakaachani imayi. Jagaitai apaani inkitiki, iriima pashini jookaitanairi. ³⁵Tzimatsi apiti tsinani tsipatawakaachani otoonkawaitzi. Jagaitai apaani inkitiki, irooma pashini jookaitanairo. ³⁶Isaiki apiti atziri jowaniki. Jaagaitai apaani inkitiki, iriima pashini jookaitanairi”. ³⁷Ipoña josampitanakiri ikantzi: “¿Tsikatya janta Pinkathari?” Ikantzi Jesús: “Tsikarika isaiki kaminkari, ari impiyowintyaari amimpori”.

Ikinkithatakoitziro kamatsiri oimi ipoña kaaripirori pinkathari

18 ¹Ipoña jojyakaawintanakiro Jesús onkantya jamanaitantyaariri kitijiyiriki, iiro jowajyaantantaitawo. ²Ikantzi: “Tzimatsi apaani nampitsi, ari isaikiri kaaripirori pinkathari, tii ipinkathatziri irirori Pawa, iri owatsipiro tii ipinkathatziri atziri. ³Ari osaikiri iijatzi tsinani kamatsiri oimi. Opokashitakiri kaaripirori pinkathari, okantziri: ‘Nokowi pinkaiminari kisanintanari, piwitsikainawo awijyimotanari’. ⁴Tii ikowawita pinkathari. Ipoña ikantashiritanaki: ‘Tii nopinkathatziri Pawa, iijatzi nokimitairi atziri. ⁵Iro kantacha jiroka kamatsiri oimi, ontzimatyii nantiniro kamiithari okowiri. Nosamawokari aririka oñaashirinkina ompiyapiyatashitina’ ”. ⁶Ikantzi Jesús: “Piñaakiro ikantashiritakiri kaaripirori pinkathari. ⁷Iri mapirotzirori Pawa irirori, iiro ijyinkaa jantainiri kamiithari jiyoshiitairi, aakowintanaawori jamanari kitijiyiriki”. ⁸Iikiro ikantatzi Jesús: “Iiro ijyinkaita jantantaityaawori kamiithari. Iro kantacha aririka impiyapaaki Itomi Atziri, ¿iikiroma jiñaapaakityi awintaapiintyaarini kipatsiki?”

Jojyakaawintaitziri Fariseo ipoña kowakotziriri kiriiki ijyininka

⁹Tzimayitatsi kinkishiritachari kamiithashiri jinatziri. Ipoña imanintashiriwaitziri pashini atziri. Irootaki jojyakaawintantanakariri Jesús, ikantziri: ¹⁰“Tzimatsi apiti atziri jiyaataki tesorintsi pankoki jamaña. Fariseo jinatziri, iriima pashini iri kowakotziriri kiriiki ijyininka.

▼ **17.37** Ikimita añaaapiintziri amimpori jiwotaiyani, ayotzi tzimatsi kamaintsiri. Ari okimitari iijatzi aririka añaaayitakiro okaatzi ikinkithatakoityakiri jaka Jesús, ayotzi irootaintsi impiyimatai.

¹¹Ikanta ikatziyapaaka Fariseo jamana, ikantzi: ‘Pawa, antawoiti nopaasoonkitzimi, tima tii nokimitari naaka pashini atziri, koshintzi jinatzí, tzipinashiri ikanta, mayimpiri jinatzí, ari ikimitakari jirika kowakotziriri kiriiki ijyininka. ¹²Apitijatzi notzitapiintawo nowanawo awisayitzi kitiijyiri jimakoryaantaitari, nookapiintzi kiriiki ikaatzi ipinaitanari’. ¹³Ipoña irirori kowakotziriri kiriiki ijyininka, ikatziyapaaka jantyaatsikiini, oiyotapaaka jamana. Tima okatsitzimoshiryaanakiri, ikantzi: ‘Pawa, pinishironkataina naaka, kaaripiroshiri ninatzí’ ”. ¹⁴Ikantzi Jesús: “Iriitaki jaayitakiri kamiitha jirika, kamiithashiri ikanta jiyaatai ipankoki, tii ikimitari pashini. Tima tsikarika itzimi ñaapirowaitachari iroñaaka, ari intsinampashiritakaitari. Iriima tsika itzimi tsinampashiriwaitatsiri iroñaaka, ari ñiñiro ñaapirotakagaitari”.

Itasonkawintziri Jesús iintsipaini

(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵Ipoña jamayitapaakiniri Jesús iinchaaniki, ikowaitzi jotirotantawatyaaari kapichiini jako. Iro kantacha jiyotaani Jesús, ikisawakiri amayitziriri iintsi. ¹⁶Irojatzi ikantantanakari Jesús: “Pishinitiri iinchaaniki impokashitina. Iiro pithañaana. Tima inkaati kimitaiyaarini irirori, iriitaki ñaagaironi ipinkathariwintantai Pawa. ¹⁷Imapiro, iirorika ipinkathaitziri Pawa inkimitakoityaari ikanta iintsipaini, iirora ññaitairo ipinkatharitari”.

Mainari ajyaagantachari

(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸Ikanta apaani pinkathari josampitakiri Jesús, ikantziri: “Kamiithari Yotaanarí, ¿iitama nantiri noñaantaiyaawori kantaitachani kañaanimintotsi?” ¹⁹Ipoña jakanaki Jesús, ikantzi: “¿Litaka pikantantanari: ‘kamiithari pinatzí?’ Apaniroini ikantakaawo Pawa ikamiithatzí, tikaatsi pashini. ²⁰Piyotakotakiroma Ikantakaantaitani, kantatsiri:

- Iiro pitsitokantzi.
- Iiro pimayimpiritzi.
- Iiro pikoshitzi.
- Iiro pithiiyakotanta.
- Iiro pamatawitantzi.
- Pimpinkathatiri ashitzimiri”.

^w **18.13** Kantakotachari jaka “okatsitzimoshiryaanakiri”, iro kantakotajaantachari jompojashipaniiyita jirika atziri. Tima irootaki jamiyitari Judá-mirinkaiti aririka onkatsitzimoshiritiri tsikarika oitya. Inashita amitari aakapaini aririka ampojashipaniitya, tima asagaawintawaitatya.

²¹Ari jakanaki mainari, ikantzi: “Yotaanarí, nohotyaakiro maawoni irojatzí nitanakawo pairani iiniro niryaanitapaaki”. ²²Ikanta ikimakiri, ikantzi Jesús: “Tzimatsi apaani kowityaapainchari kaari panti. Pimpimantiro okaatzi pashitari, pimpashiyityaari ashironkaachari. Tima ari piñagairo pinintagaiya inkitiki. Pimpokanaki, poyaatina”. ²³Ikanta ikimawaki, owashiri ikantanaka, tima ajyaagantzinkari jinatzi. ²⁴Tima iñaakiri Jesús antawoiti jowashiritanaka, ikantanaki: “¡Imapiro opomirintsita jiyaatai ajyaagantzinkari impinkatharitari Pawa! ²⁵Tima iiro okantzi intyi piratsi camello imooki kithapi, iro owatsipiro ompomirintsitya intyi ajyaagantzinkari ipinkatharitari Pawa”. ²⁶Ikantayitanaki ikaatzi kimakiriri ikantaki Jesús: “¿Iitayaakama awisakoshiritaatsini?” ²⁷Ipoña ikantzi Jesús: “Tzimatsi oitayita pomirintsitzimotyaarini atziri, iriima Pawa tii opomirintsitzimotari”. ²⁸Ari ikantanaki Pedro: “Jirika nokaataiyakini naaka, nookayitanakiro tzimimoyitanari, noyaataiyakimini”. ²⁹Ikantanaki Jesús: “Imapiro, tzimatsirika kowanairori impinkathariwintairi Pawa, irootaki jookawintantanakawori ipanko, ashitariri, iririntzi, iina, ipoña jowaiyaniiti, ³⁰tima ojiyiki impayitairiri Pawa jirika, ari anaanakiro okaatzi jookawintanakiri. Ari inkimitagairi iijatzi paata aririka iñiuro añaanimintotsi”.

Japiitairo Jesús ikinkithatakota jowamagaitiri

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹Ipoña Jesús japatotairi kaatatsiri 12 jiyotaani, ikantziri: “Aatatyí iroñaaka Jerusalén-ki. Ari imonkaatyaari onkaati awijiyimotirini Itomi Atziri, tima irootaki josankinatakoitakiriri pairani Kamantantaniri. ³²Ari jaakaantaitiri, jayiri atziri kaari ajyininkata. Antawoiti ishirontaminhawaitaityaari, inkimaatsitakaityaari, jiiwapoowaitaitiri. ³³Aririka onkaataki impajawaitaitiri, ari jowamagaitiri. Iro awisawitaya mawa kitijiyiri, ari jañagai iijatzi”. ³⁴Iro kantzimaitacha, tii ikimathatziro jirikapaini ikaatzi kimawitainchari, tima tii ikowaitzi inkimathatakaitiri.

Jaminakaitairi Jericó-jatzi

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵Ikanta Jesús ariitzimatata nampitsiki Jericó. Ari isaiki kaari aminatsiri aatsinampiki ikamitantzi impashiityaari. ³⁶Ikimaki kaari aminatsini, josampitakiri awisayitatsiri atziri, ikantziri: “¿Iita pokatsiri?” ³⁷Ikantaitanakiri: “Ipokatzi Jesús, jiiitaitziri Nazaret-jatzi”. ³⁸Irojatzí ikaimantanakari, ikantzi: “¡Jesús, icharinitari David-ni, pinishironkataina naaka!” ³⁹Ojiyiki ikisawititanakari jimairitantyaari. Iikiro ikaimanakitzi shintsiini, ikantzi: “¡Icharinitari David-ni, pinishironkataina naaka!” ⁴⁰Ari ikatziyapaaka Jesús, ikantzi: “Pamakinari jaka”. Ikanta

jamaitapaakiniri, josampitawakiri. ⁴¹Ikantziri: “¿Tsikama pikowi nonkantaimi?” Jakanaki kaari aminatsiri, ikantzi: “Nokowi nokiryagai, Pinkatharí”. ⁴²Ikantzi Jesús: “Kantatsi pokiryagai, iro oshinchagaimi pawintaana”. ⁴³Omapokashitanaka jaminanai, joyaatanakiri Jesús, kimoshiri ikantawintanakari Pawa. Ikanta atziriiti jiñaakiro okaatzi jantakiri Jesús, jimatanaakiro iriroriiti ithaamintawintanakari Pawa.

Jesús ipoña Zaqueo

19 ¹Ikanta jariitapaaka Jesús Jericó, janiitapaakiro nampitsi. ²Ikanta apaani shirampari ijiwari kowakotziriri kiriiki iyyininka jiita Zaqueo. Ajyaagantzinkari jinatzi. ³Ikowapirotaki irirori jiñiiri Jesús. Iro kantacha tii okantzi tima ojyiki atziri otzikakiriri, ikaaporityakitziini iijatzi. ⁴Ipoña jiiwatanaki Zaqueo, atiitapaaki inchatoki inkini iñiiri Jesús, tima ari inkinapaakiri.^x ⁵Ikanta jariitapaaka jatiitaki, jaminapaaki jinoki, jiñaapaakiri, ikantziri: “Zaqueo, payiitanaki thaankiini, tima ari noshiritawo nomayimotimi pipankoki”. ⁶Thaankipiroini jayiitanaki Zaqueo. Kimoshiri jaanakiri ipankoki. ⁷Ikanta jiñaitakiri, ñaawaitanaki atziriiti ikantzi: “¿Iitama ityaapankotantariri Jesús kaaripiroshiritatsiri?” ⁸Ari ikantaki Zaqueo: “Pinkatharí, kantatsi nompiri ashironkainkari kajyitani najyaagawo. Tzimatsirika iita namatawitakiri nokoshitziri, ari noipiyainiri onkaati 4 nayitakiriri”. ⁹Ikantanaki Jesús: “Iroñaaka piñiiri pawisakoshiritai. Tima pimatanairo pikimitakotanaari Abrahamirinkaitipirori. ¹⁰Tima iro ipokantakari Itomi Atziri jaminaminayitairi ikaatzi piyaashiwitainchari jowawisaakoshiriyitairi”.

Jojyakaawintaitziri 10 kiriiki

¹¹Irojatzi ikimisantaiyakini atziriiti ikinkithatakotakiri Jesús. Ipoña jojyakaawintanakiniri, tima iñaajaantaki atziriiti koñaawoini impinkathariwintantai Pawa, tima jiñaakiro irootantsi jariitzimataiyaani Jerusalén-ki. ¹²Ikantanaki: “Tzimatsi apaani jiwari jiyaataki pashiniki nampitsi, impinkatharitakaitiri, impoña impiyi. ¹³Japatotanakiri 10 jompiratani, ipanakiri 10 kiriiki, ikantayitanakiri: ‘Pantawaitakairi kiriiki nopanakimiri, irojatzi nompilyantapaatyaari.’^y ¹⁴Iro kantacha tzimatsi kaari kowirini impinkathariwintanti. Jotyaaantaitaki kantatsini: ‘Tii nokowaiyini impinkathariti’. ¹⁵Ikanta ipiya, aritaki ipinkatharitakaitakiri. Japatotapairi jompiratani ipayitanakiri kiriiki, ikowi iñiiri tsika ikanta jantawaitakaakiri iiriikiti. ¹⁶Jitapaakawo ipokaki apaani, ikantapaaki: ‘Pinkatharí, nojyiñaakiri piiriikiti, nagai pashini ikaatzi 10’. ¹⁷Ikantanaki

^x 19.4 Kantakotachari jaka inchatu, irootaki jiitaitziri pashiniki nampitsi sicómoro.

^y 19.13 Ikantakoitziri jaka kiriiki, iri jiitaitziri pairani “mina”. Iñaantaityaari iraayiitiri mina, ontzimatyii jantawintaitiri inkaati mawa kashiri.

irirori: ‘Kamiithataki nompiratani, kapichi pityaaryootaki, aritaki piñaakiro pijiwawintiro onkaati 10 nampitsi’. ¹⁸ Ari ipokapaaki pashini jompiratani, ikantapaaki: ‘Pinkathari, nojyiñaakiri piiriikiti, nagai pashini ikaatzi 5’. ¹⁹ Iijatzi ikantanakiri irirori: ‘Ari pinkimityaari iiroka, ari piñaaki pijiwawinti onkaati 5 nampitsi’. ²⁰ Ipokapaaki pashini, ikantapaaki: ‘Pinkathari, jirika piiriikiti kamiitha noponatakimiri. ²¹ Tima antawoiti nothaawantakimi imapirotatziimi pimashirinkatzi, tii piñaakonita pojyiñaantariri piiriikiti’. ²² Ikantanaki irirori: ‘Kaaripirori nompiratani pinatzi. Iiroka apishityaawoni okaatzi pikantakinari. Piyowitaka owanaa nomashirinkatzi, tii noñaakonita nojyiñaantariri noiriikiti. ²³ Piñaawita iiro pimatziro iiroka, paminimi iitya antawaitakairinimi noiriikiti, ari ijiyikiniintakimi iroñaaka, iri pimpawainarimi nopiyaa’. ²⁴ Ari ikantziri atziri piyotainchari: ‘Payiri kiriiki, pimpiri ojyiñaakiriri ikaatzi 10’. ²⁵ Ikantaiyanakini atziri: ‘Pinkathari, ¿itama impantaityaariri, tima tzimaki irirori 10 kiriiki pipakiriri inkaanki?’ ²⁶ Iikiro ikantatzi ashitariri iiriikiti: ‘Iitarika otzimimotakiri, ari ontzimimotakiri oiyiki. Iriima kaari otzimimotzi, iikiro jiyaatatyi iniiro iiro otzimimopiroyitairi’. ²⁷ Ikantaki iijatzi: ‘Pamakiri ikaatzi kisaniiintanari kaari kowatsini nompinkathariwintiri, nokowi noñiiri powamairi’ ”.

Ariitaa Jesús Jerusalén-ki

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

²⁸ Ithonkanakiro ikantakiri Jesús, iiwatanaki jiyaatiro Jerusalén-ki. ²⁹ Ikanta jariitzimatata nampitsiki Betfagé otsipatakawo Betania omontinampitakawo otzishi Olivo. Ari jotyaantakiri Jesús apiti jiyotaani. ³⁰ Ikantakiri: “Piyaati nampitsiki amontitakari. Ari piñiiri iwonkiri burro inthatakotya, tikira ityaakaitariita. Pintharyaakotiri, pamakinari jaka. ³¹ Aririka josampiitawakimi: ‘¿Pinkantirika pithataryaakotantariri burro?’ Pinkantanakiri iiroka: ‘Ikowatziiri Pinkathari’ ”. ³² Jataiyanakini jotyaantaitakiri, jiñaakiro okaatzi ikantaitakiriri. ³³ Ithataryaakotapaakiri burro. Josampitakiri ashitariri, ikantziri: “¿Pinkantirika pithataryaakotantariri?” ³⁴ Ikantanaki irirori: “Ikowatziiri Pinkathari”. ³⁵ Irojatzji jamantakanariri. Jowankitaitakiniri manthakintsi imitzikaaki, ityaakotanakari Jesús jirika burro. ³⁶ Ikanta janiitakaanakiri Jesús burro, joomaankashiitanakiri manthakintsi aatsiki tsika inkinanaki. ³⁷ Ikanta jiyotaapiintakiri Jesús, oirinkimatata otzishiki Olivo, ikaimaiyini ithaamintawintanakari Pawa, tima inaaayitapiintakiro itasonkawintantaki Jesús. ³⁸ Ikantaiyini:

¡Aatsikitataiki awinkathariti! Tasonkawintaari jinatzi, tima
Pinkathari jiiitaitziri otyaantakiriri.
¡Isaikakaayitairi kamiitha nampitawori inkitiki!

¡Iro kamiithatataitatsi otzimimotziri jowaniinkawo Pawa nampitawori ojinokitajaantzi inkiti!

³⁹Ikanta Fariseo saikayitaintsiri ijatzi janta, ikantakiri Jesús: “Yotaantanirí, pinkijyiri piyotaani”. ⁴⁰Jakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka nomairyaakiri ikaatzi kaimayitaintsiri, kimitaka ari onkaimanakimi mapiroori”.

⁴¹Ipoña jariitzimatapaaka Jesús Jerusalén-ki, jiraakotapaakawo jiñaapaakiro. ⁴²Ikantzi: “¡Owa onkamiithatimi pinkimathataajaitawakiro iroñaaka, iroora kitiiyjiri piñaantaiyaawori pisaiki kamiitha! Iro kantzimaitacha iiro okantzi tima tzimatsi ikantakagaitakimi kimiwaitaka pisoryaakitatyimi. ⁴³Tima irootaintsi impoki kisanintzimiri, jiwitsikashitapaakimi japirotantimiri. Inthonka jotzikapaakimi iwiyaara potanto, iiro piñiuro tsika pinkini pishiya. ⁴⁴Ari impookakoitakimi, jashiryaitimi maawoni. Iro jiñaitairo mapipaini okaatzi piwiryaaayitachari iroñaaka, okantakaantziro tii piyotawakiri pokashitakimiri”.

Jomishitowiri Jesús pimantayitatsiri tasorintsipankoki

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵Ipoña ityaapaaki Jesús tasorintsipankoki, jomishitowapaakiri pimantayitatsiri ijatzi ikaatzi amanantayitatsiri. ⁴⁶Ikantayitzi: “Pairani josankinaitakiro kantatsiri: ‘Nopanko inatzi jiroka, ari jamanapiintaitinari’. Iro kantzimaitachari iiroka pamatawitantapiintaki janta pipimantayitzi, pikimitakaantakiro koshintzipanko”. ⁴⁷Ari ikantapiintatya Jesús jiyotaantzi kitiiyjiriki tasorintsipankoki. Iro kantacha ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti ipoña Antaripiroriiti, jaminaminatanakiro tsika inkinakairi intsitokakaantiri. ⁴⁸Tii okantzimaita iñiuro tsika inkinakairo, tima owakimpita ikantaiyakani atziriiti ikimisantziri Jesús.

Ishintsinka Jesús

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

20 ¹Ikanta Jesús jiyotaayitakiri atziri tasorintsipankoki, ikinkithatakairi Kamiithari Ñaantsi. Irojatzii ipokantapaakari ijiwari Ompiratasorintsitaari, itsipatakari Yotzinkariiti, ipokaki Antaripiroriiti ijatzi. ²Josampitapaakiri Jesús, ikantziri: “Pinkantina, ¿iitama otyaantakimiri poñaagantiro pishintsinka?” ³Ipoña jakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsi ijatzi nosampitimiri naaka, ontzimatyii pakina. ⁴Tima jowiinkaantantaki Juan-ni, ¿iitama otyaantakiriri? ¿Pawama? ¿Iriima otyaantakiri atziri?” ⁵Ari ikantawakaiyanakani irirori: “Aririka ankantakiri Pawa otyaantakiriri, ari inkantanakai: ‘¿Iitama kaari pikimisantantari?’ ⁶Irooma ankantiri: ‘Atzirimachiini otyaantakiri’, ari

impichaitakai. Tima maawoni atziriiti ikantaiyini Kamantantaniri jinatz Juan-ni”. 7Irojatz ikantantaiyakani: “Tii niyotzi iita otyaantakiriri”. 8Ari ikantsitanakari Jesús irirori: “Iijatz naaka, iiro nokamantzimiro iita otyaantakinari”.

Kaaripiroshiriri antawairintzi

(Mt. 21.33-34; Mr. 12.1-11)

9Ipoña Jesús joyyakaawintanakiniri atziriiti, ikantzi: “Tzimatsi apaani pankitzirori chochokimashi. Ipoña jaminaki iitya aminironi iwankirimashi, jataki irirori intaina, osamani isaikaki. 10Ipoñaashitaka jotyaaantai jompiratani jagaatimi okithoki iwankiri. Ikanta jiñaawakiri antawairintzi, ipajawaitawakiri, joipiyairi tikaatsi jaanai. 11Jotyaaantaki pashini. Ari ikimitaakiri, ikisawaitawakiri, itsitokawaitakiri, joipiyairi iijatz tikaatsi jaanai. 12Ipoña jotyaaantaki mawatanaintsiri jompiratani. Ari ikimitaitakiri iijatz, jantawaitawakiri, joipiyakiri. 13Ikantzi ashitawori iwankirimashi: ‘¿Tsiaktya nonkanyaaka? Iriirika notyaantaki nitakotani notomi naaka, ari impinkathatakiri?’. 14Ikanta antawairintzi jiñaawakiri itomi ipokaki, ikantawakaiyani: ‘Jirika ipokaki ashitaiyaawoni paata pankirintsimashi. Thami owamairi, ayiroota aaka’. 15Jaawakiri, jaanakiri othapiki pankirintsimashi, itsitokakiri. ¿Litama jantiri ashitawori pankirintsimashi? 16Tima ipokanaki irirori, intsitokakiri maawoni aamaakowintawori jowani, jaminai pashini atziri”. Ikanta jirikaiti ikaatz kimakirori ikantakiri Jesús, ikantaiyanakini: “¡Onkamintha iiro imata!” 17Ipoña Jesús ikimpoyaanakiri atziriiti, ikantanakiri: “¿Litama okantziri osankinatainchari?”

Imanintawitakawo mapi witsikirori pankotsi,
Iro kantzimaitacha jowatzikaitairo mapi pankotsinampiki,
ikimitakagaitaawo iroorikami tzinkamitsi”.

18Jiroka okantakota mapi: Intzimirika paryaatsini osaiki iroori, ari jiñaakiro intankawaiti. Iriima inkaati awitsinagairi, ari jiñaakiro ompichiiri.

Ikinkithatakota kiriiki impayiitiriri pinkathari

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19Ari ikowawitaka jijwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti jaakaantirimi Jesús, tima jiyotaki iriitaki ikinkithatakotzi. Tiimaita okantzi, owanaa ithaawantakari atziri piyotainchari. 20Ipoña jotyaaantaitaki amawinawairintzi, inkimitapaatyaari atziri kamiithashiriri, ikowaiyawitani inkompitakaiyaarimi Jesús, inthawitakotzimaityaari pinkathariki. 21Ikanta jariitaiyakani, ikantapaakiri Jesús: “Yotaantanirí, okaatz piñaanitari iiroka iroopirori inatzi, kaari inintakaantashitari atziri. Piyotaantziro iiroka tyaaryoopiroini jinintakaantziri Pawa. 22 ¿Okamiithatzima ampiri

kiriiki ikowakotantziri Pinkathari César?”²³ Iro kantzimaitacha Jesús jiyotawaki ikowatzi jamatawitiri osampitakiriri, ikantanakiri irirori: “¿Iitama piñaantashiwaitantanari? ²⁴Incha poñaayinari kiriiki. ¿Iitama ashitawori ipoo oiyakaawintainchari? ¿Iitama ashitawori iwairo iijatzi?” Ikantaiyini: “Jashi César”.²⁵ Iikiro ikantatzi Jesús: “Tima iri César ashitari, pantantyaanari ikowakaimiri. Irooma jashitari Pawa, pantantyaanari ikowakaayizimiri irirori”.²⁶ Tii ikitsirinkiri inkompitakaiyaari, iyokitzi ikanta ikimakiri, tikaatsi inkantanaki.

Josampitakowintaitziro aririka jañagai kamayitatsiri

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷Ipoña ipokaiyakini Saduceo jñiiri Jesús. Iriitaki Saduceo kantayitatsiri iiro jañagai kamayitaintsiri. Josampitapaakiri Jesús,²⁸ ikantapaakiri: “Yotaantanirí, josankinataki pairani Moisés-ni, kantatsiri: ‘Aririka inkami shirampari, jookawintanairo iina. Iiorika jowaiyantakairo, okamiithatzi jagairo iririntzi iinantaiyaawo irirori. Aririka owaiyantai tsinani, kimiwaitaka iriirikami ashityaarini oimi kamaintsiri’.²⁹ Thami oiyakaawintawakiro: Tzimatsi 7 shirampari, iririntzi jinayitatzí. Itawori itzimi jaawitaka iina, tikira osamanitzi, kamaki, tii jowaiyantakairo iina. ³⁰Ipoña jaawitawo pashini iririntzi apititatsiri itzimi. Ari ikimitsitakari irirori, kamaki, tii jowaiyantakairo. ³¹Ipoñaawitapaaka mawatanaintsiri itzimi, iijatzi ikimitakari irirori. Ari ikantakari maawoni ikaataiyakini 7 iririntzi. Tikaatsi apaani owaiyantakaironi tsinani. ³²Okanta osamanitaki kamai iijatzi iroori. ³³Aririkami jañaayitaimi paata ikamayitaki, ¿iitama oimiprotari tsinani? Tima ari ikaatzi 7 iinantawitakawo”.

³⁴Ari jakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Apa jaayitzi iina atziríiti añayitzi iroñaaka jaka, jaakaawakaayitawo iina iijatzi. ³⁵Iriima inkaati kitsirinkaironi jañaayitai paata ikamawitaka, iiro jaayitai iina, iiro jaakaawakaayitaa iina iijatzi. ³⁶Tima iiro jññaapairo inkaamanitapai janta, inkimitapaiyaari maninkariiti, tima itomi Pawa jinayitatzí jañaayitai. ³⁷Irooma ikantakota jañaayitai kamayitaintsiri, ¿tiima piñaantatziro josankinari Moisés-ni tsika ikanta Pawa jññaanatantakariri oota kitochiimaishi? Ikantakiri:

Moisés, Naaka Pawa, ipinkathatziri Abraham, Isaac, iijatzi Jacob.

³⁸Ari ayotziri, añayitatsi irirori, tima tij jimatziro kaminkari impinkathatiri Pawa, apa ipinkathatziri añayitatsini. ¿Ñakiro? Tima ikaatzi kamayiwitachari, irojatzí jañiimotziri Pawa”.³⁹ Ari ikantanaki Yotzinkari: “Yotaantanirí, ari pimatajaantakiro”.⁴⁰ Tikaatsi kowanaatsini josampitanairi.

¿Iita charinitariri Cristo?

(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹Ipoña josampitantaki Jesús, ikantzi: “¿Iitama ikantantaitari, ‘jirika Cristo-tatsini icharini jinatyí David-ni?’ ⁴²Aña iri David-ni osankinatakiro kantatsiri:

Jiñaawaitaki Pinkathari, ikantawairi Nowinkathariti, ikantziri:
 Pisaikapai nakopiroriki, ampinkathariwintanti,
⁴³ Irojatzí paata nowasankitaantaiyaariri ikaatzi kisaniintayitakimiri,
 Ari paatzikairi pinkimitakaantairi pimakoryaakiiminto.
⁴⁴ Ñaakiro, ikantsitaita David-ni irirori: ‘Nowinkathariti jinatzí
 Cristo’. ¿Tsikama inkini incharinityaari?’

Ikinkithatakoitziri Yotzinkariiti

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ maawoni atziriiti ikimiyakirini Jesús ikantakiri jiyotaani:
⁴⁶ “Paamaiyaari Yotzinkariiti. Owanaa jinintziro jowaniinkapirowaitya,
 inkantakaapirowaityaawo iithaarithanthanaa. Ikowi pinkatha
 jiwithatapiintaityaari aririka jiñaitiri. Aririka jiyaati pankotsiki
 japatotapiintaita, ikowapiintziro josatitya niyankiniki. Ari ikimitari
 aririka jowaiyaani iyyininka, ikowapiintzi josatitya. ⁴⁷ Jathaagayitawo
 iijatzí kamatsiri oimi jaapithayitziro opanko. Iro josamaninkantawori
 jamanayitapiinta iiro jiyotantaitari. Iro kantzimaitacha oiyikira jowasank
 itaayitairi”.

Ashironkainkawo tsinani

(Mr. 12.41-44)

21 ¹ Ari jaminaminthatziri Jesús ajyaagantzinkari jotiyitziri
 iiriikiti jotiyitapiintziri. ² Opoña opokapaaki tsinani kamatsiri
 oimi ashironkainkawo inatzi, otitapaaki iroori apipintyakiini kiriiki.
³ Ikantzi Jesús: “Imapiro anaantaki jiroka tsinani, anaakiri ikaatzi
 otiwitainchari. ⁴ Tima ikaatzi otiwitainchari oiyiki ikajyaakaawitariri
 Pawa, jotitashitakari tzimagaantatsiri iiriikiti. Irooma jiroka kamatsiri
 oimi, apintziryakiri otitakiri oiriikiti amanantantyaarimi owanawo”.

Ikinkithatakotziro Jesús ompooki tesorintsipanko

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ Tzimatsi kantayitaintsiri: “Kamiitha inatzi mapi jiwitsikantaitawori
 tesorintsipanko, owaniinka okanta”. Ipoña ikantanaki Jesús: ⁶ “Okaatzi
 piñiiri witsikayitainchari, irootaintsi japiroitiro impookaitiro, iiro
 iñagaitairo piwiryaawitainchari mapi”.

Jiñaitiri aririka onthonkimataiya

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷ Ipoña josampitaitanakiri, ikantaitziri: “Yotaanarí, ¿tsikapaitima
 omatya pikantakiri? Aririka imonkaatzimatatya, ¿tsika onkantyaaka
 jiyotantaityaari?” ⁸ Ari jakanaki Jesús ikantzi: “Paamaakowintya
 jamatawiitzimikari. Tima oiyiki kowatsini jamatawitimi paata,

impairyaapaakiro nowairo, inkanti: ‘Irootaintsi imonkaatzimatya, Naakataki Cristo’. Iiro poyaatzi. ⁹Ari pinkimakotakiro owayiritaantsi, maamanitawakaantsi, paamaiya omapokimikari, tima ontzimatyii imonkaayitya jiroka, iro kantacha iikiro iyaatatyi.

¹⁰Jantaminthatawakaitya maawoni nampitsiki inkaati joty aantayitiri pinkathariyatsiri. ¹¹Jiñaitiro oiyiki ontziñaayitya kipatsi, intajyaaniintayiti, imantsiyayiti. Jiñaiti iijatz ioyiki inthaawantaityaari, jiñaiti inkitiki kaari jiñaitapiintzi. ¹²Iro itanatyawoni jaakaantawaitanakimi atziri, jimaamaniwaitanakimi. Ompoña impajatakaantawaitimi japatotapiintaita, jomontyaakaantawaitimi. Jaayitanakimi isaikayitzi pinkatharintsipirori okantakaantziro pipairyaana pikimisantaana. ¹³Iro imayitanyaaari jiroka onkanya pinkinkithatakotantyaanari janta. ¹⁴Ontzimatyii pawintaina naaka, iiro pipimirintsiwaitashitawo oitya pinkantapaakiriri. ¹⁵Tima naaka yotakaimironi, ari onkanya iiro piñaantawo impiyatimi onkaati pinkantiriri. ¹⁶Ari piñaaki jaakaantimi piwaapati, jaakaantimi pirintzi, jaakaantimi pijininkathori iijatz. Tzimayitatsi jowamaakaantaiti. ¹⁷Oiyiki piñiuro inkisaniintaitimi okantakaantziro pipairyagaana pikimisantaana. ¹⁸Iro kantzimaitacha iiro opiyagaanta piishi. ¹⁹Aririka pamawitiro, iro piñaantaiyaawori pawisakoshiriyitai.

²⁰Aririka piñaaki jotzikapaakiro owayiriiti Jerusalén, ari piyoti monkaatapaaka japiroitantyaawori. ²¹Inkaati nampitaiyaawoni paata Judea-ki, ontzimatyii ishiyayitai otzishiki. Inkaati saikatsini nampitsiki, ari impoñiia ishiyanaki. Inkaati saikatsini jowaniki, iiro ipiyapanaata ipankoki. ²²Tima ipiyakowintaitatyaari jirikaiti, ari imonkaayityaari okaatz i josankinayitakiri pairani. ²³¡Inkantamachiitiro paata onkaati motyaayitatsini, iijatz onkaati tzimayitatsini iintsiti iinuro ithoyitzi! Tima antawo onkanya jashironkaitya aririka jowasankitaayitairi. ²⁴Japiroiyitairimi Jerusalén-jatz. Jompiratani jowayitairi atziri poñaayitachari pashiniki nampitsi. Iri oipatsitakirori nampitsi Jerusalén kaari ajyininkata, irojatzi imonkaatantaiyaari okaatz i kowakaakiriri Pawa jirikaiti”.

Impiyantaiyaari Itomi Atziri
(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵“Ari jiñaitaki paata kaari jiñaitapiintzi inkitiki, impashiniyitai ooryaatsiri, kashiri, iijatz impokiro. Ari onkimityaari kipatsiki, antawoiti jashironkaayitaiya atziriiti, iiro jiyotai oitya jantayitairi onkantakaantiro oyamininka otamaryaaani inkaari. ²⁶Ari owamaimatakiri ithaawanka atziriiti inkinkishiritakotiro onkaati awisatsini jaka kipatsiki. Ari jimatsitayawo iijatz inkitiwiri otzimimoyitzi ishintsinka, oiyiki inkantakantanatya. ²⁷Aripaiti impokai Itomi Atziri, inkinapai minkoriki,

jiñaitawairo ishintsinka, iijatzi jowaniinkawo. ²⁸ Aririka piñaayitakiro itanatyaaawoni kantayitachani, tzinaapanka pinkantya pamini jinoki tima irootaintsi jowawisaakoyiitaimi”.

²⁹ Ipoña jojyakaawintanakiniri, ikantzi: “Pinkinkishiritakotiro tsika okanta piñaayitapiintziro inchatopaini.” ³⁰ Aririka piñaakiro iirishiyitzi, piyotzi irootaintsi osarintsitai. ³¹ Iro piyotiri iirokaiti, aririka piñaayitakiro nokamantayitakimiri, irootaintsira impinkathariwintantai Pawa. ³² Imapiro nokantzi, iiro ikamita jirika ajyininkapaini, irojatzzi jiñaantatyaawori nokamantayitakimiri. ³³ Iiro okantaitatyaani piñiuro inkiti iijatzi kipatsi, irooma okaatzi noñaaniyitakari imapiroitaatyaani iroori.

³⁴ Aamaakowinta pinkantaiya iirokaiti, iiro otyiimi piyaaripironka, ayimawaitimi iijatzi pishinkitya, onkantzimowaiyitimi. Ñaa jomapokaitzimikari. ³⁵ Inkimitaityaawo iwirintsi. Ari jiwitaiyaari ikaatzi saikayitatsiri kipatsiki. ³⁶ Paamaiya, aakowinta pinkantya pamaña, pinkanti: ‘Pookaakowintina iiro nokimaatsitantawo kinkithatakotainchari. Piwitsikashiritakaayitaina nontonkiyotantawaiyaariri Itomi Atziri’ ”.

³⁷ Tima kitijiyiriki jiyotaantzi Jesús tasorintsipankoki. Irooma tsiniri, jiyaatzi otzishiki Olivo, ari jimayiri. ³⁸ Ananinkayitaki ojyiki atziri ikimisantziri Jesús jiyotaantzi tasorintsipankoki.

Ikamantawakaita jaakaantaitiri Jesús

(Mt. 26.1-5, 14-15; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

22 ¹ Irootaatsi joimoshirinkaitairo jowantapiintaitawori tantaponka jiiitaitziro kitijiyiri Anankoryaantsi. ² Ari ikamantawakaari ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotzinkariiti, ikantawakaiyani: “Thami owamaakaantiri Jesús”. Iro kantzimaitacha antawoiti ithaawantayitakari atziriiti.

³ Ikanta Judas jiiitaitziri iijatzi Iscariote ikaawitapiintari 12 jiyotaani Jesús, ikamaarishiritakaanakiri Satanás. ⁴ Jiyaatashitakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari, iijatzi ijiwari aamaakowintawori tasorintsipanko, ikinkithawaitakaakiri tsikapaiti jaakaantiri Jesús. ⁵ Antawoiti ikimoshiritaiyanakini jiwari, ikamantawakaiyakani impiri kiriiki. ⁶ Aripaiti jaminaminatanakiro Judas tsikapaiti jaakaantiri, iiro jiyotzimaita atziriiti.

Iwiyaantawori jowakaanaari jiyotaani

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

⁷ Ari imonkaatapaakari kitijiyiri jowantapiintaitawori tantaponka, jowamaapiintaitziri iijatzi ojyia jowaitari kitijiyiriki Anankoryaantsi.

^z **21.29** Iro ikantaitziri jaka piñaayitapiintziro inchatopaini, pankirintsi higuera jyookatsiri pashiniki nampitsi.

⁸ Ipoña Jesús jotyaaantakiri Pedro itsipatanakari Juan, ikantakiri: “Piyaati ponkotsitakaanti oyaari kitijiyiri Anankoryaantsiki”. ⁹ Ikantaiyini irirori: “¿Tsika janta pikowika nonkotsitakaanti?” ¹⁰ Ikantzi Jesús: “Aririka pariitzimatatya nampitsiki, ari pintonkiyotyaari atziri aakotzirori ijiñaati kowityaanikiki. Poyaatzishitanakiri irojatzi pankotsiki tsika intyaapaaki. ¹¹ Tsikarika intyaapaaki, pinkantiri ashitawori ipanko: ‘Ikowi jiyoti yotaanari tsika janta jowakaiyaari jiyotaani, joimoshirinkiro kitijiyiri Anankoryaantsi’. ¹² Ari joñaaganakimiro jinoki ipanko, antawo okantaka jiwitsikaitakiro inkini jowaitya. Ari ponkotsitakaantiri janta”. ¹³ Jatayakini jiyotaani, jiñaakiro okaatzi ikantakiriri, ari jonkotsitakaantakiri joyaari.

¹⁴ Okanta imonkaataka jowantyaari, saikapaaki Jesús itsipatakari jiyotaani. ¹⁵ Ipoña ikantakiri: “Tima irootaintsi noñiiri inkimaatsitakaitina, antawoiti nokimoshiritzi owaiyani iroñaaka kitijiyiri Anankoryaantsiki. ¹⁶ Tima iiro nowitaawo jiroka, irojatzi paata imonkaatantaiyaari impinkathariwintantai Pawa, aripaiti napiitapairo”. ¹⁷ Ipoña jaakotakiro jimiriitari, ipaasonkiwintakiro, ipakotakiri jiyotaani, ikantakiri: “Pirio jiroka, pantitaiyaawo pikaataiyini. ¹⁸ Tima iiro niritawo naaka, irojatzi paata aririka imonkaataiya impinkathariwintantai Pawa”. ¹⁹ Ipoña jaanakiro tanta, ipaasonkiwintakiro, ipityaakiro, ipayitakiri jiyotaani, ikantziri: “Poyaawo, nowatha inatzi, tima iro kamawintimini. Irootaki pinkinkishiritapiintantinani”. ²⁰ Ari ithonkakiro jowaiyani, jaakotakiro jimiriitari, ikantzi: “Niraani inatzi, irootaki shitowatsini onkantya jawisakotantaiyaari ojyiki atziri. Irootaki oñaagantaironi owakiraari ankajyaakaawakaiyaari. ²¹ Imapiro nokantzi: Pikaataiyakini patyootana, tzimatsi apaani pithokashitinani jaakaantina. ²² Tima imapiro impiyakotya Itomi Atziri, ari matzimaitaka ikowaitakiri pairani. Iro kantacha. ¡Inkantamachiitiri aakaantirini!” ²³ Ipoña jiñaanatawakaiyanakani jiyotaani, ikantzi: “¿Litakama matironi?”

Iita ñaapirotachani

²⁴ Ipoña jiñaanatawakaiyakani jiyotaani, ikantzi: “¿Litama ñaapirotachani paata?” ²⁵ Ipoña ikantanaki Jesús: “Piyotaiyini iiroka tsika ikanta pinkatharitatsiri jaka, jompiratanta. Tima ñaapiro ikanta ipashitantayita ikojyika jompiratantantyaari. ²⁶ Iiro pimatziro iirokaiti aririka piñaapiroyitya iroñaaka, aña pinkimitakotyaari iwiyaantawori itzimi. Aririka pijiwatakaanti, pinkimitakotyaari ompirataari. ²⁷ ¿Litama ñaapirotachari? ¿Tiima iriitaki ñaapirotacha kimitariri oyaawintachari jantawaitaitiniri? Irooma naaka nokimitakaanta pantawaitakaanimi powina.

²⁸ Irooma iirokaiti tsipatapiintakinari, noñaayitzirowa okaatzi pomirintsitzimoyitakinari. ²⁹ Irootaki noshinitantzimirori

pimpinkathariwintanti, ikimitaakinawo Ashitanari naaka ishinitakinawo. ³⁰Ari piñiuro ankaati owaiya, arawaitai tsika nompinkatharitai. Ari pinkimitaiyaari pinkathari isaikantawo owaniinkakitachari isaikaminto, pimpinkathariwintairi maawoni incharinintayityaari Israel, kaatatsiri 12 jinashiyitawo”.

Ikinkithatakotziro Jesús jookawintanti Pedro

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹Ipoña Jesús ikantanakiri jiyotaani: “Simón, ikamitantakimi Satanás jiñaantashiritimi, inkimitakaantimi jotikakityiimimi.”^a ³²Iro kantzimaitacha oiyiki namanakowintakimi iiro powajyaantantawo pikimisantanai. Tima aririka pimpiyashiritapaaki, irokataki aawiyashiritakaapaakirini pijiyininka”. ³³Ari jakanaki Simón ikantanaki: “Aña ayimatakina Pinkatharí ankaati jomontyaiti, aritaki ankaati iijatzi jowamagaitai”. ³⁴Ipoña japiitanakiro Jesús ikantziri: “Pedro, nonkantimi, iroñaaka tsiniri, tikiraata jiñiita tyoopi, mawajatzi papiitiro pinkantaki: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”.

Thaatintsi ipoña osataamintotsi

³⁵Ipoña josampitanakiri Jesús ikaatzi jiyotaani, ikantziri: “Chapinki notyaantantzimiri tii paanaki pithaati, tii paanaki pi-zapato-ti. ¿Oitama kowityiimotakimiri?” Ikantaityini irirori: “Tikaatsitya”. ³⁶Ipoña ikantziri iijatzi: “Kamiithatatsi iroñaaka payiro pithaati. Iriima kaari tzimatsini josataaminto, impimantiro iithaari, jamanantantyaari. ³⁷Tima imapiro imonkaatya okaatzi josankinatakoitakinari pairani, kantatsiri:

Ari intsipataitakiri kaariproshiriri.

Iiro okantashita jiroka, ontzimatyii imonkaatya”. ³⁸Ikaimaiyanakini jiyotaani: “Pinkatharí, tzimatsi jaka apiti osataamintotsi”. Ikantzi Jesús: “Aritapaaki”.

Jamana Jesús Getsemaní-ki

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹Ipoña ikinanai Jesús otzishiki Olivo ikimitapiintziro, ari itsipatakari jiyotaaniiti. ⁴⁰Ikanta jariitaiyakani janta, ikantapaakiri jiyotaani: “Pamanaiyaani iiroka jaka inkimpoyaawintantaitimiri otzimikari inkinakaashitakaitimiri”. ⁴¹Ari jawisaniintanaka irirori. Otzirowapaaka kipatsiki, amanapaaka.^b ⁴²Ikantzi jamana: “Ashitanarí, iroorika

^a 22.31 Ikantakoitziri jaka jotikakityiimimi, ari ikimitaitzirori trigo-pani jotikakiitziro. Tima aririka jotikakiitakiro, iyoshiitanatya opintakiiriki kaari ompantyaawoni. Irootaki joyyakaawintaitantariri jiyotaaniiti ikimitakotawo jotikakiitziro trigo-pani. Tima ari jiñaitziri tii jimatziro inkamiithashiriti. ^b 22.41 Kantakotachari jaka jawisaniintanaka, tima jawisanaki kapichi Jesús, tii osamani jiyaati, okimiwaitakawo iwiyaa osanthatziiranki aririkami jookaitiro mapí.

pikowakaanari, paawiyakainawo pookakaawintinarimi nonkimaatsityaari. Iro pantanawo nokowawitari naaka, aña iro pantiri okaatzi pikowakaakinari iiroka”.⁴³ Ari jomapokapaaka maninkari poñaachari inkitiki, ishintsishiritakaapaakiri.⁴⁴ Tima antawoiti okantzimoshiritanakari, jamanapirotanaka. Iro oshitowantanakari imajawinka okimiwaitanakawo iraantsi opitinkapaaka kipatsiki.⁴⁵ Ikanta jamanaka, piyapaaka, jiñaapaatziiri jiyotaani jimagaiyini okantakaawo jowashiritaiyani.⁴⁶ Ikantapaakiri: “¿Jitama pimaantari? Pinkakitaiyini, pamaña iiroka inkimpoyaawintantaitimini oztimikari inkinakaashitakaitimiri”.

Jagaitakiri Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Jiñaawaiminthaitzi Jesús, jiñaashitakari pokaiyaintsiri. Iri iiwatapaintsiri Judas ikaawitapiintari 12 jiyotaani. Jontsitokapaakari Jesús inthopootiri.⁴⁸ Ipoña Jesús ikantawakiri: “Judas, ¿Arima pipithokashitari Itomi Atziri pithopootapaakiri?”⁴⁹ Ikanta jiñaawakiro ikaatzi itsipatakari Jesús, ikantanakiri: “Pinkathari, thami ampiyatantyaari osataaminto”.⁵⁰ Akotanaki, itotsitakiri ikimpita saikatsiri jakopiroki jompiratani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari.⁵¹ Ari ikantzi Jesús: “Aritapaaki, iiro pimaamanitziri”. Ipampitsitairi ikimpita, ishitakotanai itowitakari.⁵² Ipoña Jesús ikantanakiri ikaatzi pokashitakiriri, ijiwari Ompiratasorintsitaari, aamaakowintawori tasorintsipanko, Antaripiroriiti, ikantziri: “¿Naakama koshintzi pamashitantanari posataaminto, pipajaminto?”⁵³ ¿Tiima piñaawitapiintana tasorintsipankoki niyotaantzi? ¿Kaarima paantana janta? Aritaki onkantya, tima aripaiti jimatakaimiro iroñaaka tsiniriwiri kaari pantzi pairani”.

Ikantzi Pedro: “Tii noñiiri Jesús”

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ikanta joojoitanakiri Jesús, jagaitanakiri isaiki ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari. Impoitatsi Pedro irirori joyaatakowintziri jantyaatsikiini Jesús.⁵⁵ Ipoña jowaampataitaki paampari pankotsinampiki, jakitsitaiyani. Ari isaikitapaaka iijatzzi Pedro jakitsita.⁵⁶ Okanta tsinani ompirataawo, oñaapaakiri Pedro isaiki jakitsita. Okimpoyaapaakiri, ari okantzi: “¿Tiima irijatzzi jirika itsipatapiintakari Jesús?”⁵⁷ Ikantanaki Pedro irirori: “Tii noñiiri”.⁵⁸ Okanta osamaniityaaki, ikinapai pashini, ikantapairi Pedro: “¿Tiima iijatzzi iiroka ari pikaatzzi Jesús?” Ikantanai Pedro: “Tii naaka”.⁵⁹ Iro osamani iijatzzi, tzimatsi pashini kantapaakiriri Pedro: “Imapirotya iirokatakiki tsipatariri Jesús chapinki, tima Galilea-jatzzi pinatzzi”.⁶⁰ Ipoña ikantanai Pedro: “Tii niyotziri pikantanari”. Aripaiti jiñaanaki tyoopi.⁶¹ Ari ipithokapainta

Jesús, jaminapaintziri Pedro. Irojatzí ikinkishiritantanakari Pedro ikantakiranki: “Tikira jiñiita tyoopi, mawajatzí pinkanti: ‘Tii noñiiri Jesús’ ”. ⁶²Shitowanaki jikokiroki, antawoiti jiraawaitanaka.

Ipajawaitaitziri Jesús
(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³Ikanta jirikaiti ikaatzi aamaakowintakotariri Jesús, ishironthamintawaitakari, ipoña ipajawaitziri. ⁶⁴Jotzimikapootakiri, jompojapooawaitzimaitari, ikantziri: “¿Tiima Kamantantaniri pinatzi, incha piyoti iita ompojapootakimiri?” ⁶⁵Tzimatsi oiyiki oita ikantawaitziriri kaaripirori ñaantsi.

Japatowintaitari Jesús
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶Ikanta okitiijyitamanai, apatotaiyakani ijiwaripirori Ompiratasorintsitaari itsipatakari Antaripiroriiti, ipoña Yotzinkariiti. Ari jamaitakiri Jesús, josampiitakiri, ikantaitziri: ⁶⁷“Pinkantina, ¿Irokatakima Cristo?” Ari ikantzi irirori: “Aririka nonkantakimi, iiro pikimisantana. ⁶⁸Aririka nosampitimi, tima iiro pakana, iiro pipakaana iijatzí. ⁶⁹Iro kantzimaitacha itanatyaaawo iroñaaka, ari jiñiiri Itomi Atziri isaiki jakopiroriki Pawa joñaagantairo ishintsinka”. ⁷⁰Ipoña ikantaiyanakini ikaatzi apatowintakariri: “¿Irokatakima Itomi Pawa?” Ari ikantzi Jesús: “Irokataki kantatsi naakataki”. ⁷¹Irojatzí ikantantaiyanakarini: “¿Iitama ankowiri iroñaaka? Aakataki kimakiriri ikantakiri”.

Jagaitanakiri Jesús Pilato-ki
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

23 ¹Ipoña ikatziyaiyanaani ikaatzi apatoinchari, jaanakiri Jesús Pilato-ki. ²Ikantapaakiri Pilato: “Jirika atziri oiyiki jowaaripirotakiro nampitsi, ikaminaakiri atziriiti iiro ipantaari kiriiki pinkathari César, ikantaki iijatzí Cristo jinatzí iri pinkatharitatsiri”. ³Ipoña Pilato, josampitanakiri irirori, ikantziri: “¿Irokama iwinkathariti Judá-mirinkaiti?” Ari jakanakiri ikantzi: “Irootaki pikantakiri”. ⁴Ikantziri Pilato Ompiratasorintsitaari, iijatzí maawoni atziriiti: “Tikaatsitya noñi oitya inkinakaashitayaaari jirika”. ⁵Iikiro ishintsitanakitzi jiaripaini ikantzi: “Oiyiki ikaminaantaki jirika imaamanitanti atziriiti nampitsiki, jitanakawo Galilea-ki irojatzí iroñaaka jaka Judea-ki”.

Jowawisaitakiri Jesús janta Herodes-ki

⁶Ikanta ikimawaki Pilato ikaminaantaki Galilea-ki, josampitakowintanakiri Jesús iriirika Galilea-jatzí. ⁷Ikimatzi ikantaitzi

iriitaki. Jowawisaakiri Herodes-ki ipoki irirori jariita Jerusalén-ki. ⁸Ikanta Herodes jiñaawakiri Jesús, antawoiti ikimoshiritanaki, tima oiyiki ikowawitapiintaka jiñiiri, oiyiki ikimakowintakiri iijatzi okaatzi jantayitakiri, ikowapirotaki jiñiiri irirori intasonkawintanti. ⁹Oiyiki josampitawakiriri. Tii jakimaita Jesús. ¹⁰Ari isaikitakari jiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari Yotantaniriiti, oiyiki ikantakowitakariri. ¹¹Ikanta Herodes itsipatakari jowayiriri irirori, imanintashiritanakiri, ikawiyawaitanakiri. Ikithaatantakari iroopirori kithaarinsi, joiyaiiri isaiki Pilato. ¹²Aripaiti jaapatziyanakari Herodes jirika Pilato, tima pairani owanaa ikisaniintawakaawitaka.

Jiyakowintaitziri Jesús

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38–19.16)

¹³Ipoña Pilato japatotakiri jiwari Ompiratasorintsitaari itsipataakiri ikaatzi jiwatakaantatsiri nampitsiki, iijatzi maawoni atziriiti. ¹⁴Ikantakiri: “Aña pamawitakinari jirika atziri owaaripirotonimi nampitsi, nosampisampiwitakari, tii noñiuro onkaariproto okaatzi jantakiri ikantakoyiitziriri. ¹⁵Ari ikimitaka iijatzi Herodes, tima notyaantawitakanari irirori. Tikaatsitya janti jirika atziri inkini owamaakaantiri. ¹⁶Apa nompajatakaantakiri naaka, nompakagairi”. ¹⁷Iro jamitapiintari Pilato jomishitowakaantzi apaani aakaantaari kitiiyiriki jomoshirinkaita.

¹⁸Iro kantzimaitacha ikantaiyanakini atziriiti: “¡Tii nokowiri jirika! ¡Iri poimishitowakaanti Barrabás!” ¹⁹Jirika Barrabás iri jomontyaitziri okantakaantziro itsitokantaki imaamanitakiri pinkatharitatsiri nampitsiki. ²⁰Ipoña japiiwitakari Pilato tima ikowawitaty irirori impakaakaantirimi Jesús. ²¹Japiitzimaitanakawo atziriiti ikaimaiyini: “¡Pimpaikakotakaantiri, pimpaikakotakaantiri!” ²²Iro mawajatz japiiwitakawo Pilato josampitantz: “¿Iitama kaaripirori jantakiri jirika? Tikaatsitya oitya jantiri, iiro okantzi owamaakaantashityaari. Apa nompajatakaantashityaari, jiyaataita”. ²³Iikiro ishintsitatzi atziriiti ikaimaiyini, ikowi impaikakoitiri Jesús. Iro japiipiintanakiri ikaimaiyini iijatzi jiwari Ompiratasorintsitaari, jimatakari. ²⁴Irojatzi jantantakawori Pilato okaatzi ikowakiri. ²⁵Jomishitowakaantakiri tsitokantzinkari maamanitziriri jiwatakaantatsiri nampitsiki, tima iri ikowaiyakirini atziriiti. Ishinitakiniri inkantawaitiri Jesús ikowakiri iriroriiti.

Ipaikakoitakiri Jesús

(Mt. 27.32-56; Mr. 15.21-41; Jn. 19.17-30)

²⁶Ikanta jagaitanakiri Jesús, itonkiyotaitakari iitachari Simón poñaachari Cirene, ari jariita irirori ipoñagaawo jowaniki, ishintsiwintaitakiri inatanakiro impaikakoitanyaariri Jesús. ²⁷Oiyiki

atziri oyaatakowintanakiriri Jesús. Tzimatsi tsinani irakotanakariri.
 28 Ari jaminapaintziro Jesús okaatzi tsinani irakotakariri, ikantziro:
 “Jerusalén-jato, iiro piraakowaitashitana naaka, año piraakotaiya iiroka,
 iijatzi powaiyaniiti. 29 Tima irootaatsi piñiuro inkantayiiitai: ‘Kimoshiri
 inaty tsinani kaari owaiyantatsiri, othotaawaitashitantakari. 30 Impoña
 inkaimayiiitai, inkantaiti: “Pintaankashitina otzishi, pinkitatinataa.”
 31 Tima piñaakiro tsika ikantaitakiro inchato añiinkawo, año iro
 jowatsipiroiti kaminkawo”.

32 Ari jagaitanaki iijatzi apiti kaaripiroshiriri itsipataitanakiri Jesús
 intsitokaitiri. 33 Ikanta jariitakaitapaakari jiitaitziro atziriitoni, ari
 ipaikakoitakiri. Jowatzikakoitaki apaani kaaripiroshiriri jampatiki,
 iriima pashini jakopiroriki. 34 Ari ikantzi Jesús: “Ashitanarí, tii jiyotzi
 oita jantziri kimaatsitakaakinari, pimpiyakotiri”. Ipoña jagaitakiro
 iithaari Jesús ipawakaakawo, ikimitakaantakiro jiñaaritaita. 35 Irojatz
 jaminaiyakini atziriiti. Jimatsitakawo jiwatakaantatsiri nampitsiki,
 joitsinampaawaitakiri Jesús, ikantziri: “Jowawisaakotziri pashini,
 ¿kaarima jimatantawo jowawisaakotya irirori? Año iriimi Cristo
 jiyoshiitani Pawa, ari jimatakiromi”. 36 Ari jimatsitakawo iijatzi
 owayiriiti, ithainkakiri Jesús, jamakotakiniri kipijyaari. 37 Ikantapaakiri:
 “Incha powawisaakotya, imapirorika iiroka iwinkathariti Judá-
 mirinkaiti”. 38 Tzimatsi osankinarintsi ikintakoitakiri jiñokiini ipatziitoki,
 iñaaniki Judá-mirinka, iñaaniki Roma-jatzi, iñaaniki iijatzi Grecia-jatzi,
 okantzi: “IWINKATHARITI JUDÁ-MIRINKAITI”.

39 Ari jimatsitakawo iijatzi jiñaanaminthatziri apaani kaaripiroshiriri
 tsipatakariri ipaikakota, ikantziri: “Irokatakirika Cristo,
 powawisaakotya, powawisaakotsitaina naaka iijatzi”. 40 Irojatz
 jakantanakari pashini kaaripiroshiriri, ikisanakiri ñaanatakiriri Jesús,
 ikantziri: “Pimatsitawoma iiroka tii pipinkathatziri Pawa, ari akaatakiri
 jowasankitaayitai. 41 Tima tzimatsi antakiri aaka añaanakawori
 jowasankitaayiiitai. Iriima jirika jowasankitaashiitakari, tikaatsi
 kaaripirori janti”. 42 Ipoña jaminanakiri Jesús, ikantziri: “Pinkatharí, iiro
 pimajantana paata aririka pimpiyi pimpinkathariwintantai”. 43 Jakanaki
 Jesús, ikantzi: “Imapiro nonkantimi, aritaki pintsipatapaiyaana iroñaaka
 iiroka janta tsika ikimoshiriitapai”.

44 Ikanta itampatzikatapaaki ooryaatsiri, omapokashitapaaka
 otsiniritanaki, irojatz jyiitiini ithapirotanaka ooryaa.^c 45 Ari
 itsiwakanakiri ooryaatsiri. Okanta janta tasorintsi pankoki,
 saganaki niyanki tontamawotatsiri ithatashiitzirori. 46 Irojatz
 ikaimantanakari Jesús shintsiini, ikantzi: “Ashitanarí, paawakinawo

^c 23.44 Iro ikantaitziri pairani: jiwiyaanaka ooryaa 6, ari omapokapaaka otsiniritanaki
 irojatz jiwiyaanaka ooryaa 9.

noshiri”. Ithonka jiñaawaitanakiro jiroka, kamanaki. ⁴⁷Ikanta ijiwari owayiri katziyawintakariri jiñaakiro okaatzi awisaintsiri, antawoiti ithaamintawintanakari Pawa, ikantanaki: “Imapirotatyaama ikamiithashiritzi jirika shirampari”. ⁴⁸Ijatzzi ikaatzi ñaayitakirori awisaintsiri, okatsitzimoniintanakiri jiyaayitai. ⁴⁹Iriima ikaatzi ñaapiintakiriri, ijatzzi tsinanipaini, tsipatakariri ipoñaantakariri Galilea-ki, intaina ikatziyaiyakani jaminakotakiri oita awisaintsiri.

Ikitaitakiri Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰Ikanta José poñaachari nampitsiki Arimatea saikatsiri Judea-ki, kamiithashiri jinatzzi jirika, iriitaki itsipatapiintari japatota jiwariiti Judá-mirinka, ⁵¹tiimaita inimotziri okaatzi ikantawaitaitakiri Jesús, tima oiyiki joyaawintakariri irirori Pawa impinkathariwintantai. ⁵²Jiyaatashitakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pishinitinari Jesús, nonkitatairi”. ⁵³Ipoña ikintakoryaakotairi, iponatantakariri manthakintsi, ikitatakiri ikiyaitziro impiitanaki, kaari ikitatantaita kaminkari. ⁵⁴Tima irootaki kitijiyiri jaminantapiintaitari joyaari oñaatamani kitijiyiri jimakoryaantaitari. ⁵⁵Okanta tsinanipaini tsipatakariri ipoñaantakariri Jesús Galilea-ki, oyaatakowintanakiri, oñaakiro tsika ikanta jomaryaitapaintziri ikitaitakiri. ⁵⁶Okanta opiyaiyapaakani iwitsikayitakiniri kasankaari. Imakoryiyakini, tima iro kitijiyiri ikantakaantaitziri jimakoryaantaityaawo.

Jañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

24 ¹Okanta okitijiyitamanai domingo, ananinkamanai tsinani iyaati impiitamooki tsika jomontyaakoitakiri Jesús, aanakiro kasankaari iwitsikakiri chapinki. Ari okaatakiri ijatzzi pashinipaini tsinani. ²Okanta aminawitapaaka, oñaatzi otainkanaki mapi jashitantaitakawori omoona. ³Tyaapaaki inthomainta, tii oñaapairi tsika jowakowiitakari. ⁴Oiyiki othaawanaki. Oñaashitakari ikatziyimotapaakawo apiti mainari, shipakiryaa okantaka iithaari. ⁵Tima othaawanakitzi, otzirowashitanakari. Ari ikantziro: “¿Litama paminaminatantariri añaagatsiri kaminkarimooki? ⁶Tii isaiki jaka, aritaki añagai. Pinkinkishiritiro okaatzi ikantakiri isaikantawitari Galilea-ki. ⁷Ikantziranki: ‘Irootaintsi jaakaantaitiri Itomi Atziri,

^d 23.48 Kantakotachari jaka “okatsitzimoniintanakiri”, iro kantakotajaantachari jompojashipaniitanakitya jirika atziri. Tima irootaki jamiyitari Judá-mirinkaiti aririka onkatsitzimoshiritiro tsikarika oitya. Inashita okaatzi amitari aakapaini aririka ampojashipaniitya, tima asagaawintawaitatya.

impaikakotiri kaaripiroshiriri atziri. Awisawitatya mawa kitiiyjiri, aritaki jañagai iijatzi' ".⁸ Ari okinkishiritaiyanakironi iroori okaatzi ikantakiri Jesús.⁹ Opiyapithatanakawo omoona, okamantapaakiri 11 jiyotaani Jesús iijatzi pashinipaini.¹⁰ Jiroka okaatzi tsinani: María Magdala-jato, Juana, María inaanati Jacobo opoña pashinipaini tsinani, irootaki kamantapaakiriri otyaantapiroriiti.¹¹ Iro kantzimaitacha ikaatzi okamantawitapaakari, tii ikimisantziro, jiñaajaantaki okantashiwaita jirokaiti tsinani.¹² Ikanta Pedro, jatanaki omoonakiki irirori, ishiyapirotanakitya. Jaminawitapaaka inthomainta omoonaki, jiñaapaatziro omaryaaka manthakintsi iponataitantakariri. Iyokitzi ikanta jiñaapaakiro, piyaa pankotsiki.

Aatsi jatachari Emaús-ki

(Mr. 16.12-13)

¹³Tikira osamanitzi, janiitaiyini apiti jiyotaani Jesús jiyaatiro nampitsiki iitachari Emaús. Tii osamanipirotsi osaiki Jerusalén okaatzi 11 kilómetro.^e ¹⁴Iro ikinkithatakotaiyini janiitzi okaatzi awisaintsiri.¹⁵ Ikinkithawaiminthaitzi janiitaiyini, pokapaaki Jesús irirori itsipatapaakari janiitzi.¹⁶ Iro kantzimaitacha jirika jiyotaani, kimiwaitaka jotzimikaitatyirimi jokiki, iiro jiyotantawaari.¹⁷ Ikantapaakiri: “¿Iitama pikinkithatakotziri paniitaiyini? ¿Iitama powashiriniintantari?”¹⁸ Ari jakanaki apaani jiiitaitziri Cleofas, ikantanaki: “¿Iirokama apintzi kaari yotakotironi okaatzi awisaintsiri Jerusalén-ki?”¹⁹ Ikantzi: “¿Iitama awisaintsiri?” Ari ikantaiyini jiyotaani: “Iri Jesús jiiitaitziri Nazaret-jatzi, tsika itzimi jotyaantakiri Pawa, inkamantantaniririti, iri jiyotawaki atziririiti. Tima okaatzi jantayitakiri, okaatzi ikantayitakiri iijatzi, ari joñaagantziro ishintsinka.²⁰ Iro kantzimaitacha jaakaantakiri ijiwari Ompiratasorintsitaari itsipatakari pinkathariiti, jowamaakaantakiri janta ipaikakoitakiri.²¹ Aña noñaajaantawitaka naakaiti iri ookawintairini maawoni ajyininka. Irootaki mawatatsiri iroñaaka kitiiyjiri jowamaantaitakariri.²² Tzimayitatsi tsinani nokaatapiintziri omapokashitakinari, ananinkamanai omoonakiki.²³ Tii oñaapairi jowakowiitakari Jesús, opiyaa okamantantapai, okantzi: ‘Noñaaki maninkari, ikantakina: “Añagai Jesús”’.²⁴ Ari jiyaataiyanakini nokaatayini janta omoonaki, jiñaapaakiro okaatzi okantayakirini tsinani, tii jiñiimaitapaari Jesús”.²⁵ Ari jakanakiri irirori, ikantanakiri: “¡Tiitya piyotanitzi iirokaiti, ojyiki pithainkashiritakiro okaatzi ikamantantayitakiri Kamantantaniririiti! ²⁶Aña iro kowapirotacha awijyimotiri Cristo jirokapaini, isaikai jowaniinkawoki”.²⁷ Ari jitanakawo joñaayiniri okaatzi osankinayitainchari tsika ikinkithatakotziri Cristo, opoñaanakawo josankinariki Moisés japirotakiniri okaatzi josankinayitakiri maawoni Kamantantaniririiti.

^e 24.13 Iro ikantakoitziri jaka 11 kilómetro, ikantaitziro pairani 60 estadio.

²⁸ Ariitaiyakani nampitsiki tsika joshiritawo. Ari ikowi Jesús jawisanakimi irirori kimiwaitaka jiyaatatyiimi intaina. ²⁹ Ikantaiyirini jirika apiti: “Iiro pawijyi, ari pisaikanaki. Tima tsiniriityaaki”. Irojatzí isaikantanakari Jesús pankotsiki isaikapaaki. ³⁰ Ipoñaashitaka isaikaiyini jowaiyaani, jaakiro Jesús tanta, ipaasoonkiwintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri. ³¹ Aripaiti jiyotakaayiitanairi iritaki Jesús. Iro kantzimaitacha Jesús ipiyashitanaka, tii jiñaawairi tsika ikinaki. ³² Ikantawakaiyani: “¿Tiima thaamintashiri pikanta ikinkithawaitakai aatsiki, ikinkithatakotairo osankinarintsi iijatzí?” ³³ Tii isaikanaki, piyanaka Jerusalén-ki. Jiñaapaatziiri ikaatzira 11 jiyotaani japototaiyani, itsipayitakari ikaatapiintaiyini. ³⁴ Ikantaiyini: “Imapiro jañagai Awinkathariti. Tima joñaagaari Simón”. ³⁵ Ikamantantapaakiro irirori okaatzi awijiyimotakiriri aatsiki, tsika okanta jiyotantaariri ipaasoonkiwintapairo tanta.

Jesús joñaagari jiyotaani

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

³⁶ Ikinkithawaiminthaitzi jiyotaani, osatikapaaka Jesús, jiwithatapaakari ikantziri: “Pisaikaita kamiitha”. ³⁷ Antawoiti ithaawaiyanakini, jiñaajaantaki iri shiritsi ñaanatziriri. ³⁸ Ipoña ikantanakiri iijatzí: “¿Iitama pithaawantari? ¿Iitama pikisoshiriwintantanari? ³⁹ Pamininawo nako, iijatzí noitzi, naakataki. Potirotina, pimpampoyiina. Tima shiritsi tii otzimi iwatha, tii otzimi itonki. Irooma naaka tzimatsi”. ⁴⁰ Joñaayimaitari jako iijatzí iitzi. ⁴¹ Okantakaakari ithaamintanaka tii ikinkishirita aña iriwiwata Jesús. Iikiro josampitanakitziiri, ikantziri: “¿Tzimatsima oyaari?” ⁴² Ipaitakiri tzimagaantatsiri shima itsipataitakiniri iyaaki pitsi. ⁴³ Jaawakiri Jesús, jiñaakiri ikaatzi jiyotaani jowakari.

⁴⁴ Ari ikantzi: “Irootaki nokantsitakimiri iiniro notsipayitzimi. Ontzimatyii imonkaayitya okaatzi josankinatakoyitakinari Moisés-ni, Kamantantaniriiti, ipoña Salmo”. ⁴⁵ Ikimathatakaakiri Jesús okaatzi osankinatakoyitainchari. ⁴⁶ Ikantziri: “Irootaki josankinaitakiri. Ontzimatyii inkimaatsitakaityaari Cristo, iro awisawitaya mawa kitijiyiri aritaki jañagai. ⁴⁷ Ontzimatyii inkinkithatakotairo nowairo maawoniki kipatsi, ari jitaitanatyaaawo Jerusalén-ki. Ari onkantya jowajyaantantaityaawori kaaripirori jantayiiitziiri, impiyakoitairi iijatzí. ⁴⁸ Iirokataki ñaayitironi jiroka. ⁴⁹ Ari piñaakiri notyaantimiri ikajyaakaakimiri Ashitanari. Ari pisaikaiyawakini jaka Jerusalén-ki, irojatzí ishintsitakaantimiri poñaachari inkitiki”.

Itzinaantanaari Jesús inkitiki

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰ Ipoña Jesús jaanakiri jiyotaaniiti janta Betania-ki. Ari itzinaawakotanaka, itasonkawintanairi. ⁵¹ Ikanta itasonkawintakiri, jomapokashita itzinaana inkitiki. ⁵² Ikanta ipinkathataiyanakirini

jiyotaani, piyaiyaani Jerusalén-ki, antawoiti ikimoshiritaiyanakini. ⁵³Ari ikantaitanakityaani ithaamintawintanakari Pawa janta tesorintsipankoki. Ari onkantaari.